

Latgales plānošanas reģiona attīstības programma 2020-2027

PASŪTĪTĀJS:

Latgales plānošanas reģions

Reģ. Nr. 90002181025

Adrese: Atbrīvošanas aleja 95, Rēzekne, LV 4601

Tālr. 65428111, fakss 65421211, e-pasts latgale@lpr.gov.lv

Daugavpils, 17.12.2020

Saturs

1. IEVADS	3
2. STRATĒGISKĀ DAĻA	4
2.1. LATGALES ILGTERMIŅA MĒRĶI	4
2.2. LATGALES ATTĪSTĪBAS PROGRAMMAS 2027 MĒRĶI	4
2.3. LATGALES STRATĒGIJAS 2030 STRATĒGISKIE VIRZIENI UN LATGALES ATTĪSTĪBAS PROGRAMMAS 2027 PRIORITĀTES.....	5
2.4. LATGALES PROGRAMMAS IEGULDĪJUMS LATVIJAS MĒRĶU SASNIEGŠANĀ	6
3. STRATĒGISKIE VIRZIENI UN PRIORITĀTES	13
3.1. STRATĒGISKAIS VIRZIENS PRASMES	13
3.1.1. <i>Prioritāte Ekselence</i>	13
3.1.2. <i>Prioritāte Arods un mūžizglītība</i>	21
3.2. STRATĒGISKAIS VIRZIENS: SAVIENOJUMI	29
3.2.1. <i>Prioritāte Maģistrāles</i>	29
3.2.2. <i>Prioritāte Ceļi</i>	37
3.2.3. <i>Prioritāte IT</i>	41
3.2.4. <i>Prioritāte Mobilitāte</i>	47
3.3. STRATĒGISKAIS VIRZIENS: PĀRVALDĪBA	53
3.3.1. <i>Prioritāte Idejas</i>	53
3.3.2. <i>Prioritāte Pašvaldības</i>	56
3.3.3. <i>Prioritāte Vide un klimats</i>	74
3.3.4. <i>Prioritāte Pakalpojumi</i>	82
3.4. STRATĒGISKAIS VIRZIENS: UZŅEMUMI	88
3.4.1. <i>Prioritāte Iesācēji</i>	88
3.4.2. <i>Prioritāte Alpīnisti</i>	90
3.4.3. <i>Prioritāte Čempioni</i>	92
3.4.4. <i>Prioritāte Investori</i>	94
3.4.5. <i>Prioritāte Sirdis</i>	96
4. IEVIEŠANAS UZRAUDZĪBAS KĀRTĪBA	98
4.1. 1. JĒDZIENI UN SKAIDROJUMI	98
4.2. VISPĀRĪGIE JAUTĀJUMI	98
4.3. IEVIEŠANAS UZRAUDZĪBAS KĀRTĪBA	99
4.4. IEVIEŠANAS NOVĒRTĒŠANAS KĀRTĪBA	99
4.5. IEVIEŠANAS UZRAUDZĪBAS RĀDĪTĀJI	99
4.5.1. <i>Ilgtermiņa attīstības rādītāji</i>	99
4.5.2. <i>Vidēja termiņa attīstības rādītāji</i>	101
4.5.3. <i>Vidēja termiņa darbības rezultātu rādītāji</i>	102
SAĪSINĀJUMU SARAKSTS	104

1. Ievads

1. Latgales programma 2020.-2027. ir Latgales reģiona vidējā termiņa plānošanas dokuments, kas ir pakārtots Latgales Stratēģijai 2030. Tā izvirza vidējā termiņa mērķus; definē rīcībspējīgu vidi prioritāšu un apakšprioritāšu ieviešanai; nosaka izpildāmos uzdevumus, kārtību, resursus un ieviešanā iesaistīto Latgales reģiona institūciju un uzņēmumu lomas; kā arī iezīmē attīstības finansējuma avotus.
2. Attīstības programma balstīta Latgales reģiona vajadzībās un sadarbībā starp reģiona institūcijām, privāto un nevalstisko sektoru.
3. Ņemot vērā reģiona ekonomisko atpalicību, statistikas aprēķinus un ekspertu viedokli, nākotnes prognoze Latgalē rāda negatīvu ainu: cilvēkkapitāla zaudēšanu, sociālos izaicinājumus, novājinātu privāto sektoru. Tādēļ Latgales programma ir instruments Latgales stratēģijas ieviešanai, realizējot izvēlētās prioritātes, kas mobilizē Latgales resursus, izmanto vietējos dabas apstākļus un ES pierobežu, lai mazinātu negatīvās tendences, sekotu un iekļautos Latvijas un Eiropas Savienības attīstības procesos.
4. Prioritāšu un apakšprioritāšu veidošanā izmantota horizontālā pieeja – dažādu nozaru, sektoru un teritoriju Partneri reģionā strādā kopā vienu mērķu sasniegšanai.
5. Darbības programmas ir veidotas pēc šādas struktūras:
 - a. **Mērķis.** Mērķis raksturo vēlamu situāciju.
 - b. **Programmas pamatojums.** Programmas pamatojumu veido esošo resursu, problēmu izvērtējums un situācijas prognoze nākotnē, balstoties uz pasaules tendencēm, un priekšnoteikumi Latgales iespēju izmantošanai.
 - c. **Līdzšinējās darbības.** Līdzšinējās darbības raksturo reģionā esošos resursus, esošos Darītājus un viņu pieredzi, kas liecina, ka programmas ieviešanai ir reāls pamats.
 - d. **Ieviesēji** – juridiskās personas, kurām ir tiesības sagatavot un iesniegt projektus un saņemt finansējumu tā realizācijai.
 - e. **Sadarbības partneri** - juridiskās un fiziskās personas, kuras piedalās projekta realizācijā, līdzfinansējot, līdzdarbojoties un iegūstot no sadarbības un projekta īstenošanas.
 - f. **Ieguvumi** – tieši un netiešie ieguvumi, ko radīs programmas ieviešana.
 - g. **Telpiskā piesaiste** – pašvaldības, kurās paredzēts programmu realizēt.
 - h. **Atbalstāmie pasākumi** – darbības programmas ietvaros atbalstāmās (finansējamās) aktivitātes un projekti.
 - i. **Finansējuma priekšlikumi** – finansējuma avoti.
 - j. **Novērtēšana** – rādītāji, kas ļauj uzraudzīt un novērtēt darbības programmas (apakšprogrammas) ieviešanu.
 - k. **Atbildīgais par programmas ieviešanu** – juridiskā persona, kas uzņemas vadošo lomu darbības programmas tālākā attīstīšanā, tehniskā vadībā. Programmā norādīti tikai tie atbildīgie, kuri Latgales stratēģijas un Latgales programmas izstrādes laikā izteica ieinteresētību un gatavību uzņemties atbildību par programmas ieviešanu.

2. Stratēģiskā daļa

2.1. Latgales ilgtermiņa mērķi

6. Reģiona ilgtermiņa mērķis ir definēts **Latgales stratēģijā 2030**. Tās vispārējais mērķis ir panākt straujāku reģiona **ekonomisko attīstību**, lai palielinātu **cilvēku ienākumus**, saglabātu un vairotu Latgales **bagātīgo potenciālu** un padarītu Latgali par **pievilcīgu dzīves vidi** arī nākamajām paaudzēm.
7. **Latgales stratēģija 2030** arī izvirza trīs specifiskus mērķus, kas ir papildināti ar konkrētām sasniedzamām vērtībām:
 - a. Mazināt negatīvos demogrāfiskos un migrācijas procesus un saglabāt vismaz **300 000 iedzīvotāju** skaitu reģionā;
 - b. Palielināt **privātā sektora īpatsvaru** pievienotās vērtības radīšanā reģionā **līdz 82%**;
 - c. Paaugstināt iedzīvotāju **ienākumus reģionā**, sasniedzot **60% no ES** vidējās bruto darba samaksas līmeņa.
8. Pašlaik trīs specifiskie mērķi nav sasniegti pilnībā, kaut arī Stratēģijas darbības periods jau ir vidū:
 - a. **Iedzīvotāju skaits Latgalē** ir 255 968¹, kas ir zemāks nekā tas bija Stratēģijas izstrādes laikā – tendencei konstanti attīstoties pretējā virzienā no nospraustā mērķa un esot vairāk nekā 2 reizes nelabvēlīgākai nekā Latvijā caurmērā²;
 - b. **Privātā sektora devums** pievienotās vērtības radīšanā Latgalē ir 73%³, kas ir neliels pieaugums salīdzinājumā ar sākotnējo pozīciju, joprojām nesasniedzot mērķi;
 - c. Latgales iedzīvotāju **vidējā bruto darba samaksa** pieauga līdz 751 EUR⁴, izaugsmes tempam esot līdzīgam ar Latvijas vidējo un sasniedzot 32,6%⁵ no ES27 vidējās samaksas, bet joprojām atpaliekot no ES vidējās samaksas mērķa 60%.
9. Latgales stratēģija 2030 izvirzīja specifiskos mērķus, pamatojoties uz apņemšanos stimulēt privāto uzņēmējdarbību un veicināt reģiona labklājību, veidojot jaunas darbavietas un kāpinot ražīgumu, nevis rēķinoties ar valsts lomas pieaugumu reģionā: jauniešiem, bezdarbniekiem un publiskajā sektorā nodarbinātiem ir jāsniedz iespēja strādāt tautsaimniecības privātajā sektorā caur tehnoloģiski izcilu privāto investīciju piesaisti reģionam.

2.2. Latgales attīstības programmas 2027 mērķi

10. Ievērojot līdz šim sasniegto reģiona attīstībā un pakārtojoties Latgales stratēģijas 2030 ilgtermiņa mērķiem un stratēģiskiem virzieniem, Latgales attīstības programma 2027 izvirza šādus **specifiskos mērķus**:
 - a. Veicinot reģiona pievilcību, samazināt negatīvās demogrāfiskās tendences ietekmi uz reģionu, noturot **iedzīvotāju skaitu 220 000 līmenī**;
 - b. Attīstot darbaspēku un investējot uzņēmumos, veicināt reģiona tautsaimniecības visu nozaru ražīgumu, sasniedzot **40% no ES vidējā IKP uz vienu iedzīvotāju**;
 - c. Ieviešot inovatīvas un klimata neitrālas tehnoloģijas, samazināt reģiona elektroenerģijas patēriņu IKP vienības radīšanai, tai sasniedzot **90 kWh uz 1 000 EUR IKP**.

¹ 2020.gada sākumā, CSP

² Iedzīvotāju skaita samazinājums Latgalē vidēji gadā 2010.-2020.gada periodā - 2,3%, Latvijā vidēji - 1,05%, CSP

³ Indikatīvs rādītājs, jo veidots no nozaru IKP proporcijas (aptverot NACE A-D, F-N, R-T), kur neliela daļa var būt privātuzņēmumu saražotā pievienotā vērtība (piem., veselības aprūpe ir valsts sektora pakalpojums, bet pastāv arī privātie veselības aprūpes pakalpojumi sniedzēji), 2017.gadā, CSP

⁴ 2019.gadā, CSP

⁵ <https://www.reinisfischer.com/average-monthly-salary-european-union-2020>

2.3. Latgales stratēģijas 2030 stratēģiskie virzieni un Latgales attīstības programmas 2027 prioritātes

11. Latgales stratēģija 2030 nosaka četrus **stratēģiskos virzienus**:
 - a. Prasmes;
 - b. Savienojumi;
 - c. Gudra pārvaldība;
 - d. Efektīvi uzņēmumi.
12. Vidējā termiņā Latgales attīstības programmas 2027 ietvaros četros stratēģiskajos virzienos tiek realizētas atbilstošas prioritātes, kopskaitā piecpadsmit.
13. **Stratēģiskajā virzienā prasmes** tiks īstenotas divas prioritātes:
 - a. **Prioritāte Ekselence** sniegs atbalstu reģiona augstskolām: Daugavpils Universitātei, Rēzeknes Tehnoloģijas Akadēmijai un Malnavas koledžai; kā arī veicinās citu augstskolu filiāļu un programmu attīstību Latgalē.
 - b. **Prioritāte Arods un mūžizglītība** atbalstīs reģiona arodskolas, attīstīs reģionālo profesionālās orientācijas mehānismu, veicinās mūžizglītības principa iedzīvināšanu augstskolās un profesionālās izglītības iestādēs, kā arī uzlabos sadarbību ar NVA un tās sniegto atbalstu reģiona darbaspēkam.
14. **Stratēģiskais virziens savienojumi** virzīs četras prioritātes:
 - a. **Prioritātes Maģistrāles** ietvaros tiks rekonstruēti reģiona galvenie autoceļi, veicināta dzelzceļa elektrifikācija un attīstība, uzlabota un atvieglota ES ārējās robežas šķērsošana, kā arī tiks attīstīta Daugavpils lidosta.
 - b. **Prioritāte Ceļi** sniegs atbalstu savienojumu uzlabojumiem starp attīstības centriem, veicinās attīstības centru pieejamību pagastiem, kā arī veiks attīstības centru mobilitātes infrastruktūras uzlabojumus.
 - c. **IT prioritāte** iedzīvinās IKT pēdējās jūdzes infrastruktūras izmantošanu e-pakalpojumos un uzņēmējdarbībā, attīstīs un stiprinās publisko interneta pieejas punktu tīklu reģionā, kā arī nodrošinās datorprasmju un tehnoloģiju prasmju attīstību visos iedzīvotāju slāņos.
 - d. **Prioritāte Mobilitāte** atbalstīs publiskā transporta pārvaldības uzlabojumus, publiskā transporta mezglu pilnveidi, gudrās mobilitātes iedzīvināšanu reģionā un mikromobilitātes projektus reģiona pilsētās un apkārt tām.
15. **Stratēģiskā virziena Gudra pārvaldība** ietvaros darbosies četras prioritātes:
 - a. **Prioritāte Idejas** veicinās Latgales SEZ darbību, kā arī veidos un attīstīs Latgales investīciju komandu un tās ieviešo un pielietoto Latgales attīstības IT sistēmu.
 - b. **Prioritāte Pašvaldības** sniegs atbalstu katras pilsētas un katra novada attīstībai vissvarīgāko investīciju un attīstības projektu īstenošanai.
 - c. **Prioritāte Vide un klimats** veicinās siltumnīcefekta gāzu emisiju samazināšanu uzņēmumos, publiskajās ēkās un privātajos mājokļos, risinās ūdenssaimniecības un notekūdeņu, kā arī atkritumu apsaimniekošanas vides un efektivitātes problēmas, veicināt saudzīgu dabas resursu izmantošanu un bioloģiskās daudzveidības saglabāšanu.
 - d. **Prioritāte Pakalpojumi** attīstīs KAC un IT-balstītos valsts un pašvaldību pakalpojumus, padarīs sociālos pakalpojumus un veselības aprūpi kvalitatīvi uzlabotu un pieejamāku reģiona iedzīvotājiem, un veicinās tūrismu, kultūras un sporta attīstību.
16. **Efektīvo uzņēmumu stratēģiskajā virzienā** prioritātes ir veidotas atbilstoši uzņēmumu četriem izaugsmes līmeņiem:
 - a. **Prioritāte Iesācēji** sniegs plaša spektra atbalstu uzņēmējdarbības iesācējiem: popularizēs uzņēmējdarbību, apmācīs iesācējus biznesa pamatos, sniegs konsultāciju un inkubācijas pakalpojumus, nodrošinās sākuma kapitālu un piedāvās izaugsmes investīcijas.

- b. **Prioritātes Alpīnisti** ietvaros uzņēmēji, kas grib paaugstināt sava uzņēmuma ražīgumu un pakāpties augšup pa vērtības ķēdi, varēs saņemt biznesa vadības, mārketinga un tehnoloģiju konsultācijas, kā arī līdzfinansējumu un aizdevumus jaunu tehnoloģiju ieviešanai ražošanā.
- c. **Prioritāte Čempioni** ir domāta reģiona jau esošo spēcīgāko uzņēmumu personalizētam atbalstam, ko nodrošinās Latgales investīciju komanda, palīdzot uzņēmumam identificēt un saņemt tam piemērotu tehnoloģiju, darbaspēka, infrastruktūras un cita veida atbalstu.
- d. **Prioritāte Investori** dos zaļo gaismu ārvalstu un Latvijas investoriem, kas ir ieinteresēti veidot ražošanu Latgalē, piesaistot Latgales investīciju komandu visu ar jaunas ražošanas atvēršanu saistīto jautājumu risināšanai un atbalsta saņemšanai.
- e. **Prioritāte Sirdis** sniegs atbalstu sociālo uzņēmumu darbībai un attīstībai reģionā, sniedzot atbalstu riskam pakļauto grupu pārstāvju uzņēmībai un nodarbinātībai.

2.4. Latgales programmas ieguldījums Latvijas mērķu sasniegšanā

17. **Latgales stratēģija 2030** un **Latgales attīstības programma 2027** iekļaujas **Latvijas ilgtspējīgas attīstības stratēģijas 2030 vīzijā**, īpaši šādās tās daļās:

- a. „Latvija, mūsu mājas – zaļa un sakopta, radoša un ērti sasniedzama vieta pasaules telpā, par kuras ilgtspējīgu attīstību mēs esam atbildīgi nākamo paaudžu priekšā”;
- b. „Nācijas stiprums sakņosies mantotajās, iepazītajās un jaunradītajās kultūras un garīgajās vērtībās, latviešu valodas bagātībā un citu valodu zināšanās”.

18. **Latgales stratēģija 2030** stratēģiskie virzieni un **Latgales attīstības programma 2027** prioritātes atbalsta **Latvijas ilgtspējīgas attīstības stratēģijas 2030** prioritāšu, attīstības virzienu un mērķu sasniegšanu.

1. tabula. Latgales programmas atbilstība LIAS 2030 prioritātēm, attīstības virzieniem un mērķiem

LIAS 2030			Latgales stratēģija 2030. virzieni	Latgales programmas prioritātes
Prioritāte	Attīstības virziens	Mērķis		
Ieguldījumi cilvēkapaļā	Cilvēkapaļas bāzes vērtība un produktivitāte	Saglabāt Latvijas cilvēkapaļas bāzes vērtību un kāpināt tā ražīgumu līdz ES vidējam līmenim, attīstot prasmes, kas sekmē jaunradi, elastību un līdzdalību darba tirgū	1. Prasmes 2. Savienojumi 3. Gudra pārvaldība 4. Efektīvi uzņēmumi	1.1. Ekselence 1.2. Arods un mūžizglītība 2.1. Maģistrāles 2.3. IT 3.1. Idejas 3.2. Pašvaldības 4.1. Iesācēji 4.2. Alpīnisti 4.5. Sirdis
	Iespēju vienlīdzība un vidusslāņa veidošanās	Pieaugot IKP, samazināt sociālo un ienākumu nevienlīdzību – veicināt sociālo iekļaušanos, mazināt nabadzības riskus un sekmēt sociāli un ekonomiski stabila vidusslāņa veidošanos sabiedrībā	1. Prasmes 3. Gudra pārvaldība 4. Efektīvi uzņēmumi	1.1. Ekselence 1.2. Arods un mūžizglītība 3.1. Idejas 3.2. Pašvaldības 3.4. Pakalpojumi 4.1. Iesācēji 4.2. Alpīnisti 4.5. Sirdis
Paradigmas maiņa izglītībā	Kvalitatīva un pieejama izglītība mūža garumā	Izveidot vienu no labākajām izglītības sistēmām ES un kļūt par vienu no līderēm pieaugušo izglītības pieejamības un izmantošanas ziņā	1. Prasmes 2. Savienojumi 3. Gudra pārvaldība 4. Efektīvi uzņēmumi	1.1. Ekselence 1.2. Arods un mūžizglītība 2.1. Maģistrāles 2.3. IT 3.2. Pašvaldības 4.5. Sirdis

LIAS 2030			Latgales stratēģija 2030. virzieni	Latgales programmas prioritātes
Prioritāte	Attīstības virziens	Mērķis		
Kultūras telpas attīstība	Kultūras telpas saglabāšana, mijiedarbība un bagātināšana	Saglabāt un attīstīt Latvijas kultūras kapitālu un veicināt piederības izjūtu Latvijas kultūras telpai, attīstot sabiedrības radošumā balstītu konkurētspējīgu nacionālo identitāti un veidojot Latvijā kvalitatīvu kultūrvidi	1. Prasmes 3. Gudra pārvaldība	1.1. Ekselence 1.2. Arods un mūžizglītība 3.1. Idejas 3.2. Pašvaldības
			1. Prasmes 2. Savienojumi	1.1. Ekselence 1.2. Arods un mūžizglītība 2.1. Maģistrāles 2.3. IT
Inovatīva un ekoeфекtīva ekonomika	Masveida jaunrade un inovācija	Kļūt par vienu no ES līderiem inovatīvu un eksportējošu uzņēmumu izplatības ziņā	1. Prasmes 2. Savienojumi 3. Gudra pārvaldība 4. Efektīvi uzņēmumi	1.1. Ekselence 2.1. Maģistrāles 2.3. IT 3.1. Idejas 3.3. Vide un klimats 4.1. Iesācēji 4.2. Alpīnisti 4.3. Čempioni
	Atjaunojama un droša enerģija	Nodrošināt valsts enerģētisko neatkarību, palielinot energoresursu pašnodrošinājumu un integrējoties ES enerģijas tīklos	1. Prasmes 3. Gudra pārvaldība 4. Efektīvi uzņēmumi	1.1. Ekselence 2.1. Maģistrāles 3.1. Idejas 3.2. Pašvaldības 3.3. Vide un klimats 4.2. Alpīnisti 4.3. Čempioni
Daba kā nākotnes kapitāls	Dabas vērtību un pakalpojumu ilgtspējīga izmantošana	Būt ES līderei dabas kapitāla saglabāšanā, palielināšanā un ilgtspējīgā izmantošanā	1. Prasmes 3. Gudra pārvaldība 4. Efektīvi uzņēmumi	1.1. Ekselence 1.2. Arods un mūžizglītība 3.1. Idejas 3.2. Pašvaldības 3.3. Vide un klimats 4.1. Iesācēji 4.2. Alpīnisti 4.5. Sirdis
Telpiskās attīstības perspektīva	Sasniedzamības uzlabošana	Radīt līdzvērtīgus dzīves un darba apstākļus visiem iedzīvotājiem neatkarīgi no dzīves vietas, sekmējot uzņēmējdarbību reģionos, attīstot kvalitatīvu transporta un komunikāciju infrastruktūru un publiskos pakalpojumus	2. Savienojumi 3. Gudra pārvaldība	2.1. Maģistrāles 2.2. Ceļi 2.3. IT 2.4. Mobilitāte 3.1. Idejas 3.2. Pašvaldības 3.3. Vide un klimats 3.4. Pakalpojumi
	Apdzīvojamums	Stiprināt Latvijas un tās reģionu starptautisko konkurētspēju, palielinot Rīgas kā Ziemeļeiropas metropoles un citu valsts lielāko pilsētu starptautisko lomu	1. Prasmes 2. Savienojumi 3. Gudra pārvaldība	1.1. Ekselence 2.1. Maģistrāles 2.2. Ceļi 3.2. Pašvaldības 3.4. Pakalpojumi
	Nacionālo interešu telpas	Saglabāt Latvijas savdabību - daudzveidīgo dabas un kultūras mantojumu, tipiskās un unikālās ainavas	1. Prasmes 2. Savienojumi 3. Gudra pārvaldība 4. Efektīvi uzņēmumi	1.1. Ekselence 1.2. Arods un mūžizglītība 2.3. IT 2.4. Mobilitāte 3.1. Idejas 3.2. Pašvaldības 3.3. Vide un klimats 4.1. Iesācēji 4.5. Sirdis

19. Latgales vispārīgie mērķi un stratēģiskie virzieni iekļaujas Latvijas vidējā termiņa attīstības mērķos, kuri definēti **Nacionālajā attīstības plānā 2021.-2027.gadam**. NAP definē četrus stratēģiskos mērķus – vienlīdzīgas iespējas, produktivitāte un ienākumi, sociālā uzticēšanās un reģionālā attīstība – tiem pakārtojot sešas prioritātes un xxx rīcības virzienus.

2. tabula. Latgales programmas atbilstība „NAP2027” prioritātēm un rīcības virzieniem

NAP2027			Latgales stratēģija 2030. virzieni	Latgales programmas prioritātes
Prioritātes	Rīcības virziens	Mērķis		
Stipras ģimenes, veseli un aktīvi cilvēki	Uz cilvēku centrēta veselības aprūpe	Vienlīdzīgi pieejami kvalitatīvi veselības pakalpojumi	2. Savienojumi 3. Gudra pārvaldība	2.1. Maģistrāles 2.2. Ceļi 3.2. Pašvaldības 3.4. Pakalpojumi
	Psiholoģiskā un emocionālā labklājība	Psiholoģiskās un emocionālās labklājības veicināšana cilvēku atbalstam krīzes situācijās, individuālā potenciāla attīstībai un deviantas uzvedības veidošanās risku mazināšanai, nostiprinot veselību kā vērtību	3. Gudra pārvaldība 4. Efektīvi uzņēmumi	3.2. Pašvaldības 3.4. Pakalpojumi 4.5. Sirdis
	Stipras ģimenes paaudzēs	Ģimenes kā vērtības stiprināšana sabiedrībā, pilnveidojot atbalsta sistēmu ģimenēm un pamatvajadzību kvalitatīvu nodrošinājumu. Vienlīdzīgas iespējas bērniem neatkarīgi no ģimenes sociālā stāvokļa	3. Gudra pārvaldība	3.2. Pašvaldības 3.4. Pakalpojumi
	Sociālā iekļaušana	Sociālais atbalsts ir individualizēts, uz cilvēku orientēts, un tas tiek piedāvāts katram, kam tas ir vai varētu būt visvairāk vajadzīgs	3. Gudra pārvaldība	3.2. Pašvaldības 3.4. Pakalpojumi
Zināšanas un prasmes personības un valsts izaugsmei	Zinātne sabiedrības attīstībai, tautsaimniecības izaugsmei un drošībai	Zinātnes izcilība sabiedrības attīstībai, tautsaimniecības izaugsmei un drošībai	1. Prasmes 3. Gudra pārvaldība 4. Efektīvi uzņēmumi	1.1. Ekselence 3.1. Idejas 3.2. Pašvaldības 4.1. Iesācēji 4.2. Alpīnisti 4.3. Čempioni
	Kvalitatīva, pieejama, iekļaujoša izglītība	Izglītības kvalitāte uzņēmējdarbībā un dzīvē izmantojamu zināšanu un prasmju ieguvei ikvienam valsts iedzīvotājam	1. Prasmes 2. Savienojumi 4. Efektīvi uzņēmumi	1.1. Ekselence 1.2. Arods un mūžizglītība 2.1. Maģistrāles 2.3. IT 3.1. Idejas 4.2. Alpīnisti 4.3. Čempioni
Uzņēmumu konkurētspēja un materiālā labklājība	Produktivitāte, inovācija un eksports	Uzņēmumu izaugsme un konkurētspēja ir balstīta spējā uz zinātnes bāzes radīt un pārdot pieprasītus, zināšanu ietilpīgus produktus un pakalpojumus, iekļaujoties arvien augstākas pievienotās vērtības globālajās ķēdēs. Viedā specializācija,	1. Prasmes 2. Savienojumi 3. Gudra pārvaldība 4. Efektīvi uzņēmumi	1.1. Ekselence 1.2. Arods un mūžizglītība 2.3. IT 3.1. Idejas 3.2. Pašvaldības 4.1. Iesācēji 4.2. Alpīnisti

		inovācija, tehnoloģiju attīstība un modernizācija, kā arī mērķtiecīgi ieguldījumi cilvēkkapitālā ir pamats produktivitātes kāpumam		4.3. Čempioni 4.5. Sirdis
	Darbs un ienākumi	Iespējas Latvijas iedzīvotājiem ar aktīvu līdzdalību iekļaujošā darba tirgū strādāt atbilstoši savām spējām mūsdienīgās augstas kvalitātes darba vietās un adekvāti iesaistīties sociālās aizsardzības sistēmā. Ar darba vides kvalitātē balstītu darba dzīves ilguma pieaugumu celt ienākumus indivīda līmenī un tautsaimniecībā kopumā. Ar ienākumu pieaugumu un finanšu pratības celšanu motivēt iedzīvotājus zinoši pārvaldīt savus finanšu aktīvus (t. sk. samazinot parādu slogu un attīstot produktīvu uzkrāšanu). Veicot iepriekš minēto, sekmēt katra Latvijas iedzīvotāja labklājību	1. Prasmes 2. Savienojumi 3. Gudra pārvaldība 4. Efektīvi uzņēmumi	1.1. Ekselence 1.2. Arods un mūžizglītība 2.1. Maģistrāles 2.2. Ceļi 2.3. IT 3.1. Idejas 3.2. Pašvaldības 4.1. Iesācēji 4.2. Alpīnisti 4.3. Čempioni 4.4. Investori
	Kapitāls un uzņēmējdarbības vide	Tādas tiesiskās, administratīvās un finanšu vides veidošana, kura veicina konkurētspējīgas uzņēmējdarbības attīstību visā Latvijas teritorijā. Pienācīgi apzinot un efektīvi izmantojot nacionālo resursu un iespēju potenciālu, nodrošināt ārvalstu kapitāla ieplūšanu un izvietojumu Latvijas tautsaimniecībā, kā arī iedrošināt iekšzemes kapitāla lielāku piesaisti uzņēmējdarbības attīstībā.	1. Prasmes 2. Savienojumi 4. Efektīvi uzņēmumi	1.1. Ekselence 1.2. Arods un mūžizglītība 2.1. Maģistrāles 2.2. Ceļi 2.3. IT 4.1. Iesācēji 4.2. Alpīnisti 4.3. Čempioni 4.4. Investori 4.5. Sirdis
Kvalitatīva dzīves vide un teritoriju attīstība	Daba un vide – “Zaļais kurss”	Oglekļa mazieltīpīga, resursu efektīva un klimatnoturīga attīstība, lai Latvija sasniegtu klimata, enerģētikas, gaisa piesārņojuma samazināšanas, ūdeņu stāvokļa uzlabošanās un atkritumu apsaimniekošanas nacionālos mērķus un nodrošinātu vides kvalitātes saglabāšanu un uzlabošanu un īstenotu drošas un kvalitatīvas, tai skaitā bioloģiskas pārtikas apriti, kā arī dabas resursu ilgtspējīgu izmantošanu. Bioloģiskās daudzveidības saglabāšana, kas balstīta zinātniskajos pētījumos, līdzsvarojot ekoloģiskās, ekonomiskās un sociālās intereses. Īstenota vides, ilgtspējīgas	1. Prasmes 2. Savienojumi 3. Gudra pārvaldība 4. Efektīvi uzņēmumi	1.1. Ekselence 1.2. Arods un mūžizglītība 2.3. IT 2.4. Mobilitāte 3.1. Idejas 3.2. Pašvaldības 3.3. Vide un klimats 4.1. Iesācēji 4.4. Investori 4.5. Sirdis

		dabas resursu apsaimniekošanas un enerģētikas politika, kas balstīta uz taisnīgumu un savstarpējo uzticēšanos, sabiedrības atbalstu dabas un klimata aizsardzības pasākumiem, nosakot skaidrus un atklātus valsts un iedzīvotāju sadarbības modeļus un iesaistīšanos lēmumu pieņemšanā.		
	Tehnoloģiskā vide un pakalpojumi	Integrēta, ilgtspējīga transporta sistēma, kas sniedz kvalitatīvas cilvēku un kravu mobilitātes iespējas visā valsts teritorijā, nodrošina gan vietējo sasniedzamību, izmantojot dzelzceļu kā sabiedriskā transporta mugurkaulu, gan arī starptautisko savienojamību, pilnībā iekļaujoties ES pamattīklā (Rail Baltica) un nodrošinot pamattīkla un visaptverošā tīkla sasaisti. Eiropas Savienības savienojamības mērķiem atbilstoša platjoslas elektronisko sakaru infrastruktūra. Digitalizējot transformēta publiskā pārvalde, racionāli pārvaldīta organizatoriskā un tehnoloģiskā ekosistēma, kas ir iekšēji integrēta un ārēji atvērta kopīgas vērtības radīšanai, inovācijām un lietotājiem orientētai pieejai publisko pakalpojumu sniegšanā fiziskajā un digitālajā vidē. Pieejami, inovatīvi un energoefektīvi risinājumi energoapgādē, panākot lielāku pašnodrošinājumu un izkliedēto enerģijas ražošanu.	2. Savienojumi 3. Gudra pārvaldība	2.1. Maģistrāles 2.2. Ceļi 2.3. IT 2.4. Mobilitāte 3.1. Idejas 3.2. Pašvaldības 3.3. Vide un klimats 3.4. Pakalpojumi
	Līdzsvarota reģionālā attīstība	Reģionu potenciāla attīstība un ekonomisko atšķirību mazināšana, stiprinot to iekšējo un ārējo konkurētspēju, kā arī nodrošinot teritoriju specifikai atbilstošus risinājumus apdzīvojuma un dzīves vides attīstībai.	1. Prasmes 2. Savienojumi 3. Gudra pārvaldība 4. Efektīvi uzņēmumi	1.1. Ekselence 1.2. Arods un mūžizglītība 2.2. Ceļi 2.3. IT 2.4. Mobilitāte 3.1. Idejas 3.2. Pašvaldības 3.3. Vide un klimats 4.1. Iesācēji 4.2. Alpīnisti 4.5. Sirdis
	Mājoklis	Latvijā visām mājāsaimniecībām ir pieejami mājokļi. Esošais dzīvojamais fonds līdz 2050. gadam atbilst augstiem	2. Savienojumi 3. Gudra pārvaldība	2.1. Maģistrāles 2.2. Ceļi 2.3. IT 2.4. Mobilitāte

		energoefektivitātes, būvniecības, drošības un labiekārtošanas standartiem. Tiesiskais regulējums veicina privātos un publiskos ieguldījumus dzīvojamā fonda izveidei		3.1. Idejas 3.2. Pašvaldības 3.3. Vide un klimats 3.4. Pakalpojumi
Kultūra un sports aktīvai un pilnvērtīgai dzīvei	Cilvēku līdzdalība kultūras un sporta aktivitātēs	Kultūras un fizisko aktivitāšu pieejamība visiem, paaugstinot Latvijas sabiedrības dzīves kvalitāti	1. Prasmes 2. Savienojumi 3. Gudra pārvaldība 4. Efektīvi uzņēmumi	1.1. Ekselence 1.2. Arods un mūžizglītība 3.2. Pašvaldības 3.3. Vide un klimats 3.4. Pakalpojumi 4.5. Sirdis
	Kultūras un sporta devums ilgtspējīgai sabiedrībai	Kultūra un sports veicina Latvijas ekonomikas un sociālo izaugsmi, veidojot radošu un ilgtspējīgu Latvijas sabiedrību	2. Savienojumi 3. Gudra pārvaldība 4. Efektīvi uzņēmumi	2.2. Ceļi 2.4. Mobilitāte 3.1. Idejas 3.2. Pašvaldības 3.4. Pakalpojumi 4.1. Iesācēji 4.5. Sirdis
Vienota, droša un atvērta sabiedrība	Saliedētība	Pieaug piederības sajūta Latvijas sabiedrībai, latviskai un eiropēiskai kultūrtelpai. Saziņa un sadarbība starp dažādām iedzīvotāju grupām manāmi palielinājusies, mazinot spriedzi un nepamatotus aizspriedumus. Cilvēki gādā viens par otru, aktīvi veido un piedalās sabiedriskajās aktivitātēs, kā arī saredz sabiedrības daudzveidību kā vērtīgu resursu un spēju savstarpēji saprasties un cienīt vienu otru. Iedzīvotāji vairāk lieto latviešu valodu, gūst izpratni par sabiedrību demokrātiskā Latvijas informatīvajā telpā un vērtē informācijas kvalitāti. Tādējādi palielinās gatavība sniegt atbalstu līdzcilvēkiem un vairojas sabiedriskais labums	1. Prasmes 2. Savienojumi 3. Gudra pārvaldība	1.1. Ekselence 1.2. Arods un mūžizglītība 2.1. Maģistrāles 2.2. Ceļi 2.3. IT 2.4. Mobilitāte 3.1. Idejas 3.2. Pašvaldības 3.4. Pakalpojumi
	Tiesiskums un pārvaldība	Iedzīvotāji mijiedarbībā ar publiskām institūcijām veido labāku sabiedrību un pārvaldību, īsteno savas tiesiskās intereses. Publiskā pārvaldība visos varas atzaros kļuvusi profesionālāka – tā ir atvērtāka, mūsdienīgāka un labāk un ātrāk sasniedz rezultātus. Ikviens jūt, ka valsts strādā iedzīvotāju labā, tā vairojot apmierinātību ar pakalpojumiem un uzticēšanos valsts pārvaldei un tiesībsardzības sistēmai.	1. Prasmes 2. Savienojumi 3. Gudra pārvaldība	1.1. Ekselence 2.3. IT 3.2. Pašvaldības 3.4. Pakalpojumi

		Pakalpojumi ir personificēti, un politika līdzsvaro sabiedrības intereses. To nodrošina digitalizācijas laikmeta sniegtās iespējas un starpnozaru koordinēta rīcība		
	Drošība	Cilvēki paļaujas uz valsts dienestiem, kas aizsargā tiesības un drošību, pieaug to cilvēku skaits, kas zina, kā novērst riskus un rīkoties apdraudējuma situācijās, sadarbojoties ar atbildīgajiem valsts dienestiem un palīdzot cits citam. Valsts uztur drošu vidi, tostarp informatīvo vidi, un veido izpratni par apdraudējuma riskiem, to novēršanas un mazināšanas iespējām, stiprinot iedzīvotāju pārliecību un zināšanas. Sabiedrisko drošību nodrošina un tiesībaizsardzību īsteno profesionāls un mūsdienu sabiedrības prasībām atbilstošs personāls. Valsts aizsardzība ir visaptveroša un balstās uz iedzīvotāju un valsts institūciju savstarpējo uzticēšanos un partnerību, kā arī visas sabiedrības gatavību pārvarēt jebkādu apdraudējumu. Latvijā ir radīta droša iekšējā vide iedzīvotājiem un uzņēmējiem.	1. Prasmes 2. Savienojumi 3. Gudra pārvaldība	1.1. Ekselence 1.2. Arods un mūžizglītība 2.1. Maģistrāles 2.2. Ceļi 2.3. IT 2.4. Mobilitāte 3.1. Idejas 3.2. Pašvaldības 3.4. Pakalpojumi

20. Visas Latgales attīstības programmas prioritātes, apakšprioritātes un projekti var tikt finansēti no dažādiem avotiem: ESIF darbības programmas 2021.-2027.g., Taisnīgās pārkārtošanas fonda programmas, Lauku attīstības plāna līdzekļiem, valsts budžeta un citiem finanšu avotiem. Latgales attīstības programmas saturs netiek pielāgots kāda finanšu instrumenta atbalsta jomām vai kritērijiem, bet gan atspoguļo Latgales reģiona attīstības vajadzību un izaugsmes iespēju apkopojumu, kam tiks piemēlēts visatbilstošākais finansējums.

3. Stratēģiskie virzieni un prioritātes

3.1.Stratēģiskais virziens PRASMES

3.1.1. Prioritāte Ekselence

3.1.1.1. Daugavpils Universitāte

1. **Mērķis:** Attīstīt zinātnisko darbību, integrējot zinātniskos pētījumus studiju procesā un sekmējot tehnoloģiju pārnesei un inovāciju attīstību.
2. **Apakšprioritātes pamatojums:**
 - a. Latvijas Viedās specializācijas stratēģijas mērķis ir palielināt inovācijas kapacitāti, kā arī veidot inovācijas sistēmu, t.sk. reģionālā līmenī, kas veicina un atbalsta tehnoloģisko progresu tautsaimniecībā.
 - b. Daugavpils Universitāte (DU) ir nozīmīgs zinātnes, studiju un inovāciju centrs Latvijā, kas piesaista akadēmisko personālu, jauniešus un visus tos, kuriem svarīga virzība uz zināšanām. Šobrīd DU turpina attīstīt savu zinātnisko izcilību mainīgajā un arvien prasīgākajā pasaules zinātnes vidē.
 - c. DU studiju programmas nodrošina pietiekamas pamatprasmes un zināšanas, lai jau pēc pirmā līmeņa studiju absolvēšanas būtu iespējams atrast vietu darba tirgū, dibināt (inovāciju pārnesei uzņēmumus vai iesaistīties zinātnisko pētījumu veikšanā.
 - d. Ir izveidota un pastāvīgi tiek uzlabota zinātnes infrastruktūra, lai īstenotu ekonomikas attīstības tendencēm atbilstošus zinātniskos pētījumus, prototipu izstrādi un pētījumu komercializāciju.
3. **Līdzšinējās darbības:**
 - a. Pateicoties iepriekšējo periodu ES fondu investīcijām, DU ir attīstīta infrastruktūras bāze, kas nodrošina gan atbilstošu vidi, gan tehnoloģisko nodrošinājumu augstākā līmeņa pētījumu veikšanai. Investīcijas nodrošina zinātnisko grupu un jauno zinātnieku attīstības iespējas, starptautisko atpazīstamību, iesaisti starptautiskajos konsorcijs un tīkļos, kā arī esošās infrastruktūras un cilvēkresursu ilgtspēju.
 - b. DU 2014.-2020. gada ES fondu plānošanas perioda ietvaros ir veikusi ieguldījumus mācību aprīkojuma un iekārtu iegādei, īstenojot projektu 8.1.1. specifiskā atbalsta mērķa "Palielināt modernizēto STEM, t.sk., medicīnas un radošās industrijas, studiju programmu skaitu" ietvaros. Aprīkojuma iegāde dos iespēju diversificēt pētījumus industrijas vajadzībām un sasniegt zinātnes izcilību prioritārajās attīstības jomās. Infrastruktūra ir nepieciešama, lai nodrošinātu starptautisko sadarbību ar ārvalstu zinātniskām institūcijās un kompānijām, veiktu industriālos, nozares un zinātniskos pētījumus, t.sk. komerciāliem nolūkiem. Stratēģija paredz attīstīt nepieciešamo infrastruktūru iegādājoties jaunu aprīkojumu arī turpmāk, lai īstenotu tehnoloģiju pārnesei kontaktpunkta darbību.
4. **Ieviesēji:**
 - a. Daugavpils Universitāte
 - b. Daugavpils pilsētas dome
 - c. Komersanti
 - d. LPR administrācija
 - e. LTRK Latgales birojs
5. **Sadarbības partneri:**
 - a. LPR novadu pašvaldības
 - b. Dažādu nozaru uzņēmumi
 - c. Augstākās izglītība iestādes
 - d. Kompetenču centri
 - e. Augšdaugavas novads
6. **Ieguvumi:**
 - a. Studiju attīstība ciešā mijiedarbībā ar zinātnes attīstību un tirgus pieprasījumu
 - b. Jaunu tehnoloģisko produktu izstrāde

- c. Studējošo novatoriskās un uzņēmējdarbību vērstas domāšanas attīstība, rosinot dibināt savus „*spin-off*” uzņēmumus
7. **Telpiskā piesaiste:**
- a. Latgales plānošanas reģiona teritorija
 - b. Citas pašvaldības, kurās darbojas uzņēmumi, kuri komercializē pētījuma rezultātus
8. **Uzdevumi:**
- a. Reģionam vajadzīgo speciālistu sagatavošana
 - b. Mācību programmu un moduļu pilnveidošana
 - c. Sadarbības ar darba devējiem uzlabošana
 - d. Industrijas pasūtīto pētījumu veikšana
 - e. Tirgus orientēto starpdisciplināro pētījumu veikšana
 - f. Nozares rūpnieciskie pētījumi un eksperimentālās izstrādes
 - g. Akadēmiskā personāla mobilitāte, iesaistoties dažādās mobilitātes programmās/ projektos
 - h. Prototipu izstrāde
9. **Finansējuma avoti:**
- a. ES fondi
 - b. Valsts pētniecības programma
 - c. Apvārsnis Eiropa
 - d. Citi ārvalstu un pārrobežu sadarbību veicinoši finanšu instrumenti
10. **Finansējuma apjoms:** EUR 28 milj.
11. **Novērtēšanas rādītāji:**
- a. Nodibināti studentu „*spin-off*” uzņēmumi (skaits)
 - b. Veikti tirgus orientēti starpdisciplināri pētījumi (skaits)
 - c. Pieaudzis iesniegto patentu skaits
12. **Atbildīgais par apakšprioritātes ieviešanu:** Daugavpils Universitāte

3.1.1.2. Rēzeknes Tehnoloģiju Akadēmija

1. **Mērķis:** Atbalstīt darbības, kas paaugstina iedzīvotāju, uzņēmumu un pārvaldes zināšanas un praktiskās iemaņas, lai celtu Latgales reģiona ekonomisko konkurētspēju, nodarbinātību un uzņēmību.
2. **Apakšprioritātes pamatojums:**
 - a. RTA kā augstākās izglītības iestāde nodrošina izglītota un radoša cilvēka izaugsmi. RTA fakultātes, zinātniskais institūts, pētnieciskie centri un sadarbības iestādes veicina zinātnes un pētniecības attīstību. Pieaugot strādājošo ar augstāko izglītību skaitam, kopumā uzlabojas darbaspēka kvalitāte un profesionalitāte. Rēzeknes pilsētā un Latgales reģionā RTA darbības laikā ir palielinājies speciālistu ar augstāko izglītību skaits, ir palielinājies reģistrēto uzņēmumu skaits, kā arī piesaistīto ES struktūrfondu, atbalsta programmu finansēto projektu skaits.
 - b. RTA ir reģiona izaugsmes resurss un iespēja, kas mazina Latgales un pārējās Latvijas reģionālās atšķirības, sagatavojot kvalificētus speciālistus reģionālajam darba tirgum, radot izglītības iestādes absolventiem iespējas uzsākt uzņēmējdarbību vai pašnodarbinātību.
 - c. RTA īpašu nozīmi piešķir tautsaimniecībai nozīmīgu izglītības programmu attīstībai inženierzinātnēs.
 - d. Saskaņā ar Latvijas Viedās specializācijas stratēģiju ir jāattīsta arī pirmā līmeņa profesionālās augstākās izglītības programmas STEM jomās, kā arī pētniecību un inovācijas. RTA piedāvātajās studiju programmās ir integrējis STEM starpdisciplināro principu, tiek veidoti arī STEM metodiskie kabineti vidusskolās, lai vidusskolas skolotāji varētu saņemt konsultācijas starpdisciplināro principu ieviešanai inženierzinātnu priekšmetu apguvē.
3. **Līdzšinējās darbības:**
 - a. RTA laikā no 2016. gada līdz 2019. gadam īstenoja Erasmus KA2 Stratēģiskās partnerības projektu "Innovative methods for implementing interdisciplinarity in career counseling / Jaunas starpdisciplināras metodes izveide karjeras konsultēšanā" sadarbībā ar Vitauts Dižā universitāti Lietuvā un Tallinas Tehnoloģiju universitāti Igaunijā. Viens no būtiskajiem secinājumiem ir nepieciešamība pēc vidusskolas skolotāju sagatavošanas starpdisciplināras pieejas karjeras izglītībā īstenošanai STEM jomā - dizains, tehnoloģijas un ekonomika. Piedāvātais projekts paredz skolotāju profesionālās pilnveides programmas "Starpdisciplinārā karjeras izglītībā vidusskolā" izstrādi un īstenošanu visās Latgales pašvaldībās, vismaz vienā vidusskolā katrā pašvaldībā.
 - b. Nodarbinātības valsts aģentūra jau vairākus gadus visā Latvijā īsteno darbinieku mobilitātes programmu. 2020. gada dati rāda, ka 38% no programmā iesaistītajiem dalībniekiem ir Latgales reģiona iedzīvotāji. Programma savu atbalstu sniedz 4 mēnešus, lai cilvēks adaptētos jaunajai situācijai, taču, iespējams, ir gana īss laiks, lai motivētu cilvēkus turpināt darba attiecības tālāk no mājām, bez transporta un dzīvesvietas kompensācijām.
4. **Ieviesēji:**
 - a. RTA
 - b. Rēzeknes pilsētas dome
 - c. Komersanti
 - d. LPR administrācija
 - e. LTRK Latgales birojs
5. **Sadarbības partneri:**
 - a. LPR novadu pašvaldības
 - b. SIA "Rēzeknes satiksme"
 - c. Komersanti
 - d. LPR administrācija
 - e. LTRK Latgales birojs
6. **Ieguvumi:**
 - a. Izstrādāta un ieviesta skolotāju profesionālās izglītības programma Latgales novada un pašvaldību skolās
 - b. Īstenota skolotāju zināšanu pilnveides programma un to apguvuši vidusskolas skolotāji, klašu audzinātāji un administrācijas pārstāvji, kā arī iesaistīti vismaz 2000 skolēni
 - c. Veikts sniegto pakalpojumu pieejamības un kvalitātes novērtējuma pētījums

- d. Izstrādāts Latgales reģiona mobilitātes programmas dalībnieku profils
- e. Izstrādāti Latgales reģiona mobilitātes programmas nākotnes attīstības scenāriji

7. **Telpiskā piesaiste:** Latgales plānošanas reģiona teritorija

8. **Uzdevumi:**

- a. Starpdisciplinārās profesionālās pilnveides programmas (STEM jomā) izstrāde un ieviešana Latgales reģiona vidusskolās
- b. Atbalsts STEM vajadzībām nepieciešamajam aprīkojumam un tehnoloģijām, kā arī IT skolvadības un mācību procesa risinājumiem, lai nodrošinātu mācību līdzekļu un aprīkojuma atbilstību pilnveidotā mācību satura īstenošanas vajadzībām
- c. Pētījumi par Latgales reģiona darbaspēka mobilitāti, sniegto pakalpojumu pieejamību un kvalitāti
- d. Citi pielietojamie pētījumi
- e. Latgales reģiona mobilitātes programmas izstrāde

9. **Finansējuma avoti:**

- a. ES fondi
- b. Pašvaldību finanējums

10. **Finansējuma apjoms:** EUR 25 milj.

11. **Novērtēšanas rādītāji:**

- a. Izstrādātas un ieviestas STEM starpdisciplinārās programmas visās Latgales plānošanas reģiona pašvaldībās (skaits)
- b. Veikti uzņēmumu pasūtīti pētījumi (skaits)

12. **Atbildīgais par apakšprioritātes ieviešanu:** RTA

3.1.1.3. Malnavas koledža

1. **Mērķis:** Veicināt augstas kvalitātes zināšanu un prasmju apguvi lauksaimniecības un autotransporta nozarēs, nodrošinot koledžas absolventu konkurētspēju mainīgajos sociālekonomiskajos apstākļos un sekmējot Latgales reģiona attīstību.
2. **Apakšprioritātes pamatojums:**
 - a. Izglītības attīstības pamatnostādnes 2014.-2020.gadam paredz īstenot augstākās izglītības pārstrukturizēšanas pasākumus, kas vērsti uz studējošo un sagatavoto speciālistu skaita proporcijas maiņu atbilstoši darba tirgus vidēja termiņa un ilgtermiņa prognozēm, palielinot darba devēju lomu un motivāciju kvalitatīvas prakses nodrošināšanā un sniedzot atbalstu 1.līmeņa profesionālās augstākās izglītības (koledžu) piedāvājuma palielināšanai un programmu īstenošanai nepieciešamās infrastruktūras modernizēšanai.
 - b. Malnavas koledžas darbība pilnībā atbilst arī Latvijas Viedās specializācijas stratēģijai, kura paredz izglītības modernizāciju ar mērķi sekmēt tautsaimniecības transformāciju uz augstāku pievienoto vērtību, sekmējot izaugsmi gan tradicionālajās tautsaimniecības nozarēs, gan nozarēs ar nozīmīgu horizontālu ietekmi. Latvijas Viedās specializācijas stratēģijā noteiktajiem mērķiem, izaugsmes prioritātēm un viedās specializācijas jomām Malnavas koledžā atbilst 2 Studiju programmas: Autotransports un Uzņēmējdarbība lauksaimniecībā.
 - c. Visas Studiju un izglītības programmas ir nepieciešamas Latgales reģionam. Tās ir saskaņotas ar nozaru ekspertu padomēm (NEP), Latgales Plānošanas reģiona attīstības padomi, novadu pašvaldībām un uzņēmumiem. Koledžas studiju programmas ir izstrādātas sadarbībā ar Rīgas tehnisko koledžu un Latvijas Lauksaimniecības universitāti.
 - d. Pateicoties kvalitatīvām profesionālās un augstākās izglītības programmām, Malnavas koledža ir kļuvusi par lauksaimnieciskās izglītības centru Latgalē.
3. **Līdzšinējās darbības:**
 - a. 2017.-2018.gadā īstenots projekts Lauksaimniecības studiju virziena mācību materiālās bāzes nostiprināšanai "Darbības programmas "Izaugsme un nodarbinātība" specifiskā atbalsta mērķa 8.1.4. "Uzlabot pirmā līmeņa profesionālās augstākās izglītības STEM, tajā skaitā medicīnas un radošās industrijas, studiju mācību vidi koledžās" ietvaros.
4. **Ieviesēji:**
 - a. Malnavas koledža
 - b. LPR novadu pašvaldības
5. **Sadarbības partneri:**
 - a. Uzņēmumi lauksaimniecības un autotransporta jomā
 - b. Citas koledžas, augstskolas un universitātes
6. **Ieguvumi:**
 - a. Palielinās studējošo skaits un motivācija iegūt izglītību STEM jomā
 - b. Palielinās Latgales reģiona konkurētspēja
 - c. Samazinās jauniešu aizplūšana no reģiona
7. **Telpiskā piesaiste** Latgales plānošanas reģiona teritorija un blakus novadi.
8. **Uzdevumi:**
 - a. Pētījumi studiju programmu un mācību procesa uzlabošanai
 - b. Studiju programmu attīstība
 - c. Pieredzes apmaiņa un sadarbība gan vietējā mērogā, gan starptautiski
9. **Finansējuma avoti:**
 - a. Valsts finansējums
 - b. ES fondi
10. **Finansējuma apjoms:** EUR 5 milj.
11. **Novērtēšanas rādītāji:**
 - a. Grādu vai kvalifikāciju ieguvušo skaits

- b. Jaunu prakses vietu skaits lauksaimniecības un autotransporta uzņēmumos, t.sk. ārpus Latgales reģiona
- c. Jaunu lauksaimniecības un autotransporta nozares uzņēmumu skaits

12. Atbildīgais par apakšprioritātes ieviešanu:

- a. Malnavas koledža
- b. Kārsavas novada dome

3.1.1.4. Augstskolu filiāļu un programmu attīstība Latgalē

1. **Mērķis:** Sadarbībā ar augstskolām veidot un uzturēt to filiāļu tīklu, pielāgot studiju programmas Latgales reģiona vajadzībām, sagatavojot konkurētspējīgu kvalificētu darbaspēku ar prasmēm un motivāciju veidot un vadīt uzņēmumus.
2. **Apakšprioritātes pamatojums:**
 - a. Demogrāfisko, migrācijas un saimnieciskās dzīves izmaiņu rezultātā iedzīvotāju skaits, sevišķi lauku nomalēs, samazinās. Samazinās arī bērnu skaits skolās, un daudzas no tām ir slēgtas. Slēdzot skolu, kuras ir pildījušas arī vietējās sabiedriskās dzīves centra lomu un lielākoties ir arī galvenais apdzīvotās vietas pastāvēšanas centrs laukos, sākas neatgriezeniski demogrāfiski, sociāli un ekonomiski procesi. To sekas nelabvēlīgi izpaužas vietējo iedzīvotāju demogrāfiskajā un kvalitatīvajā sastāvā.
 - b. Ienākumu meklējumos aizbrauc ģimenes ar bērniem; laukos paliek dzīvot gados vecie cilvēki un ģimenes ar kompleksām sociālām problēmām. Apkaimē samazinās potenciālo darba ņēmēju un darba devēju skaits. Pašvaldībām šādas vietas nākotnes scenārijs ir saistīts ar sociālā atbalsta pasākumiem un tālākā nākotnē – ar teritorijas iztukšošanu.
 - c. Kvalificētu darbinieku trūkums ir viens no būtiskākajiem šķēršļiem ražošanas attīstībā. Ekonomikas attīstība prasa jaunas zināšanas, pastāvīgu mācīšanos, kvalifikācijas paaugstināšanu jeb mūža izglītību, lai iekļautos ekonomiskajos procesos, darba tirgū, kā arī spētu veidot darba vietas laukos.
 - d. Lai sniegtu jaunas zināšanas, izmantojot mūsdienu dzīves ritmam piemērotas metodes, ir nepieciešams piesaistīt augsti kvalificētus pasniedzējus no citām augstskolām un universitātēm Latvijā. Pielietojot attālinātās teorētiskās mācību metodes (apvienotas ar klātienē semināriem) ar moduļu pieeju, ir iespēja pilnvērtīgi izmantot augsti kvalificētu mācību spēku kapacitāti.
3. **Līdzšinējās darbības:**
 - a. Latgales plānošanas reģiona pašvaldībās šobrīd ir atvērtas šādu augstskolu filiāles, kas īsteno reģiona tautsaimniecībai un ekonomiskai attīstībai būtiskas studiju programmas:
 - b. Piemēram, Rīgas Tehniskās universitātes Daugavpils filiāle nodrošina bakalaura studiju programmas automātikas, datortehnikas, informācijas tehnoloģiju, datorsistēmu un elektronikas jomās, būvniecības, dzelzceļa transporta, inženiertehnikas, mehānikas, mašīnbūves un aparātu būvniecības jomā.
 - c. Transporta un sakaru institūta Latgales filiāle Daugavpilī nodrošina transporta un biznesa loģistikas, kā arī dabaszinātņu bakalaura programmas.
 - d. Papildus šīm reģiona izaugsmei nozīmīgām inženierzinātņu studiju programmām, Latgales reģionā vairākas augstskolas nodrošina arī uzņēmējdarbības un finanšu vadības, sociālās un veselības aprūpes, kultūras un mākslas bakalaura un profesionālās studiju programmas (Ekonomikas un kultūras augstskola, Latvijas Mākslas akadēmija, Latvijas Universitātes P.Stradiņa medicīnas koledža, Rīgas aeronavigācijas institūts, Valsts policijas koledža un citas).
 - e. Šobrīd augstskolas un profesionālās izglītības iestādes – RTA, DU, Malnavas koledža, attīsta sadarbību ar nozaru profesionālajām organizācijām, Latgales reģiona pašvaldībām un komersantiem, lai izstrādātu jaunas vai pielāgotu esošās programmas faktiskām tirgus vajadzībām. Rezultātā absolventiem ir daudz plašākas iespējas tikt atbilstošās prakses vietās un iegūt praktiskās zināšanas.
4. **Ieviesēji:**
 - a. LPR novadu pašvaldības
 - b. Augstākās izglītības iestādes
5. **Sadarbības partneri:**
 - a. Izglītības un zinātnes ministrija
 - b. VARAM
 - c. Zemkopības ministrija
 - d. Augstākās izglītības iestādes
 - e. LPR pašvaldības
 - f. Komersanti

6. **Ieguvumi:**
 - a. Lauku apdzīvotības saglabāšana
 - b. Samazinās iedzīvotāju aizbraukšana un saglabājas jauniešu īpatsvars lauku iedzīvotāju sastāvā
 - c. Pieaug vietējo iedzīvotāju dzīves kvalitāte un pašvērtības sajūta, ticība saviem spēkiem
 - d. Inteliģences un zināšanu saglabāšana
 - e. Pieaug uzņēmējdarbības iniciatīvas teritorijā
 - f. Nostiprinās ekonomiskā drošība
7. **Telpiskā piesaiste:** Latgales plānošanas reģiona teritorija
8. **Uzdevumi:**
 - a. Studiju programmu izstrāde un ieviešana
 - b. Nozaru pētījumi par darba tirgus aktuālo un nākotnes pieprasījumu Latgales reģionā
9. **Finansējuma avoti:**
 - a. Valsts un pašvaldību finansējums
 - b. ES fondi
10. **Finansējuma apjoms:** EUR 21 milj.
11. **Novērtēšanas rādītāji:**
 - a. Iedzīvotāju, jo īpaši jauniešu īpatsvara, pieaugums (skaits)
 - b. Studējošo un profesionālo kvalifikāciju vai grādu ieguvušo iedzīvotāju īpatsvara pieaugums, (skaits, %)
12. **Atbildīgais par apakšprioritātes ieviešanu:** LPR novadu pašvaldības

3.1.2. Prioritāte Arods un mūžizglītība

3.1.2.1. Profesionālās izglītības iestādes

1. **Mērķis:** Izveidot kvalitatīvu, pieejamu un iekļaujošu izglītības vidi, lai sekmētu Latgales reģiona produktivitāti, nodarbinātību un uzņēmību.
2. **Apakšprioritātes pamatojums:**
 - a. Viens no Latvijas nacionālajā attīstības plānā 2021.-2027. gadam ietvertajiem mērķiem ir zinoša, iekļaujoša un radoša sabiedrība efektīvā, inovatīvā un ražīgā tautsaimniecībā. Šī mērķa ietvaros ir noteikti rīcības virzieni, kas raksturo profesionālās izglītības un koledžu attīstības perspektīvu - zinātne sabiedrības attīstībai, tautsaimniecības izaugsmei un drošībai; kvalitatīva, pieejama, iekļaujoša izglītība; izglītības kvalitāte un izglītības sistēmas efektīva pārvaldība; izglītība ekonomikas izaugsmei; pieaugušo izglītība; iekļaujoša izglītības vide. Tieši iekļaujoša izglītības vide, t.sk. infrastruktūra, nodrošinās visu sabiedrības grupu (arī cilvēkiem ar funkcionāliem traucējumiem) vienlīdzīgu pieeju izglītībai un profesijas ieguvei.
 - b. Viens no uzdevumiem, kas minēts Latvijas nacionālajā attīstības plānā 2021.– 2027. gadam ir profesionālās izglītības iestāžu un koledžu prestiža celšana un pieejamības palielināšana, īstenojot karjeras izglītības atbalsta un stratēģiskās komunikācijas pasākumus sadarbībā ar nozarēm. Arvien vairāk tiek runāts par izglītības digitalizāciju, kas ietver sevī arī informācijas par izglītības iespējām pieejamību digitālā formā.
 - c. Izglītības attīstības pamatnostādņu projekts 2021. – 2027.gadam īpašu lomu piešķir profesionālās izglītības iestāžu kā nozaru izcilības un inovāciju centru nostiprināšanai, tādēļ svarīgs ir profesionālās izglītības iestāžu nodrošinājums ar mūsdienīgas un kvalitatīvas izglītības īstenošanai nepieciešamajiem resursiem, mācību vidi un infrastruktūru.
3. **Līdzšinējās darbības:**
 - a. Īstenojot virkni ES fondu līdzfinansētu projektu, Latgales plānošanas reģiona profesionālās izglītības iestādes un koledžas ir izstrādājušas un pilnveidojušas studiju programmas, uzlabojušas un modernizējušas mācību vidi un infrastruktūru.
4. **Ieviesēji:**
 - a. LPR profesionālās izglītības iestādes un koledžas
 - b. LPR administrācija
5. **Sadarbības partneri:**
 - a. Reģiona ražošanas uzņēmumi;
 - b. Pašvaldību iestādes
 - c. Pašvaldības
 - d. Citi sadarbības partneri
6. **Ieguvumi:**
 - a. Izglītības pieejamība cilvēkiem ar invaliditāti
 - b. Mūsdienīgas apmācību metodes, t.sk. attālinātas mācību iespējas
 - c. Jauno tehnoloģiju izmantošana praktisko nodarbību nodrošināšanā
 - d. Lauku apdzīvotības saglabāšana
 - e. Samazinās iedzīvotāju aizbraukšana, un saglabājas jauniešu īpatsvars lauku iedzīvotāju sastāvā
 - f. Pieaug vietējo iedzīvotāju dzīves kvalitāte un pašvērtības sajūta, ticība saviem spēkiem
 - g. Nostiprinās sociālā un ekonomiskā drošība
7. **Telpiskā piesaiste:** Latgales plānošanas reģiona teritorija
8. **Uzdevumi:**
 - a. Infrastruktūras attīstība, t.sk. ēku atjaunošana, uzlabošana, pielāgošana
 - b. Aprīkojuma, iekārtu un tehnoloģiju mācību procesa nodrošināšanai iegāde
 - c. Digitālu mācību programmu izveide un īstenošana
 - d. Informācijas par profesionālās izglītības iestādēm un koledžām digitalizācija
9. **Finansējuma avoti:**
 - a. ES fondi
 - b. Pašvaldības finansējums

10. **Finansējuma apjoms:** EUR 20 milj.

11. **Novērtēšanas rādītāji:**

- a. Profesionālo kvalifikāciju ieguvušo iedzīvotāju īpatsvara pieaugums (%)
- b. Jaunu mācību programmu un moduļu ieviešana (skaits)

12. **Atbildīgais par apakšprioritātes ieviešanu:** Latgales plānošanas reģiona pašvaldības

3.1.2.2. Reģionālais proforientācijas mehānisms

1. **Mērķis:** Attīstīt elastīgu un ilgtspējīgu mūžizglītības sistēmu, sadarbojoties dažāda līmeņa formālās izglītības iestādēm, kā arī neformālās izglītības institūcijām.
2. **Apakšprioritātes pamatojums:**
 - a. Izglītošanās mūža garumā ir kļuvusi par nepieciešamību. Tāpēc karjeras iespēju izpēte, plānošana un vadīšana ir aktuāla visiem — gan jauniešiem, gan pieaugušajiem. Mērķtiecīgi karjeras izglītības pasākumi ir nepieciešami jau pamatskolā, tiem jāturpinās vidusskolā, profesionālās izglītības iestādē, pēc tam arī augstskolā. Šie pasākumi ir jāīsteno kā integrēta un pēctecīga karjeras izglītības programma, papildinot to ar neformālo izglītību, ko piedāvā NVO sektors, pašvaldības, NVA un privātie pakalpojumu sniedzēji kursu, semināru u.tml. veidā.
 - b. Ir svarīgi, lai jaunieši pēc iespējas agrāk saņemtu mērķtiecīgi strukturētu informāciju un padomus. Lai sabiedrība un jauniešu apzinātos sava reģiona iespējas un stiprās puses, attīstības iespējas un atbilstoši izdarītu izvēli izglītības un karjeras virzienam. Reģiona konkurētspējai ir būtiski sniegt atbalstu profesionālās orientācijas maiņai gadījumos, kad iegūtā izglītība, prasmes un zināšanas vairs neatbilst šodienas tirgum.
3. **Līdzšinējās darbības:**
 - a. Šobrīd tiek piedāvāti dažādi kursi un mācību programmas, balstītas uz konkrētā brīža pieprasījumu bez mērķtiecīgas izpētes, lai sekmētu apzināta lēmuma pieņemšanu par apgūšanai nepieciešamo zināšanu un prasmju kopumu.
4. **Ieviesēji:**
 - a. Profesionālās izglītības un augstākās izglītības iestādes
 - b. Citas izglītības iestādes
 - c. LPR novadu pašvaldības
5. **Sadarbības partneri:**
 - a. Pašvaldības
 - b. Pašvaldību kapitālsabiedrības
 - c. Komersanti
 - d. Profesionālās izglītības iestādes, koledžas, tehnikumi
 - e. NVO
6. **Ieguvumi:**
 - a. Apzināta lēmuma izdarīšana, izvēloties iegūstamo izglītību un izglītības pakāpi
 - b. Mērķtiecīga un reģiona ekonomiskajai izaugsmei nozīmīga darbaspēka pieejamība
 - c. Latgales plānošanas reģiona izglītības iestāžu mūžizglītības programmu specializācija
 - d. Tirgus vajadzībām un studējošo spējām atbilstoša karjeras vadība
7. **Telpiskā piesaiste:** Latgales plānošanas reģiona teritorija
8. **Uzdevumi:**
 - a. Latgales plānošanas reģiona profesionālās orientācijas programmas un ieviešanas posmu izstrāde
 - b. Konsultāciju centru izveide novadu pašvaldībās un pagastos
 - c. Infrastruktūras attīstība, t.sk. aprīkojuma un tehnoloģiju iegāde
 - d. Mācību programmu izstrāde, nodrošinot savstarpēju papildinātību un nepārklāšanos
 - e. Digitālu mācību materiālu un izglītības platformu izstrāde
9. **Finansējuma avoti:** ES fondi
10. **Finansējuma apjoms:** EUR 15 milj.
11. **Novērtēšanas rādītāji:**
 - a. Samazinās to reģiona iedzīvotāju skaits, kas ir bezdarbnieki vai nespēj atrast darbu neatbilstošas kvalifikācijas dēļ (skaits)
 - b. Ieviesti nodarbināto apmācības pasākumi (cilvēku skaits)

12. Atbildīgais par apakšprioritātes ieviešanu: LPR pašvaldības

3.1.2.3. Mūžizglītība augstskolās un profesionālās izglītības iestādes

1. **Mērķis:** Atbalsts mācīšanās un kvalifikācijas paaugstināšanas procesam, lai reģiona darbaspēks atbilstu tirgus prasībām un pasaules ekonomikas tendencēm.
2. **Apakšprioritātes pamatojums:**
 - a. Pēdējo gadu laikā strauji mainās darba tirgus pieprasījums, kas atsaucas uz nepārtrauktu darbaspēk attīstību un jaunu prasmju apguvi. Tādēļ pieaug pieprasījums pēc kvalitatīviem un efektīviem mūžizglītības pakalpojumiem, kas tieši veic profesionālās izaugsmes funkciju dažādām mērķauditorijām, dažādās nozarēs, jo īpaši saistībā ar Latgales reģionālo attīstību, vietējā darba tirgus, uzņēmējdarbības un pakalpojumu vajadzības.
 - b. Nepārprotami pieaug augstāko izglītības iestāžu un profesionālo izglītības iestāžu loma, kas arvien aktīvāk īsteno mūžizglītības pakalpojumus gan klātienē apmācībā, gan arī tālmācībā.
 - c. Mūžizglītības programmu īstenošanai ir nepieciešams pielāgots izglītības programmu saturs un izglītības metodes dažāda līmeņa izglītības iegūšanai (elastīga mācību piedāvājuma attīstība, tostarp modulārā izglītība, e-vidē un darba vidē balstītas mācības, mūžizglītības kompetenču apguve; personu profilēšana)
3. **Līdzšinējās darbības:**
 - a. Līdz šim īstenotie projekti mūžizglītības jomas attīstībai ir bijuši ar fragmentāru raksturu, tomēr ir ieviesti daži būtiski procesa posmi - ir izveidota Mūžizglītības padome, kas veicina dažādu partneru sadarbību, veikta mūžizglītības koordinātoru, karjeras konsultantu apmācība, ir izveidoti atsevišķi karjeras un konsultāciju centri.
 - b. Šobrīd Mūžizglītības centrs ir izveidots Rēzeknes Tehnoloģiju akadēmijā, arī DU piedāvā dažādas tālākizglītības iespējas.
 - c. Tomēr Latgales reģiona ekonomiskās izaugsmes un nepārtrauktas nodarbinātības nodrošināšanai, pielāgojoties darba tirgus pieprasījumam, ir nepieciešams izveidotu vienotu reģiona mūžizglītības centru, kas sistēmiski īstētu pētījumus un uz darba tirgus attīstības tendencēm balstītu pieaugušo profesionālo pilnveidi atbilstoši reģiona attīstības vajadzībām.
4. **Ieviešji:**
 - a. Profesionālās un augstākās izglītības iestādes
 - b. Citas izglītības iestādes
5. **Sadarbības partneri:**
 - a. Ražošanas uzņēmumi
 - b. Pašvaldību kapitālsabiedrības
6. **Ieguvumi:**
 - a. Kvalificēts un reģiona specializācijai atbilstošs darbaspēks
7. **Telpiskā piesaiste:** Latgales plānošanas reģiona teritorija
8. **Uzdevumi:**
 - a. Mūžizglītības centra izveidošana
 - b. Mūžizglītības programmu izstrāde, pielāgojot to apguvi gan klātienē, gan tālmācībā
 - c. Infrastruktūras attīstība, ja nepieciešams
9. **Finansējuma avoti:**
 - a. Pārrobežu sadarbības programmas
 - b. ES fondi
 - c. Pašvaldības un valsts līdzfinansējums
10. **Finansējuma apjoms:** EUR 10 milj.
11. **Novērtēšanas rādītāji:**
 - a. Apmācīti darbinieki atbilstoši vietējā darba tirgus vajadzībām, vietējo uzņēmēju vajadzībām (cilvēku skaits)
 - b. Vietējo uzņēmumu ražīguma pieaugums (%)

12. Atbildīgais par apakšprioritātes ieviešanu:

- a. Augstākās izglītības iestādes
- b. Profesionālās izglītības iestāde

3.1.2.4. NVA sniegtais atbalsts

1. **Mērķis:** Atbalsts pieaugušajiem tautsaimniecības attīstībai nepieciešamo zināšanu un prasmju apguvei un novērtēšanai.
2. **Apakšprioritātes pamatojums:**
 - a. Daudzi darba ņēmēji, ilgus gadus strādājot kādā noteiktajā profesijā un praktiskajā darbā iegūstot profesionālās zināšanas un prasmes, ir kļuvuši par sava aroda meistariem, bet viņiem nav atbilstošas profesionālās kvalifikācijas apliecības. Darbu zaudējot, kvalifikāciju apliecināšana dokumenta neesamība kļūst par nopietnu šķērslī jauna darba meklējumos.
 - b. Lai darba vidē apmācīti speciālisti būtu konkurētspējīgāki darba tirgū un, darbu zaudējot, pēc iespējas ātrāk varētu atrast jaunu darbu savā profesijā, ir nepieciešams izveidot pastāvīgu atbalsta mehānismu ārpus formālās izglītības sistēmas apgūtās profesionālās kompetences novērtēšanai.
3. **Līdzšinējās darbības:**
 - a. 2018.gadā Nodarbinātības valsts aģentūra uzsāka Eiropas Sociālā fonda (ESF) projekta „Atbalsts bezdarbnieku izglītībai” pasākumu „Atbalsts profesionālās kompetences novērtēšanai” īstenošanu, kompensējot izdevumus, kas saistīti ar profesionālās orientācijas kvalifikācijas eksāmenu kārtošānu.
4. **Ieviesēji:**
 - a. Nodarbinātības valsts aģentūra
 - b. Komersanti
 - c. LPR novadu pašvaldības
 - d. Pašvaldību kapitālsabiedrības
5. **Sadarbības partneri:**
 - a. Organizācijas, kuras tiesīgas nodrošināt profesionālās kvalifikācijas kursus un mācības
 - b. Profesionālās un augstākās izglītības iestādes
 - c. Nodarbinātības valsts aģentūra
 - d. Izglītības kvalitātes valsts dienests
 - e. LPR novadu pašvaldības
6. **Ieguvumi:**
 - a. Nodarbinātības veicināšana
 - b. Karjeras vadības uzlabojumi
 - c. Atstumtības riska mazināšana
 - d. Darbaspēka kvalitātes uz skaita pieaugums
 - e. Darbaspēka mobilitātes uzlabošana
 - f. Moduļu pieejas izglītībā veicināšana un popularizēšana
7. **Telpiskā piesaiste:** Latgales plānošanas reģiona teritorija
8. **Uzdevumi:**
 - a. Atbalsts uzņēmumu izaugsmes vajadzībās balstītai, mērķorientētai pieaugušo izglītībai, nodrošinot nozares uzņēmumu pasūtītas darbinieku mācības uzņēmumu darba ražīguma un produktivitātes veicināšanai un stratēģiskai uzņēmumu cilvēkresursu attīstībai un plānošanai
 - b. Attīstīt sistēmisku darba devēju ieguldījumu nodarbināto prasmju attīstībā ātrai un efektīvai darbaspēka pielāgošanai darba tirgus attīstības vajadzībām
 - c. Izveidot atbalsta mehānismu ārpus formālās izglītības sistēmas apgūtās profesionālās kompetences novērtēšanai
9. **Finansējuma avoti:**
 - a. ES fondi
 - b. Privātais finansējums
10. **Finansējuma apjoms:** EUR 15 milj.
11. **Novērtēšanas rādītāji:**
 - a. Darba zaudējuma riska samazinājums kvalifikācijas dokumentu neesamības dēļ (skaits, %)

- b. Palielinās uzņēmumu mērķorientēti īstenotu kvalifikācijas apmācību skaits (cilvēku skaits)

12. Atbildīgais par apakšprioritātes ieviešanu:

- a. Nodarbinātības valsts aģentūra
- b. LPR administrācija
- c. Izglītības kvalitātes valsts dienests
- d. Nevalstiskās organizācijas

3.2.Stratēģiskais virziens: SAVIENOJUMI

3.2.1. Prioritāte Maģistrāles

3.2.1.1. Galvenie autoceļi

1. **Mērķis:** Attīstīt ilgtspējīgu mobilitāti valsts un reģiona līmenī.
2. **Apakšprioritātes pamatojums:**
 - a. Transporta koridoru infrastruktūras uzlabošana ir būtiska reģiona ekonomisko aktivitāšu saglabāšanai un to palielināšanai nākotnē. Transporta attīstības pamatnostādnes attiecībā uz LPR nosaka mērķus par Latgales stratēģiskā izvietojuma efektīvāku izmantošanu galveno preču plūsmā starp Krieviju un Latvijas ostām un pakalpojumu attīstības stimulēšanu, sekmējot kombinēto transporta terminālu, kravu sadales un loģistikas centru attīstību transporta mezglos.
 - b. Kvalitatīvs, drošs un gudri savienots autoceļu tīkls sniedz iespēju ērtāk un drošāk pārvietoties iedzīvotājiem, uzlabojot to mobilitāti un pakalpojumu pieejamību, kā arī sekmē komercdarbības attīstību, īpaši lauku teritorijās darbojošies uzņēmumi var ātrāk piekļūt TEN-T autoceļu tīklam.
 - c. Latgale ir ne tikai Latvijas Austrumu robeža, bet arī ES ārējā robeža un preču un pakalpojumu eksports, starptautiskā tirdzniecība ir nozīmīgs pamats ceļu infrastruktūras attīstībai. Latgales teritoriju šķērsojošas ātrgaitas automaģistrāļu veidošana Krievijas robeža – Rēzekne – Daugavpils – Lietuvas robeža, Jēkabpils – Daugavpils – Baltkrievijas robeža, Jēkabpils – Rēzekne, kas ļaus Latgales teritoriju šķērsot daudz īsākā laika posmā, samazinot “attālumu laikā” no dažādām vietām Latgalē.
 - d. Veicināt attīstības centru uzņēmējdarbības attīstību un ērtus savienojumus, ietverot uzlabotu piekļuvi TEN-T tīklā esošajam valsts autoceļu tīklam, veidojot tranzītsatiksmei ērtu un drošu maršrutu.
3. **Līdzšinējās darbības:**

Valsts autoceļu programmas ietvaros rekonstruētie ceļi, ceļu posmi:

 - a. A13 Krievijas robeža (Grebņeva) – Rēzekne – Daugavpils – Lietuvas robeža (Medumi) posmu 113.12 – 134.70 km (paaugstinot segas nestspēju), 144.70 – 156.40 un tiltu pār Toročinu un Pakrāci (paaugstinot segas nestspēju) un 156.40 – 163.05 km pārbūve.
 - b. A12 Jēkabpils – Rēzekne – Ludza – Krievijas robeža (Terehova) posmu 54.60 – 72.78 km un tiltu pār Kaževu, Malmuti un Maltu pārbūve (paaugstinot segas nestspēju), 106.00 – 114.34 km un tilta pār Rēzeknes upi pārbūve (paaugstinot segas nestspēju) un 114.34 – 125.14 un tilta pār Garbarupi upi pārbūve (paaugstinot segas nestspēju).
4. **Ieviesēji:**
 - a. VAS Latvijas Valsts ceļi
 - b. LPR novadu pašvaldību domes
5. **Sadarbības partneri:**
 - a. LPR novadu pašvaldību domes
 - b. LPR administrācija
6. **Ieguvumi:**
 - a. Komfortabli un droši braukšanas apstākļi
 - b. Pārbūvētie autoceļi nodrošinās trūkstošo sasaistes posmu ar TEN-T tīklu
 - c. Samazināsies ceļa uzturēšanas izmaksas, uzlabosies satiksmes drošība
 - d. Uzlabosies iedzīvotāju mobilitāte
 - e. Samazināsies apkārtējās vides piesārņojums
 - f. Satiksmes drošības uzlabojumi
 - g. Pieaugs vietējo un ārvalstu autoceļotāju skaits
7. **Telpiskā piesaiste:** Latgales plānošanas reģiona teritorija
8. **Uzdevumi:**
 - a. Autoceļu pārbūve un ceļu seguma atjaunošana, t.sk. autoceļu posmos, kas ir attīstības centru tranzītielas

- b. Autoceļu pārbūve un ceļu seguma atjaunošana autoceļu posmos, kas ir attīstības centru pilsētu ielas un kas sekmē komercdarbības attīstību un nodrošina piekļuvi TEN-T autoceļu tīklam
- c. Valsts galveno ceļu posmu pilsētās atjaunošana, t.sk. tiltu būvniecība un rekonstrukcija

9. Finansējuma avoti:

- a. ES fondi
- b. Valsts finansējums

10. Finansējuma apjoms: EUR 180 milj.

11. Novērtēšanas rādītāji:

- a. Rekonstruēties galvenie autoceļi (km)
- b. Jaunizveidoti savienojumi (maršruti)

12. Atbildīgais par apakšprioritātes ieviešanu:

- a. Satiksmes ministrija
- b. VAS Latvijas Valsts ceļi
- c. LPR novadu pašvaldības

3.2.1.2. Dzelzceļš

1. **Mērķis:** Nodrošināt kvalitatīvas, drošas integrētas, konkurētspējīgas transporta sistēmas attīstību:
 - a. Austrumu-Rietumu virzienā;
 - b. Dienvidu-Ziemeļu virzienā;
 - c. Rīgas – Daugavpils virzienā;
 - d. Rīgas – Rēzeknes virzienā.
2. **Apakšprioritātes pamatojums:**
 - a. Latgali šķērso stratēģiski nozīmīgi, labi attīstīti transporta koridori (valsts galvenās automaģistrāles un dzelzceļa līnijas, maģistrālie dabas gāzes un naftas cauruļvadi), kas dod izeju Rietumu-Austrumu un Ziemeļu-Dienvidu virzienos. Spēcīgi transporta un tranzīta mezgli Rēzeknē un Daugavpilī. Transporta koridoru infrastruktūras attīstība ir būtiska reģiona ekonomisko aktivitāšu saglabāšanai, t.sk. preču tranzīts - kravu pārvadājumi pa dzelzceļu, pasažieru pārvadājumi.
 - b. Vienlaikus dzelzceļa maršrutu attīstība ir veids, kā sniegt būtisku ieguldījumu klimata pārmaiņu ietekmes mazināšanai un vislielākais potenciāls autotransporta radīto SEG emisiju samazināšanai.
 - c. Multimodālo transporta punktu izveide sekmēs kravu tranzīta un pasažieru piegaumu, kā arī atstās pozitīvu iespaidu uz teritorijas ekonomisko attīstību, sekmējot nodarbinātību, pakalpojumu un komercdarbības attīstību.
3. **Līdzšinējās darbības:**
 - a. VAS Latvijas dzelzceļš ieguldījumi Austrumu-Rietumu dzelzceļa koridora attīstībā (vilcienu kustības vadības automātisko sistēmu modernizācijas projekts; signalizācijas un telekomunikāciju tīklu kabeļu ieguldīšana vairāk nekā 320 km garumā, t.sk. posmā Naujene – Indra.
 - b. Izstrādāts projekts dzelzceļa līniju Krustpils – Rēzekne un Krustpils – Daugavpils elektrifikācijai, lai attīstītu un modernizētu dzelzceļu tīklu Latvijā, veicinot tā drošību, kvalitāti un kapacitāti, kā arī tas kļūtu draudzīgāks videi.
4. **Ieviesēji:**
 - a. LPR pašvaldības
 - b. VAS Latvijas dzelzceļš
 - c. Komersanti
5. **Sadarbības partneri:**
 - a. Satiksmes ministrija
 - b. Komersanti u.c.
6. **Ieguvumi:**
 - a. Samazinās attālums laikā līdz Rīgai
 - b. Uzlabojas reģiona starptautiskā sasniedzamība
 - c. Kravu tranzīta pieaugums, pateicoties multimodālo punktu attīstībai
 - d. Multimodālo punktu attīstība gan pasažieru, gan kravas plūsmai, kas ļauj pārvadājumos lielos attālos izmantot un apvienot vairākus transporta veidus, t.sk. nepieciešamo pievadceļu un savienojumu izbūve
 - e. Jaunas darba vietas un līdz ar to bezdarba samazinājums
 - f. Samazināsies apkārtējās vides piesārņojums, jo pasažieru skaits, kas izmanto vilcienu nevis autotransportu palielinās
 - g. Reģionā palielināsies ārvalstu tūristu skaits, kas ir ieradušies Rīgā ar lidmašīnu
7. **Telpiskā piesaiste:** Latvijas teritorija, jo īpaši Latgales plānošanas reģiona teritorija
8. **Uzdevumi:**
 - a. Latvijas dzelzceļa tīkla elektrifikācijas projekta īstenošana dzelzceļa līniju Krustpils – Rēzekne un Krustpils – Daugavpils modernizācijai
 - b. Dzelzceļa infrastruktūras būvniecība, pārbūve un atjaunošana, nodrošinot pilnvērtīgu integrēšanos TEN-T tīklā, tādējādi sekmējot dzelzceļa transportu, kā vienu no perspektīvākajiem sauszemes transporta veidiem gan drošības, gan ekoloģiskajā ziņā attīstību
 - c. Multimodālo punktu izveide – ēku rekonstrukcija, būvniecība, transporta sistēmas savienojuma elementu izbūve

9. Finansējuma avoti:

- a. ES fondi
- b. Valsts finansējums
- c. Pašvaldību finansējums
- d. Privātais finansējums

10. Finansējuma apjoms: EUR 200 milj.

11. Novērtēšanas rādītāji:

- a. Kravu plūsmas pieaugums (%)
- b. Pasažieru plūsmas pieaugums (%)
- c. Nodarbinātības rādītāju pieaugums (%)

12. Atbildīgais par apakšprioritātes ieviešanu:

- a. Satiksmes ministrija
- b. VAS Latvijas dzelzceļš
- c. LPR novadu pašvaldības

3.2.1.3. Robežšķērsošana

1. **Mērķis:** Palielināt pārrobežu caurlaides spēju.
2. **Apakšprioritātes pamatojums:**
 - a. Ieguldījumi robežšķērsošanas punktu, muitas kontroles punktu infrastruktūrā un vienkāršojot pārrobežu transporta operācijas gan uzņēmumiem, gan pasažieriem, samazinot robežšķērsošanai nepieciešamo laiku, tiks samazināts CO₂ emisiju daudzums, kas ar fosilajiem degvielas veidiem darbināmam kravu transportam rodas ilgstošas dīkstāves laikā.
 - b. Viedu robežkontroles tehnoloģiju izmantošana, palielinot drošības līmeni, ieviešot automatizētus un inteligentus risinājumus transportlīdzekļu kustības nodrošināšanai muitas kontroles punktos.
3. **Līdzšinējās darbības:**
 - a. Izbūvēts Latvijas-Krievijas valsts robežas posms Opoļos Ludzas novadā, kurā ieviesti arī moderni informācijas un komunikāciju tehnoloģiju risinājumi.
 - b. Igaunijas-Latvijas-Krievijas pārrobežu programmas ietvaros robežšķērsošanas vietas Vientuļi-Bruniševas rekonstrukcija. Projekta ietvaros izbūvēta galvenā kontroles ēka ar kontroles nojumēm un paviljoniem, padziļinātās kontroles ēka, saimniecības ēka, ceļi un laukumi, kā arī izbūvētas piecas kontroles joslas (līdzšinējās vienas joslas vietā) katrā virzienā un uzstādīts nepieciešamais pamata aprīkojums robežas un muitas kontroles veikšanai.
 - c. Latvijas – Lietuvas – Baltkrievijas pārrobežu programmas projekta ietvaros RŠP “Pāternieki” palielināts autotransporta joslu skaits no četrām līdz sešām, izbūvēts gājēju celiņš un iegādāts papildu aprīkojums, iekārtas, kā arī izbūvēts publisks stāvlaukums.
4. **Ieviesēji:**
 - a. LPR pašvaldības
 - b. Iekšlietu ministrija
5. **Sadarbības partneri:**
 - a. Satiksmes ministrija
 - b. Ārlietu ministrija un tās padotībā esošās iestādes
 - c. Iekšlietu ministrija un tās padotībā esošās iestāde
 - d. VAS “Valsts nekustamie īpašumi”
 - e. Komersanti
6. **Ieguvumi:**
 - a. Ir radīti tehniski priekšnoteikumi labākai kravu plūsmas caurlaidībai ar Krieviju un Baltkrieviju, uzlabotas transporta apkalpošanas procedūras
 - b. Paātrinās robežu šķērsošana
 - c. Attīstās ekonomiskā un sociālā pārrobežu sadarbība
 - d. Preču un pakalpojumu eksporta pieaugums
 - e. Pjerobežas iedzīvotāju dzīves līmeņa pieaugums
7. **Telpiskā piesaiste:** Latvijas teritorija, jo īpaši Latgales plānošanas reģiona teritorija
8. **Uzdevumi:**
 - a. Esošo robežšķērsošanas punktu ar modernizēšana
 - b. Jaunu robežšķērsošanas punktu ar eksporta un tranzīta procedūru noformēšanas iespēju
 - c. Viedu robežkontroles tehnoloģiju ieviešana
 - d. Muitas un loģistikas centra izbūve un nepieciešamo pievadceļu un savienojumu izbūve
 - e. Loģistikas centru izveide
9. **Finansējuma avoti:**
 - a. ES fondi, valsts finansējums, novadu pašvaldību finansējums, privātais finansējums.
10. **Finansējuma apjoms:** EUR 25 milj.

11. Novērtēšanas rādītāji:

- a. Uzlabota un paātrināta robežu šķēršana (min.)
- b. Jauni uzņēmumi pierobežā (skaits)
- c. Kravu pārvadājumu apjoma pieaugums (%)

12. Atbildīgais par apakšprioritātes ieviešanu:

- a. Iekšlietu ministrija
- b. Robežsardze
- c. Muita
- d. LPR novadu pašvaldības

3.2.1.4. Daugavpils lidosta – Austrumlatvijas viedo tehnoloģiju un pētniecības centrs

1. **Mērķis:** Veicināt Latgales reģiona labāku sasniedzamību ar svarīgākajiem ekonomiskās attīstības centriem.
2. **Apakšprioritātes pamatojums:**
 - a. Esošā Daugavpils lidlauka un pieguļošās teritorijas infrastruktūra ir neattīstīta, nepietiekoša civilās aviācijas lidojumu apkalpošanai un uzņēmējdarbības attīstībai. Ņemot vērā lidostu sertifikācijas un ekspluatācijas prasības, kā arī nepieciešamību izveidot pietiekošu un drošu infrastruktūru pasažieru un gaisa kuģu apkalpošanai, ierobežotu ātrējo inženiertīklu jaudu, loģistikas ierobežojumus un novecojušo pieguļošās teritorijas infrastruktūru, ir jāveic skrejceļa, manevrēšanas ceļu un perona rekonstrukcija, jāizbūvē pasažieru termināls, jāatjauno lidlauka pievadceļi, jāorganizē aviācijas darbības tehnoloģiskie procesi un jāveic teritorijas revitalizācija. Vienīgi kompleksas rekonstrukcijas rezultātā Daugavpils pilsētā ir iespējams izveidot Austrumlatvijas viedo tehnoloģiju, izglītības un pētniecības centru ar aviācijas komponenti.
 - b. Lidlauka un pieguļošās teritorijas attīstība, veicinot industrializāciju, varētu veicināt Daugavpils pilsētas izaugsmi, investoru piesaisti.
 - c. Projekta galvenā pievienotā vērtība ir eko-industriālā un zinātnes parka attīstība ar aviācijas komponenti un ietekme uz Latgales plānošanas reģiona tautsaimniecības attīstību.
3. **Līdzšinējās darbības:**
 - a. Apstiprināts detālplānojums ar civilās aviācijas lidlauku un ražošanas/darījumu teritorijas darbību
 - b. Izstrādāts tehniski ekonomiskais pamatojums Daugavpils lidostas un tai pieguļošās teritorijas attīstībai
4. **Ieviesēji:**
 - a. Daugavpils pilsētas dome
 - b. Augšdaugavas novada pašvaldība
5. **Sadarbības partneri:**
 - a. LPR administrācija
 - b. Latgales SEZ administrācija
 - c. Satiksmes ministrija
 - d. LIAA
 - e. Citi publiskie partneri, privātie partneri
6. **Ieguvumi:**
 - a. Uzlabota Latgales reģiona sasniedzamība nodrošinās tūrisma, radošo industriju, loģistikas, u.c. nozaru attīstību
 - b. Uzlabota uzņēmējdarbības vide
 - c. Nodrošināta reģiona starptautiskā savienojamība, mobilitāte un integrēšanās TEN-T tīklā
 - d. Veicinātas inovatīvas un viedas ekonomiskās pārmaiņas Latgales reģionā
 - e. Pieaudzis MVU skaits, kas iegulda prasmēs viedai specializācijai, industriālai pārejai un uzņēmējdarbība
 - f. Darba vietu skaita, privāto investīciju, MVU skaita un tūristu skaita pieaugums Latgales reģionā
7. **Telpiskā piesaiste:**
 - a. Latgales plānošanas reģiona teritorija
 - b. Daugavpils novads
8. **Uzdevumi:**
 - a. Sertificēta civilās aviācijas lidlauka izveide komerciālu gaisa pārvadājumu veikšanai
 - b. Aviācijas centra izveide, kas ietver pilotu skolas, planierisma centra, aviācijas tehnoloģiju izmēģinājumu poligona, gaisa kuģu ilgtermiņa stāvvietu centra, gaisa kuģu ekspluatācijas un tehniskās apkopes centra izbūvi un aprīkošanu
 - a. Lidostas pievadceļu un lidlauka skrejceļu izbūve, t.sk. nepieciešamo aeronavigācijas un sakaru aprīkojuma un iekārtu iegāde un uzstādīšana
 - b. Ražošanas un komerciteritoriju attīstība lidostas apkārtnē
9. **Finansējuma avoti:**
 - a. ES fondi

- b. Valsts finansējums
- c. Privātais finansējums

10. **Finansējuma apjoms:** EUR 80 milj.

11. **Novērtēšanas rādītāji:**

- a. Piesaistītas privātās investīcijas (eiro)
- b. Jaunas darba vietas (skaits)
- c. IKP pieaugums reģionā (%)

12. **Atbildīgais par apakšprioritātes ieviešanu:**

- a. Daugavpils pilsētas dome
- b. Augšdaugavas novada pašvaldība

3.2.2. Prioritāte Ceļi

3.2.2.1. Savienojumi starp attīstības centriem un to pieeja pagastiem

1. **Mērķis:** Attīstības centru un pagastu savstarpējo savienojumu tehniskā modernizācija un iekšējo reģiona savienojumu attīstība, kā arī sasaiste ar TEN-T tīklu.
2. **Apakšprioritātes pamatojums:**
 - a. Ņemot vērā transporta un loģistikas nozares pienesumu IKP un Latgales reģiona lomu kā Latvijas Austrumu robežai, sliktais ceļu stāvoklis ierobežo ekonomikas attīstību gan reģionā, gan valstī kopumā. Lai nodrošinātu starptautiska līmeņa efektīvu mobilitāti, ir nepieciešami uzlabojumi TEN-T tīkla infrastruktūrā un jānodrošina pilsētu savienojumi ar TEN-T tīklu.
 - b. TEN-T savienojumiem ir būtiska loma administratīvi teritoriālās reformas kontekstā. Reģiona transporta tīkla uzturēšana, lai nodrošinātu pakalpojumu pieejamību un saglabātu lauku apdzīvotības centrus. Reģiona nozīmes administratīvo centru sasniedzamību nodrošinās radiālo ceļu struktūra un reģiona centru savstarpējie savienojumi. Pierobežu teritoriju ekonomiskās dzīves stiprināšanai un pieejai pie ceļiem, kas ved uz reģiona nozīmes centriem, īpaši tiem, kas savieno ar reģiona centru pēc jaunās administratīvi teritoriālās reformas.
 - c. Latgales plānošanas reģions ir lauksaimnieciskās ražošanas reģions, un galvenās nozares ir graudkopība un piena lopkopība, tādēļ ir liela noslodze pašvaldību ceļiem, jo lauksaimnieki izmanto ceļus agri pavasarī, vēl rudenī un piena ražošanas saimniecības visu gadu produkcijas nogādei uz pārstrādes uzņēmumiem, kā arī lopkopības saimniecībām nepieciešami dažādi pakalpojumi saimniecībās uz vietas. Sliktais ceļu stāvoklis negatīvi ietekmē saimniecību ekonomisko izaugsmi un produkcijas ražošanas efektivitāti. Tikpat svarīga ir bērnu nogādāšana izglītības iestādēs, kas jaunajām ģimenēm ir svarīgs faktors.
 - d. Reģionālo, vietējas nozīmes un pašvaldību ceļu tīkla sakārtošana un lauku vides dzīves kvalitātes paaugstināšana, lai lauki kļūst pievilcīgākie jauniem uzņēmējiem, investoriem, tūristiem. Jāattīsta projekts Austrumu stīga.
3. **Līdzšinējās darbības:**
 - a. Reģionālo autoceļu programmas ietvaros rekonstruētie ceļi, ceļu posmi:
 - i. P62 Krāslava – Preiļi – Madona posmu 104.20 – 113.40 km, t.sk. Atašas tilta un Ilzītes caurtekas pārbūve, 0.80 – 4.00 km, t.sk. Jāņupītes tilta pārbūve, Baški – Preiļi 44.15 – 57.54 km, t.sk. Preiļupītes tilta un tilta pār Jašas upi pārbūves darbi, 88.00 – 99.53 km pārbūve;
 - ii. P36 Rēzekne – Gulbene posmu Rēzekne – Audriņi 3.98 – 12.25 km, 12.25 – 20.90 km pārbūve;
 - iii. P35 Gulbene – Balvi – Viļaka – Krievijas robeža (Vientuļi) posmu 2.14 – 12.68 km, 53.71 – 59.50 km, 59.60 – 63.04 km un 63.04 – 69.18 km pārbūve;
 - iv. P68 Daugavpils – Skrudaliena – Baltkrievijas robeža (Silene) posmu 3.320 – 7.840 km, 21.00 – 27.10 km pārbūve.
 - b. Austrumu stīgas projekts - Pierobežu teritoriju ekonomiskās dzīves stiprināšanai un pieejai pie ceļiem, kas ved uz reģiona nozīmes centriem.
4. **Ieviesēji:**
 - a. VAS Latvijas Valsts ceļi
 - b. LPR novadu pašvaldības
 - c. Reģiona attīstības centri
5. **Sadarbības partneri:**
 - a. Satiksmes ministrija
 - b. LPR pašvaldības
 - c. Komersanti
6. **Ieguvumi:**
 - a. Autoceļu tehniskā stāvokļa uzlabošana nodrošinās autoceļu lietotājiem komfortablus un drošus braukšanas apstākļus, samazinot autobraukšanas izmaksas un ceļā pavadīto laiku un vienlaikus pagarinot pārbūvēto asfaltbetona segu kalpošanas laiku, paaugstinot to nestspēju
 - b. Nodrošinās piekļuvi TEN-T pamattīklam, savukārt kvalitatīva transporta infrastruktūra samazinās ceļa uzturēšanas izmaksas, uzlabos satiksmes drošību un ļaus samazināt pārvietošanās laiku

- c. Uzlabosies arī iedzīvotāju mobilitāte, dzīves vides kvalitāte, publisko pakalpojumu pieejamība un samazināsies apkārtējās vides piesārņojums
- d. Uzņēmējdarbības attīstība
- e. Lauksaimniecības saglabāšana un attīstība reģionā

7. Telpiskā piesaiste: Latgales plānošanas reģiona teritorija

8. Uzdevumi:

- a. Autoceļu pārbūve un ceļu seguma atjaunošana, t.sk. autoceļu posmos, kas ir attīstības centru tranzītielas
- b. Valsts galveno ceļu posmu pilsētās atjaunošana, t.sk. tiltu būvniecība un rekonstrukcija
- c. Attīstības centru un reģionālās nozīmes centru maģistrālo ielu un esošo maršrutu attīstība, satiksmes izveide
- d. Attīstības centru un reģionālās nozīmes centru tiltu, satiksmes pārvadu, tuneļu un ielu būvniecība
- e. Ceļi uz pagastu centriem
- f. Attīstības centru apvedceļu izbūve, nodrošinot to pieejamību un uzlabojot piekļuvi TEN-T tīklam
- g. Austrumu stīgas projekta posmi

9. Finansējuma avoti:

- a. ES fondi
- b. Valsts finansējums
- c. Pašvaldību finansējums
- d. Pārrobežu sadarbības programmas

10. Finansējuma apjoms: EUR 300 milj.

11. Novērtēšanas rādītāji:

- a. Nokļūšana līdz nacionālās nozīmes centram - 45 min.
- b. Nokļūšana līdz reģionālās nozīmes centram no jebkura vietējā centra reģionā - 30 min.
- c. Nokļūšana no novada centra līdz pagasta centriem pa asfaltētu ceļu (km)

12. Atbildīgais par apakšprioritātes ieviešanu:

- a. Satiksmes ministrija
- b. VAS Latvijas Valsts ceļi
- c. LPR novadu pašvaldības

3.2.2.2. Attīstības centru mobilitātes infrastruktūras uzlabojumi

1. **Mērķis:** Īstenot ilgtspējīgas mobilitātes risinājumus, nodrošinot iedzīvotājiem drošu, videi draudzīgu, iekļaujošu, kvalitatīvu un mūsdienu prasībām atbilstošu pārvietošanās sistēmu, vienlaikus samazinot transportlīdzekļu radītās CO2 emisijas.
2. **Apakšprioritātes pamatojums:**
 - a. Attīstīt uzņēmējdarbību un stiprināt attīstības centru konkurētspēju, uzlabot novadu pievilcību, pilsētvides labiekārtošanu, kā arī uzņēmējdarbības infrastruktūras sakārtošanu un komersantiem pievilcīgas vides izveidi. Ir nepieciešama pilsētas ielu un ceļu atjaunošana, ielu un ceļu tīklojuma uzlabošana, kā arī ceļu infrastruktūru pielāgot dažādiem transportlīdzekļiem.
 - b. Šobrīd velo satiksmes infrastruktūra Latgales reģionā ir vāji attīstīta, iedzīvotāji pilsētu satiksmē nejūtas droši, lai ikdienā izmantotu velosipēdus kā pārvietošanās līdzekli, lai nokļūtu no vienas pilsētas apkaimes citā. Galvenokārt retu velotransporta izmantošanu veicina savstarpēji nesaistītu veloceļu esamība, nepieciešamība pārvietoties pa ielas braucamo daļu, kopumā to kavē ikdienas velo satiksmei neatbilstoša infrastruktūra.
 - c. Veicināt velo tūrisma attīstību novada ietvaros izmantojot savienojumus starp pagastu centriem un pilsētām.
3. **Līdzšinējās darbības:**
 - a. Veikti pilsētu ielu, pārvadu, tiltu rekonstrukcijas darbi dažādu programmu ietvaros, kā arī izmantojot pašvaldības finansējumu.
4. **Ieviesēji:**
 - a. LPR novadu pašvaldības
5. **Sadarbības partneri:**
 - a. Satiksmes ministrija
 - b. VAS Latvijas Valsts ceļi
 - c. LPR administrācija
6. **Ieguvumi:**
 - a. Samazināta personīgā autotransporta lietošana un sekmēta velotransportam piemērotas vides veidošana
 - b. Gaisa kvalitātes uzlabošanās
 - c. Daudzveidots tūrisma pakalpojums, paplašinot velo tūrisma piedāvājumu reģionā
 - d. Līdz ar ielu vai ceļu infrastruktūras sakārtošanu tiks uzlabotas ikdienas pārvietošanās iespējas un drošība
 - e. Pievilcīga vide uzņēmējdarbības attīstībai
 - f. Kvalitatīva, kopta un pievilcīga dzīves telpa iedzīvotājiem
7. **Telpiskā piesaiste:** Latgales plānošanas reģiona novadu pašvaldības
8. **Uzdevumi:**
 - a. Veloceliņu un velo infrastruktūras izbūve gar autoceļiem pašvaldību teritorijās, velo tīklojums
 - b. Ielu, ceļu rekonstrukcija, attīstība, t.sk. lietuss notekūdeņu savākšanas infrastruktūras un apgaismojuma izbūve
 - c. Tiltu un pārvadu atjaunošana
9. **Finansējuma avoti:**
 - a. ES fondi
 - b. Pārrobežu sadarbības programmas
 - c. Pašvaldību finansējums
10. **Finansējuma apjoms:** EUR 68 milj.
11. **Novērtēšanas rādītāji:**
 - a. Uzņēmējdarbības vides attīstība (skaits)
 - b. Tūrisma nozares ieņēmumu pieaugums novadā (eiro, %)

12. Atbildīgais par apakšprioritātes ieviešanu:

- a. LPR novadu pašvaldības
- b. LPR administrācija

3.2.3. Prioritāte IT

3.2.3.1. IKT pēdējā jūdze

1. **Mērķis:** Nodrošināt platjoslas interneta savienojumu visā reģiona teritorijā, lai atbalstītu pakalpojumu pieejamību un uzņēmējdarbību.
2. **Apakšprioritātes pamatojums:**
 - a. Latgales reģionā ir zems apdzīvotības blīvums, kā rezultātā uzņēmumiem nav pievilcīga pēdējās jūdzes nodrošināšana Latgales reģiona ciemos un mazpilsētās, kā arī tūrisma un dabas objektos, kas ir svarīgi gan katras pašvaldības, gan visa Latgales reģiona tūrisma attīstībai. ES 2030 stratēģija paredz ikvienam ES iedzīvotājam nodrošināt pieeju platjoslas internetam ar ātrumu ne mazāku par 30 Mbit/s. Diemžēl šis mērķis netika sasniegts, jo iztrūkstošais bija tieši finansējums pēdējai jūdzei, kuru elektronisko sakaru komersanti izbūvēja tikai blīvi apdzīvotās vietās. Jaunajā EK ziņojumā ir iezīmēta virzība uz Eiropas gigabitu sabiedrību, kā sasniegšanai nepieciešama labāka infrastruktūra.
 - b. Interneta infrastruktūras kvalitāte pilsētās ir nepietiekama pilnvērtīgai uzņēmējdarbības vides attīstībai un pārvaldes funkciju veikšanai, izglītības, veselības, sociālo un citu publisko pakalpojumu nodrošināšanai.
3. **Līdzšinējās darbības:**
 - a. LVRTC īstenotais platjoslas interneta piekļuves tīkla izbūves projekts, nodrošinot vidējās jūdzes izbūvi.
4. **Ieviesēji:**
 - a. LVRTC
 - b. LPR pašvaldības
 - c. Elektronisko sakaru komersanti
5. **Sadarbības partneri:**
 - a. Satiksmes ministrija
 - b. VARAM
 - c. LPR administrācija
6. **Ieguvumi:**
 - a. Tiks nodrošināts kvalitatīvs izglītības process un publisko pakalpojumu pieejamība
 - b. Pieaugs mājsaimniecību skaits, kas izmantos platjoslas internetu
 - c. Palielināsies uzņēmumu skaits, kas izmantos platjoslas internetu
 - d. Tiks uzlabots tūrisma pakalpojums
7. **Telpiskā piesaiste:** Latgales plānošanas reģiona teritorija
8. **Uzdevumi:**
 - a. Pēdējās jūdzes infrastruktūras izbūve
 - b. 5G mobilo sakaru tīkla izbūve un atbilstošas IKT infrastruktūras iegāde
9. **Finansējuma avoti:**
 - a. ES fondi
 - b. Privātais finansējums
10. **Finansējuma apjoms:** EUR 200 milj.
11. **Novērtēšanas rādītāji:**
 - a. Mājsaimniecības, kurām ir piekļuve ātrgaitas platjoslas internetam (skaits)
 - b. Komersanti, kam ir piekļuve ātrgaitas platjoslas internetam (skaits)
 - c. E-komercijas pieaugums (skaits)
12. **Atbildīgais par apakšprioritātes ieviešanu:**
 - a. LVRTC
 - b. VARAM

- c. Satiksmes ministrija
- d. LPR pašvaldības

3.2.3.2. Publiskie interneta pieejas punkti

1. **Mērķis:** Attīstīt drošas attālinātā darba un studiju vietas, ar piekļuvi publiskiem pakalpojumiem.
2. **Apakšprioritātes pamatojums:**
 - a. 2020. gadā COVID-19 izraisītā ietekme uz pilnīgi visiem tautsaimniecības sektoriem, atstājot bez darba lielu daļu iedzīvotāju, liedzot klātienē darba, mācību un studiju iespējas, ir parādījusi arī neizmantotas un neapzinātas jaunas iespējas.
 - b. Internets kļuvis par mūsdienu realitātes nepieciešamību, bez kuras daudzās jomās vairs nav iespējams iztikt. Tas ir neizsīkstošs informācijas avots, tas palīdz iegūt nepieciešamās zināšanas, atrisināt sarežģītus uzdevumus. Piekļuve internetam var palīdzēt kļūt gudrākam, erudītākam, var iemācīt daudz jaunu un interesantu lietu.
 - c. Mūsdienās internets paver ļoti daudz priekšrocību, iespēju ekonomēt laiku un piekļūt informācijai un zināšanām daudz ātrāk. Ar interneta starpniecību ir iespējams mācīties, un to ir iespējams darīt jebkurā sev izdevīgā laikā un sev apgūt sev piemērotāku mācību programmu jebkurā vietā pasaulē; saņemt speciālistu konsultāciju, padomus; atrast sev piemērotāko preci vai pakalpojumu un veikt pirkumus; apmaksāt rēķinus; ar interneta palīdzību var ne tikai atrast darbu, bet arī veikt darbu attālināti.
 - d. Ņemot vērā, ka Latgalē ir ierobežota piekļuve gan kvalitatīvam interneta pieslēgumam, gan ierobežotai piekļuvei dažādām IT iekārtām, publisko interneta pieejas punktu izveide, ievērojot veselības un sociālās drošības aspektus (norobežotas darba vietas) līdzīgu pandēmiju gadījumā nodrošinātu studentiem, darba devējiem un darba ņēmējiem iespēju turpināt savas ierastās mācību vai darba gaitas. Tā būtu jauna iespēja reģionam palikt aktīvam gan līdzīgās krīzes situācijās, gan īslaicīgu pārmaiņu periodos.
3. **Līdzšinējās darbības:**
 - a. Izveidoti publiskās interneta pieejas punkti bibliotēkās vai pašvaldību klientu apkalpošanas centros, pārsvarā 1 darba vieta, piekļuvei interneta resursiem. Nodrošināta arī bezvadu interneta piekļuve.
 - b. Ar Bīla un Melindas Geitsu fonda finansiālu atbalstu Latvijas bibliotēkās tika īstenots projekts "Trešais tēva dēls". Projekta sākotnējais mērķis bija nodrošināt iespēju ikvienam Latvijas iedzīvotājam bez maksas izmantot informācijas tehnoloģiju sniegtās iespējas – datortehniku un internetu, kā arī saņemt konsultācijas to lietošanā – jebkurā pašvaldību publiskajā bibliotēkā. Projekta ietvaros tika izveidots visā Eiropā unikāls vienotais bibliotēku tīkls Valsts vienotās bibliotēku informācijas sistēmas ietvaros, un tas deva iespēju ikvienam iedzīvotājam sev tuvākajā bibliotēkā brīvi iepazīties ar plašiem informācijas un kultūras resursiem, kuru izmantošanu ārpus bibliotēku tīkla ierobežo autortiesības. Nodrošināta arī bezvadu interneta piekļuve.
4. **Ieviesēji:**
 - a. LPR pašvaldības
 - b. Pašvaldību iestādes un kapitālsabiedrības
 - c. Biznesa inkubatori
 - d. Nevalstiskās organizācijas, u.c.
5. **Sadarbības partneri:**
 - a. Elektronisko sakaru komersanti
 - b. Augstākas, profesionālās un vidējās izglītības iestādes
 - c. Komersanti
6. **Ieguvumi:**
 - a. Privātu un publisku pakalpojumu pieejamība
 - b. Attālinātā darba un izglītības iespējas
 - c. Ekonomisko iespēju spektra paplašināšana
 - d. Sociālās nevienlīdzības mazināšana
 - e. Reģiona pievilcības uzlabošana
7. **Telpiskā piesaiste:** Latgales plānošanas reģiona teritorija
8. **Uzdevumi:**
 - a. Interneta pieslēguma izveide

- b. Nepieciešamās IKT infrastruktūras iegāde un ierīkošana
- c. Iekārtu un datortehnikas iegāde un uzstādīšana
- d. Darba vietas izveide un ierīkošana

9. Finansējuma avoti:

- a. ES fondi, Pārrobežu programmas, pašvaldības finansējums

10. Finansējuma apjoms: EUR 28 milj.

11. Novērtēšanas rādītāji:

- a. Izveidoti vai pilnveidoti publiskie interneta punkti (skaits)
- b. Novada iedzīvotāji, kuriem ir pieejams publiskais interneta punkts (skaits)
- c. Digitāli sniegto pakalpojumu skaita proporcijas pieaugums pret klātienē sniegto publisko pakalpojumu skaitu (%)

12. Atbildīgais par apakšprioritātes ieviešanu:

- a. LPR administrācija
- b. LPR pašvaldības

3.2.3.3. Digitālo prasmju attīstība

1. **Mērķis:** Uzlabot reģiona iedzīvotāju dzīves kvalitāti, paaugstinot digitālo un tehnoloģiju izmantošanas prasmju līmeni, īpašu uzmanību pievēršot mazāk aktīvajiem sabiedrības locekļiem.
2. **Apakšprioritātes pamatojums:**
 - a. Latvijā kopumā ir zems sabiedrības un darbaspēka (arī darba devēju) digitālo prasmju līmenis, kas ierobežo inovācijas potenciālu uzņēmumos, kā arī kavē dalību mūžizglītībā un bezdarbnieku dalību aktīvajos nodarbinātības pasākumos.
 - b. Latvijas uzņēmumi pilnībā neizmanto savu digitalizācijas potenciālu, ko apliecina atpalcība no ES vidējā rādītāja un nav panākts būtisks progress arī digitālo tehnoloģiju integrācijā uzņēmumos. Latvijas uzņēmumi joprojām nepietiekami izmanto preču un pakalpojumu tiešsaistes pārdošanas potenciālu, e-komercijas iespējas.
 - c. Tieši preču pārdošanas tiešsaistē potenciāls netiek izmantots reģiona lauksaimniecības produkcijas un citu ražošanas nozaru produkcijas atpazīstamības veicināšanai, kas tiešā veidā ietekmē arī uzņēmumu kopējos pārdošanas un ražošanas apjomus.
3. **Līdzšinējās darbības:**
 - a. SIA Tet (iepriekš SIA Lattelecom) senioru datorprasmju apmācības visā Latvijā projekta “Pieslēdzies, Latvija!” ietvaros. Projekts ir aktīvs arī šobrīd, jo pārveidots no tiešām klātienē apmācībām uz e-vidi, kur datorprasmju var apgūt patstāvīgi atbilstoši savam prasmju līmenim.
 - b. NVA nodrošina datorprasmju kursus bezdarbniekiem.
 - c. VARAM īstenotā integrētā komunikāciju un mācību aktivitāšu programma “Mana Latvija.lv. Dari digitāli!”. Tās mērķis ir izglītēt sabiedrību un mainīt tās paradumus, pilnveidojot iedzīvotāju un uzņēmēju prasmes valsts pakalpojumus saņemt digitāla veida.
4. **Ieviesēji:** Latgales plānošanas reģiona pašvaldības
5. **Sadarbības partneri:**
 - a. Izglītības un zinātnes ministrija
 - b. Nodarbinātības valsts aģentūra
 - c. LPR administrācija
 - d. LPR izglītības iestādes
 - e. Latvijas interneta asociācija
 - f. Uzņēmumi un pakalpojumu sniedzēji
 - g. Pašvaldību iestādes un kapitālsabiedrības
6. **Ieguvumi:**
 - a. Konkurētspējīgs darbaspēks
 - b. Darbaspēka mobilitātes veicināšana
 - c. IKT risinājumu izmantošana uzņēmējdarbības efektivizēšanai
 - d. Inovāciju ieviešanas pieaugums
7. **Telpiskā piesaiste:** Latgales plānošanas reģiona teritorija
8. **Uzdevumi:**
 - a. Nozaru un nodarbināto individuālajās vajadzībās balstīta pieaugušo izglītība, tādējādi ceļot nodarbināto personisko un profesionālo kapacitāti, digitālo prasmju attīstību (piemēram, digitālo prasmju mācību programmas īstenošana, digitālo iespēju izmantošanas nodrošināšana, paaugstinot IKT iespēju izmantošanu.)
 - b. Uz sabiedrību un komersantiem orientēto digitālo iespēju un platformu izmantošanas veicināšana un prasmju attīstība
 - c. Digitālo aģentu datorprasmju uzlabošana
 - d. Tūrisma pakalpojumu digitalizācija
9. **Finansējuma avoti:**
 - a. ES fondi
 - b. privāts līdzfinansējums
10. **Finansējuma apjoms:** EUR 12 milj.

11. Novērtēšanas rādītāji:

- a. Nodarbinātības rādītāju pieaugums, ko sekmējusi IKT prasmju apguve vai uzlabošana (%)
- b. IKT izmantošana ražošanā un pakalpojumu nodrošināšanā (skaits)
- c. E-komercijas attīstība (skaits)

12. Atbildīgais par apakšprioritātes ieviešanu: LPR pašvaldības

3.2.4. Prioritāte Mobilitāte

3.2.4.1. Publiskā transporta pārvaldības uzlabojumi

1. **Mērķis:** Veicināt ilgtspējīgu mobilitāti.

2. **Apakšprioritātes pamatojums:**

- a. Latvijā lielākais siltumnīcefekta gāzu emisiju avots ir transports (37%). Tāpat jāatzīmē, ka Latvijā ir zemākais atjaunojamo energoresursu īpatsvars transporta sektorā, kas ir viens no zemākiem rādītājiem Eiropā. Kā arī vairāk nekā 93% Latvijas autoparka veido ar fosilo degvielu darbināmi transportlīdzekļi; ar dīzeļdegvielu darbināmu transportlīdzekļu ir 65,5%, kamēr ar elektrību darbināmi transportlīdzekļi – 0,1%.
- b. Latgales reģionā būtiska loma saglabāsies autotransportam, lai nodrošinātu savienojumus starp attīstības centriem un pagastiem. Lai samazinātu siltumnīcefekta gāzu emisijas, palielinātu atjaunojamo energoresursu īpatsvaru un kāpināt energoefektivitāti, ir nepieciešamas investīcijas sabiedriskā transporta, t.sk. pašvaldību autoparka pakāpeniskai nomainīšanai no iekšdedzes dzinēju (dīzeļdzinēju) autoparka uz elektro transportlīdzekļiem, panākot siltumnīcefekta gāzu emisiju nulles līmeni.
- c. Pašvaldības autoparka pakāpeniska nomainīšana uz videi draudzīgu autotransportu un elektrouzlādes staciju ierīkošana jau notiek Preiļu novadā un Rēzeknes novadā. Īstenojot enerģētikas politiku un sekmējot klimata pārmaiņas, šī investīcijas samazina siltumnīcefekta gāzu emisijas. Turpmāk ir plānots iegādāties elektrodzinēja autobusus skolēnu pārvadāšanai, autotransportu sociālo un citu dienestu darba vajadzībām. Tas prasīs arī elektrouzlādes staciju tīklu apzināšanu un papildus nepieciešamo staciju ierīkošanu.

3. **Līdzšinējās darbības:**

- a. Latvijas-Šveices sadarbības programmas ietvaros iegādātie skolēnu autobusi visām pašvaldībām, kas nodrošina skolēnu pārvadājumus īpaši izstrādātos maršrutos, tos nogādājot uz un no skolas.
- b. Lai nodrošinātu reģionālo iedzīvotāju kustību, sabiedriskā transporta pārvadātājiem (autobusi un pasažieru vilciens) tiek kompensēti zaudējumi subsīdiju veidā no valsts budžeta, kas rodas nerentablos autobusu un pasažieru vilciena maršrutos.
- c. 2016.gadā tika pabeigts Kohēzijas fonda līdzfinansēts projekts, kura ietvaros tika modernizēti 9 dīzeļvilcienu vagonu sastāvi.

4. **Ieviesēji:**

- a. LPR pašvaldības
- b. Sabiedriskā transporta uzņēmumi

5. **Sadarbības partneri:**

- a. Satiksmes ministrija
- b. VARAM
- c. LPR administrācija
- d. Komersanti

6. **Ieguvumi:**

- a. Palielināsies sabiedriskā transporta popularitāte
- b. Uzlabosies gaisa kvalitāte iesaistīto pašvaldību teritorijās un samazināsies CO2 izmešu daudzums
- c. Veicināta iedzīvotāju mobilitāte un dzīves kvalitāte

7. **Telpiskā piesaiste:** Latgales plānošanas reģiona teritorija

8. **Uzdevumi:**

- a. Izstrādāt plānu sabiedriskā transporta un pašvaldību autoparka pakāpeniskai nomainīšanai uz videi draudzīgu autotransportu un uzlādes staciju ierīkošanai autoparkos
- b. Elektroautobusu iegāde skolēnu pārvadāšanai, sociālo un citu pašvaldības dienestu vajadzībām
- c. Ierīkot autoparku uzlādes stacijas

9. **Finansējuma avoti:**

- a. ES fondi

10. **Finansējuma apjoms:** EUR 90 milj.

11. **Novērtēšanas rādītāji:**

- a. Iegādāti skolēnu autobusi un cits autotransports (skaits)
- b. Ierīkotas elektrotransporta uzlādes stacijas (skaits)
- c. Samazināts CO2 izmešu daudzums (kg/gadā)

12. **Atbildīgais par apakšprioritātes ieviešanu:**

- a. Satiksmes ministrija
- b. VARAM
- c. LPR novadu pašvaldības

3.2.4.2. Publiskā transporta mezglu pilnveide

1. **Mērķis:** Attīstīt efektīvu un ilgtspējīgu transporta infrastruktūru.
2. **Apakšprioritātes pamatojums:**
 - a. Latgales reģionā ir samērā neefektīva sabiedriskā transporta sistēma. Svārstmigrācija notiek galvenokārt izmantojot privātos auto un nelegālos pārvadātājus, jo vilcienu un autobusu reisi ir laikos, kas nav piemēroti darbaspēka, skolēnu un studentu kustībai starp apdzīvotām vietām. Ņemot vērā augstās privātā transporta izmaksas un zemo atalgojumu, tas ir bremzējošs faktors reģiona attīstībai, kā arī veicina maršrutu slēgšanu zemā pieprasījuma dēļ. Otrs iemesls maršrutu slēgšanai ir izmaksas. Pretēji ierastajai politikai Eiropas Savienībā, kas veicina darbaspēka migrāciju, sabiedriskā transporta izmantošanu, subsidējot braukšanas maksu, šīs atbalsta shēmas pietrūkst.
 - b. Līdz ar klimata pārmaiņām, kļūst garāka arī velosezona. Pieaugot velosipēdu, elektroskūteru un elektro velosipēdu popularitātei, ir nepieciešamība attīstīt šiem transporta veidiem piemērotu infrastruktūru.
 - c. Lai gan elektrotransportlīdzekļu uzlādes punktu skaits būtiski pieaug, tie joprojām reģionos nenodrošina nepieciešam pārklājumu.
 - d. Ir nepieciešams izstrādāt vienotu reģiona sabiedriskā transporta maršrutu shēmu, kas aptvertu arī velotransportu, elektrovelosipēdu un elektroskūteru pārvietošanās maršrutus, salāgot dažādu transporta veidu pieturvietas un paredzēt atbilstošas apkalpojošās infrastruktūras (uzlādes stacijas autotransportam, novietnes un uzlādes punkti elektrovelosipēdiem un elektroskūteriem).
 - e. Ņemot vērā valsts politiku ceļā uz klimatneitralitāti, reģionā ir jāattīsta ilgtspējīgi un klimatam draudzīgāki transporta infrastruktūras risinājumi, kas nodrošina iedzīvotājiem daudzveidīgu mobilitātes iespējas, veicina CO₂ izmešu apjoma samazināšanos un gaisa kvalitātes uzlabošanu.
3. **Līdzšinējās darbības:**
 - a. Latvijas-Šveices sadarbības programmas ietvaros iegādātie skolēnu autobusi visām pašvaldībām, kas nodrošina skolēnu pārvadājumus īpaši izstrādātos maršrutos, tos nogādājot uz un no skolas.
 - b. Lai nodrošinātu reģionālo iedzīvotāju kustību, sabiedriskā transporta pārvadātājiem (autobusi un pasažieru vilciens) tiek kompensēti zaudējumi subsīdiju veidā no valsts budžeta, kas rodas nerentablos autobusu un pasažieru vilciena maršrutos.
 - c. 2016.gadā tika pabeigts Kohēzijas fonda līdzfinansēts projekts, kura ietvaros tika modernizēti 9 dīzeļvilcienu vagonu sastāvi, ar kuriem pilnībā vai daļēji aizstās nokalpojušos vagonu sastāvus.
 - d. Līdz 2023.gadam VAS Latvijas dzelzceļš modernizēs pasažieru platformas 48 stacijās un pieturas punktos. Tiks izveidotas taktilās joslas, apziņošanas sistēma un vienotas informatīvās norādes saskaņā ar noteiktiem standartiem. Tāpat modernizācijas projekts paredz izbūvēt pieejas platformām cilvēkiem ar kustību traucējumiem. Projekta rezultātā tiktu pilnībā modernizēta pasažieru infrastruktūra elektrificētajās dzelzceļa līnijās Rīga–Tukums 2, Rīga–Skulte, Rīga–Krustpils un Rīga–Jelgava.
4. **Ieviesēji:**
 - a. LPR pašvaldības
 - b. Komersanti
5. **Sadarbības partneri:**
 - a. Satiksmes ministrija
 - b. VAS Latvijas dzelzceļš
 - c. VAS Latvijas Valsts ceļi
 - d. Autobusu pasažieru pārvadātāji
6. **Ieguvumi:**
 - a. Sakārtots sabiedriskā transporta maršrutu tīkls, kas nodrošinās reģiona iedzīvotāju mobilitāti un nodarbinātību
 - b. Pievilcīga pilsētvide
 - c. Maršrutu savienojamība ar TEN-T tīklu

- d. Multi-mobilitātes iedzīvināšana
- e. CO2 izmešu samazināšana
- f. Darbaspēka ģeogrāfiskās mobilitātes uzlabošana

7. **Telpiskā piesaiste:** Latgales plānošanas reģiona teritorija

8. **Uzdevumi:**

- a. Multimodāla sabiedriskā transporta tīkla attīstība, izveidojot multimodālos transporta mezglus
- b. Pilsētas ielu un tranzītsatiksmi izmantojamo ielu infrastruktūras izbūve, pārbūve un atjaunošana, nodrošinot integrētas transporta sistēmas veidošanu, uzlabojot transporta infrastruktūras tehniskos parametrus un satiksmes drošību, sabiedriskā transporta attīstību
- c. Velo ceļu un velo joslu kartēšana un integrēšana vienotā tīklā, trūkstošo savienojuma posmu izbūve, norāžu un atpūtas vietu izvietošana
- d. Viedo tehnoloģiju ieviešana satiksmes plūsmas uzskaitē un regulēšanai t.sk. vides jautājumu risināšanai

9. **Finansējuma avoti:**

- a. ES fondi, privātais finansējums, pašvaldības finansējums

10. **Finansējuma apjoms:** EUR 20 milj.

11. **Novērtēšanas rādītāji:**

- a. Efektīva sabiedriskā transporta sistēma reģionā (maršrutu skaits)
- b. Ceļā pavadītā laika samazinājums (min.)
- c. Samazināsies izdevumi sabiedriskā transporta un transporta infrastruktūras uzturēšanai (eiro)

12. **Atbildīgais par apakšprioritātes ieviešanu:**

- a. LPR pašvaldības
- b. LPR administrācija

3.2.4.3. Gudrā mobilitāte un mikromobilitātes

1. **Mērķis:** Attīstīt un uzlabot ilgtspējīgu mobilitāti Latgales plānošanas reģionā.
2. **Apakšprioritātes pamatojums:**
 - a. Dažādi viedo tehnoloģiju risinājumi gan iedzīvotāju mobilitātes veicināšanai, gan pakalpojumu pieejamībai veicinātu sociālo un ekonomisko labklājību novadā. Piemēram, videi draudzīga auto, elektro velotransporta, skūteru un motorolleru nomas punkti ar tiem piemērotām dažāda tipa uzlādes stacijām; sūtījumu saņemšanai veidot teritoriāli plaši pieejamu pakomātu (pasta staciju) tīklu, ņemot vērā, ka pasta pakalpojumi kļūst arvien nepieejamāki slēgto pasta nodaļu dēļ vai saīsinot to darba laiku.
 - b. Mikromobilitāte ir nozīmīga transporta sistēmas sastāvdaļa, kas padara ikdienas pārvietošanos visiem vienlīdz pieejamu, labvēlīgi ietekmē gan vidi, gan cilvēku veselību, kā arī atbilstoši attīstīta mikromobilitātes infrastruktūra var mazināt transporta sistēmas nozīmīgas problēmas, kā piemēram, sastrēgumus, pieaugošo autotransporta skaitu uz ielām, CO2 izmešu pieaugumu u.tml. Mikromobilitātes attīstībai ir svarīga loma klimata pārmaiņu mazināšanā.
 - c. Reģiona pilsētu vidē trūkst mikromobilitātes infrastruktūras elementu kā velo/skūteru novietņu pie publiskajām ēkām, lai varētu novietot savu pārvietošanās līdzekli drošā vietā. Nepieciešama plānošanas prioritāšu maiņa atbilstoši 21.gs. prasībām, nosakot prioritāti gājējiem, riteņbraucējiem, skrejriteņiem.
3. **Līdzšinējās darbības:**
 - a. Labi attīstīts veloceliņu un velo maršrutu tīkls ir Ludzas apkārtnē, kā arī izveidoti veloceliņi, kas savieno reģionu centrus no Ludzas uz Kārsavu 29 km garumā, Ludza – Līdumnieki 24 km, Ludza – Zilupe 33 km, Ludza – Nirza 31 km, kā arī veloceliņi un velo maršruti apkārt Pildas ezeram, Ludzas Mazajam un Ludzas Lielajam ezeram un Zvirgzdenes ezeram.
 - b. 2020.gadā ir izveidoti vēl 7 jauni velo maršruti, kas ir nozīmīgi arī tūrisma piesaistei Latgales reģionā no Ziemeļlatgales cauri Rāznes Nacionālajam parkam uz pierobežu Krāslavas novadā.
4. **Ieviesēji:**
 - a. LPR pašvaldības
 - b. Potenciāli uzlādes staciju un punktu pakalpojumu sniedzēji
5. **Sadarbības partneri:**
 - a. Satiksmes ministrija
 - b. VARAM
 - c. LPR administrācija
 - d. Privātie komersanti
6. **Ieguvumi:**
 - a. Palielināsies tūristu skaits, uzlabosies iedzīvotāju veselības stāvoklis
 - b. Pieaugs elektro transportlīdzekļu popularitāte, jo būs tam piemērota infrastruktūra
 - c. Palielināsies ekonomiskā aktivitāte lauku teritorijās
 - d. Pieaugs tūrisma pakalpojuma pieejamība un iespēja attīstīt jaunus pakalpojumus
 - e. Savienota, droša un ērta veloceliņu tīkla un velo novietņu izbūve pilsētas teritorijā, veidojot sasaisti ar novadu teritorijām, kā arī viedo satiksmes plūsmu uzskaites tehnoloģijām
7. **Telpiskā piesaiste:** Latgales plānošanas reģiona teritorija
8. **Uzdevumi:**
 - a. Elektro transporta uzlādes staciju un velo uzlādes punktu izveide pilsētās un pie tranzītceļiem; velo novietņu izbūve
 - b. Apkopes transportlīdzekļa iegāde, IKT risinājumu iegāde
 - c. Informatīvo stendu, norāžu izvietošana, tūrisma maršrutu marķēšanā
 - d. Videi draudzīgu transportlīdzekļu nomas punktu izveide
 - e. Pakomātu (pasta staciju) tīkla izveide vietējās nozīmes attīstības centros
9. **Finansējuma avoti:**
 - a. ES fondi
 - b. Pārrobežu sadarbības programmas

- c. pašvaldības finansējums

10. **Finansējuma apjoms:** EUR 55 milj.

11. **Novērtēšanas rādītāji:**

- a. Samazināts CO2 izmešu daudzums (kg/gadā)
- b. Tūrisma nozares ieņēmumu pieaugums novadā (eiro, %)

12. **Atbildīgais par apakšprioritātes ieviešanu:**

- a. LPR pašvaldības

3.3.Stratēģiskais virziens: PĀRVALDĪBA

3.3.1. Prioritāte Idejas

3.3.1.1. Latgales investīciju komanda

1. **Mērķis:** Izveidot spēcīgu projektu izveides un īstenošanas speciālistu komandu, kas sniegs konsultāciju atbalstu reģiona uzņēmumiem un jauniem investoriem.
2. **Apakšprioritātes pamatojums:**
 - a. Latgales speciālās ekonomiskās zonas ir viens no svarīgākajiem instrumentiem, lai veicinātu Latgales reģiona attīstību, piesaistot ieguldījumus ražošanas un infrastruktūras attīstībai un jaunu darbavietu radīšanai, kā arī jauna kapitāla un cilvēkresursu ieplūšanu.
 - b. Lai veidotu vienotu konsultāciju tīklu un nodrošinātu koordinētu atbalstu komercdarbības attīstībai, Latgales reģionā darbojas struktūrvienība - Latgales uzņēmējdarbības centrs (LUC).
 - c. LUC pamata prioritātes ir uzņēmējdarbības veicināšana un investīciju piesaiste Latgales plānošanas reģiona uzņēmumiem ar mērķi radīt jaunas darba vietas un uzlabot uzņēmējdarbības vidi reģionā.
 - d. Invest.latgale.lv ir vienota platforma, kur iegūt informāciju par iespējām investēt Latgales reģionā, vienlaikus attīstot arī biznesa idejas, kā arī pieejama informācija par dažāda veida atbalsta pasākumiem komersantiem valsts līmenī.
3. **Līdzšinējās darbības:**
 - a. Latgales uzņēmējdarbības centrs, kas veidots kā pilotprojekts Latgales programmas ietvaros ar mērķi nodrošināt informatīvos un konsultatīvos pasākumus uzņēmējdarbības atbalstam. Savas darbības laikā LUC izveidojies sadarbību ar vairākām valsts institūcijām un sabiedriskajām organizācijām (Latvijas Investīciju un attīstības aģentūru (LIAA), LTRK, VAS "Latvijas Attīstības finanšu institūciju Altum", SIA „Latvijas Lauku konsultāciju un izglītības centru”, reģionālie biznesa inkubatori u.c.), kas sniedz uzņēmējdarbības atbalsta pakalpojumus reģionā.
 - b. Lai veicinātu Latgales reģiona attīstību, piesaistot ieguldījumus ražošanas un infrastruktūras attīstībai un jaunu darbavietu radīšanai, sadarbībā ar Latgales plānošanas reģionu, tika izveidota Latgales SEZ un Rēzeknes SEZ. Ikvienas teritorijas attīstības pamats ir cieši saistīts ar uzņēmējdarbības vides attīstību, tāpēc Latgales speciālās ekonomiskās zonas ir izveidotas kā papildus atbalsta instruments Latgalē, kas sniedz iespēju šim kultūrvēsturiskajam novadam attīstīties līdzvērtīgi citiem Latvijas reģioniem.
4. **Ieviesēji:**
 - a. Rēzeknes SEZ pārvalde
 - b. Latgales SEZ pārvalde
 - c. LUC
5. **Sadarbības partneri:**
 - a. LPR pašvaldības
 - b. LPR administrācija
 - c. Uzņēmējdarbības inkubācijas centri un LIAA biznesa inkubatori
 - d. RTA
 - e. Mācību centri
 - f. NVA
 - g. LLKC
6. **Ieguvumi:**
 - a. Vienuviet pieejami dažādu jomu eksperti, kas sniegs konsultāciju atbalstu reģiona uzņēmumiem un investoriem
 - b. Reģionā būs pieejami eksperti un konsultanti, kas sniegs atbalstu ES fondu finansējuma piesaistei, atbalstot projektu iesniegumu sagatavošanu
7. **Telpiskā piesaiste:** Latgales plānošanas reģiona teritorija
8. **Uzdevumi:**
 - a. konsultācijas par ES fondu pieejamību, pieteikumu aizpildīšanu

- b. konsultācijas par e-pakalpojumu izmantošanu un apmācības
- c. konsultācijas par dažādu institūciju pakalpojumiem
- d. konsultācijas par piemērotākajām industriālajām zonām potenciāliem investoriem un komersantiem
- e. motivācijas pasākumu un apmācību organizēšana
- f. pieredzes apmaiņas braucienu un tirdzniecības misiju, uzņēmēju grupu vizišu organizēšana, uzņēmējdarbības veiksmes piemēru iepazīšana, kontaktu veidošana

9. Finansējuma avoti:

- a. ES fondi
- b. Privātais finansējums
- c. Pašvaldību finansējums

10. Finansējuma apjoms: EUR 20 milj.

11. Novērtēšanas rādītāji:

- a. Jaunizveidotas darba vietas (skaits)
- b. Jaunizveidoti uzņēmumi (skaits)

12. Atbildīgais par apakšprioritātes ieviešanu: LPR administrācija

3.3.1.2. Latgales SEZ darbības veicināšana

1. **Mērķis:** Veicināt jaunu uzņēmumu ienākšanu SEZ un esošo uzņēmumu darbības paplašināšanu un pievienotā vērtības izaugsmi.
2. **Apakšprioritātes pamatojums:**
 - a. Latgalē ir 2 reizes mazāk aktīvu uzņēmumu nekā Latvijā vidēji. Tāpēc Latgales plānošanas reģions cenšas radīt labvēlīgus nosacījumus uzņēmējdarbības attīstībai un veidot vidi jauniešu remigrācijas sekmēšanai, piesaistot investīcijas un jaunu uzņēmumu radīšanu.
 - b. Latgales SEZ ir viens no svarīgākajiem instrumentiem, kā veicināt reģiona attīstību, jauna kapitāla un cilvēkresursu ieplūšanu.
3. **Līdzšinējās darbības:**
 - a. Latgales SEZ izveidošanas mērķis ir veicināt Latgales reģiona attīstību, piesaistot ieguldījumus ražošanas un infrastruktūras attīstībai un jaunu darbavietu radīšanai. Latgales SEZ ir veidota, lai veicinātu uzņēmējdarbības attīstību un izaugsmi Latgales reģionā un Latvijā kopumā, kā arī, lai risinātu jautājumu par augsto bezdarba līmeni Latgales reģionā, kas salīdzinot ar citiem reģioniem ir teju vai divas reizes augstāks.
 - b. Darbaspēka izmaksu iekļaušana pamatojošajās izmaksās veicinās lielāku interesi no investoru puses un rezultātā arī bezdarba līmenis šajos reģionos samazinātos, kas savukārt ietekmēs kopēju valsts ekonomisko izaugsmi.
4. **Ieviesēji:** Latgales SEZ pārvalde
5. **Sadarbības partneri:**
 - a. LPR administrācija
 - b. LPR pašvaldības
6. **Ieguvumi:**
 - a. Nodokļu atvieglojumi ļauj ieeekonomētos līdzekļus turpināt ieguldīt uzņēmuma attīstībā un modernizācijā un jaunu darba vietu radīšanā
 - b. Komersanti kļūst konkurētspējīgāki vietējā un tai skaitā arī ārvalstu tirgū
7. **Telpiskā piesaiste:** Latgales plānošanas reģiona teritorija
8. **Uzdevumi:**
 - a. Nodokļu atvieglojumi jaunradīto darba vietu algu izmaksām
9. **Finansējuma avoti:**
 - a. Valsts budžets
 - b. Privātais finansējums
10. **Finansējuma apjoms:** EUR 10 milj.
11. **Novērtēšanas rādītāji:**
 - a. Atbalstīto uzņēmumu skaits
 - b. Ekonomiskā aktivitāte Latgales reģionā picaugums (%)
 - c. Jaunu darba vietu skaits
12. **Atbildīgais par apakšprioritātes ieviešanu:** Latgales SEZ

3.3.2. Prioritāte Pašvaldības

3.3.2.1. Daugavpils

1. **Mērķis:** Valstspilsētas Daugavpils stiprināšana un pilsētas starptautiskās konkurētspējas palielināšana, sekmējot pilsētas kļūšanu par zināšanu, ekonomisko aktivitāšu un pakalpojumu centru.
2. **Apakšprioritātes pamatojums:**
 - a. Pilsētai piemīt potenciāls – iedzīvotāju skaits, uzņēmumu, infrastruktūras „kritiskā masa”, kultūras, sporta un sabiedrisko notikumu daudzveidība un kvalitāte, pārrobežu ekonomiskās attīstības un pakalpojumu centrs, ērti pieejamiem starptautiskiem pakalpojumiem un ekonomiskās attīstības centru.
 - b. Daugavpils saistās ar gleznotāju Marku Rotko, Daugavpils cietoksni, Daugavas krastmalu, Stropu ezeru, pilsētas centru, daudznacionālu kopienu, pētniecības potenciālu un inovāciju attīstību.
 - c. Daugavpils ir izveidojusies par daudzveidīgu ekonomisko struktūru, t.sk. lielu industriālo infrastruktūru, akumulējusi zināšanas un pieredzi ražošanas sektora attīstībai. Daugavpils ir valsts nozīmes satiksmes infrastruktūras mezgls. Daugavpils ar tajā akreditēto valsts universitāti ir reģiona augstākās izglītības centrs ar tālāku izaugsmes potenciālu zināšanu un ražošanas sinerģijai.
 - d. Daugavpils pilsētai ir iespēja kļūt par centru ekonomiskajā un kultūrtelpā ar vairākiem miljoniem iedzīvotāju - triju valstu (Baltkrievijas, Krievijas, Lietuvas) tuvumā un autoceļu savienojumā ar šo valstu pilsētām, dzelzceļa savienojumā ar Rīgu, Viļņu un Pēterburgu.
3. **Līdzšinējās darbības:**
 - a. ES fondu 2014.-2020.gada plānošanas perioda ietvaros Daugavpils ir īstenojusi sadarbības projektus industriālo teritoriju attīstībai: “Degradēto rūpniecisko teritoriju reģenerācija Daugavpils pilsētas un Daugavpils novada teritorijās I kārtā”, “Degradēto rūpniecisko teritoriju reģenerācija Daugavpils pilsētas un Ilūkstes novada teritorijās II kārtā” un “Dienvidlatgales pašvaldību teritoriju pilsētvides revitalizācija ekonomiskās aktivitātes paaugstināšanai”.
 - b. ES fondu 2014.-2020.gada plānošanas perioda ietvaros Daugavpils pilsētas dome ir īstenojusi projektu “Pakalpojumu infrastruktūras attīstība deinstitucionalizācijas plānu īstenošanai”, kura mērķis bija Palielināt Latgales reģionā ģimeniskai videi pietuvinātu un sabiedrībā balstītu sociālo pakalpojumu pieejamību dzīvesvietā personām ar invaliditāti un bērniem, kas atrodas ārpusģimenes aprūpē.
 - c. ES fondu 2014.-2020.gada plānošanas perioda ietvaros pilsētvides projektu ietvaros Daugavpils pilsētas pašvaldība ir veikusi vairākus energoefektivitātes paaugstināšanas pasākumus Daugavpils pilsētas pašvaldības ēkās, īstenojusi Ziemeļu rūpnieciskās zonas infrastruktūras attīstības projektus un īstenojusi industriālo zonu pieejamības veicināšanas pasākumus.
 - d. Pašvaldība ir piedalījies VARAM reemigrācijas pilotprojektā. Daugavpils pilsētas dome ir veikusi virkni aktivitāšu, lai veicinātu iedzīvotāju atgriešanos Daugavpilī.
 - e. Latvijas-Krievijas pārrobežu sadarbības programmas 2014.-2020.gadam ietvaros piedalījies projektā “Amatniecība bez robežām”, kura mērķis bija jaunu pārrobežu amatniecības produktu un pakalpojumu izveidošana, kas izmantotu vietējos resursus un apmeklētāju piesaisti Latgales-Pleskavas reģionam varētu tikt reklamēti kā kopējie tūrisma produkti.
4. **Ieviesēji:**
 - a. Daugavpils pilsētas dome
 - b. Pašvaldības iestādes un kapitālsabiedrības
 - c. Komersanti
 - d. Nevalstiskās organizācijas
 - e. Daugavpils Universitāte
5. **Sadarbības partneri:**
 - a. Rēzeknes, Rīgas, Viļņas un Pēterburgas pilsētu un Augšdaugavas novada pašvaldības
 - b. Kaimiņu valstu pierobežas reģionu pilsētu pašvaldības
 - c. LPR administrācija
 - d. Komersanti
 - e. VARAM
 - f. LIAA
 - g. Satiksmes ministrija

6. Ieguvumi:

- a. Daugavpilij ir būtiskas priekšrocības būt reģiona kopējās attīstības balstam un dzinējspēkam
- b. Paaugstināt reģiona konkurētspēju, kalpot par zināšanu un investīciju piesaistītāju un izplatītāju reģiona telpā
- c. Pievilcīga pilsētvide, kas veicina iedzīvotāju piesaisti pilsētai un novadam
- d. Zināms kultūras un tūrisma galamērķis, kvalitatīvas kultūrvides baudīšanai

7. Telpiskā piesaiste: Daugavpils pilsēta

8. Uzdevumi:

- a. Pilsētas starptautisko savienojumu (mezglu) – lidostas, automaģistrāles, dzelzceļa - papildinoši infrastruktūras attīstības projekti
- b. Atbalsta pasākumi industriālo parku, ražošanas teritoriju un loģistikas infrastruktūras attīstīšanai (tai skaitā īpašumu atpirkšana)
- c. Atbalsta pasākumi cilvēkkapitāla piesaistei pilsētai un reģionam, t.sk. investīcijas pašvaldības dzīvojamā fonda paplašināšanā, atjaunošanā un daudzstāvu dzīvojamo ēku būvniecībā
- d. Starpreģionālā sabiedriskā transporta atbalsta pasākumi
- e. Publisko pakalpojumu kapacitātes stiprināšana un e-pārvaldes attīstība
- f. Tehnoloģiski ietilpīgo ražošanu zināšanu un lietišķo pētījumu bāzes attīstība
- g. Viedo tehnoloģiju un pētniecības centru attīstība
- h. Pilsētvides/publiskās telpas, pilsētu sabiedriskā transporta attīstības pasākumi
- i. Industriālo un degradēto teritoriju revitalizācija un jaunu attīstības teritoriju izveide
- j. Ūdensmalu izmantošana
- k. Pilsētas tēla veidošana īstenojot kultūras projektus un citus starptautiska līmeņa notikumus uzņēmējdarbības vidē, kultūrā, vēsturē, zinātnē un sportā, uzsverot pilsētas unikālās un īpašās iezīmes

9. Finansējuma avoti:

- a. Pašvaldības finansējums
- b. Privātās investīcijas
- c. Finanšu instrumenti
- d. ES fondi
- e. Pārrobežu sadarbības programmas
- f. ALTUM

10. Finansējuma apjoms: EUR 35 milj.

11. Novērtēšanas rādītāji:

- a. No jauna radītu darba vietu skaits
- b. Piesaistīto investīciju apjoms (eiro)
- c. Inovāciju un jaunu produktu attīstība (skaits)

12. Atbildīgais par apakšprioritātes ieviešanu: Daugavpils pilsētas dome

- 1. Mērķis:** nodrošināt infrastruktūras attīstību uzņēmējdarbības veicināšanai, inovāciju, tūrisma un radošo industriju attīstībai, veidojot pilsētu kā izglītībā un zināšanās balstītu ražošanas un loģistikas aktivitāšu centru un kā speciģu tūrisma galamērķi.
- 2. Apakšprioritātes pamatojums:**
 - a. Rēzeknei centriskā valstpilsētai ir jāprofilējas par ekonomiskās izaugsmes un zināšanu radīšanas centru ar attīstītu rūpniecību, transportu, sabiedriskiem pakalpojumiem un sociālo infrastruktūra.
 - b. Telpiskās attīstības perspektīva kā nacionālo interešu telpu iezīmē arī Austrumu pierobežu, kurā ietilpst Rēzeknes pilsēta un Rēzeknes novads. Nozīmīgā transporta mezgla attīstība, realizētie projekti TEN tīkla autoceļu un dzelzceļu attīstībā, loģistikas projektu realizācija.
 - c. Austrumu pierobežā nepieciešami Valsts atbalsta pasākumi uzņēmējdarbībai, veicinot gan tradicionālās nodarbes – lauksaimniecību, mežsaimniecību, amatniecību, gan attīstot alternatīvās nozares – tūrismu, transporta un tranzīta pakalpojumus.
 - d. RTA ir noteikta kā viens no būtiskākajiem Rēzeknes attīstības resursiem, īpašu uzsvaru pašvaldības attīstības programmā liekot uz tautsaimniecībai nozīmīgu izglītības programmu attīstību inženierzinātnēs, tai skaitā mehatroniku un lāzertechnoloģijām.
 - e. Rēzeknes pilsētas pašvaldībai ir liela pieredze liela mēroga projektu realizācijā un pieredzējušu speciālistu komanda projektu pieteikumu sagatavošanā un ieviešanā. To pierāda realizētie projekti, veiksmīgā Rēzeknes SEZ darbība uzņēmumu darbības nodrošināšanā un nākotnes attīstības plāni. Nepieciešama industriālo teritoriju sakārtošana un jaunu uzņēmumu piesaiste.
- 3. Līdzšinējās darbības:**
 - a. ES fondu 2014.-2020.gada plānošanas perioda ietvaros pilsētvides projektu ietvaros Rēzeknes pilsētas pašvaldība ir veikusi vairākus energoefektivitātes paaugstināšanas pasākumus Rēzeknes pilsētas pašvaldību ēkās, Atbrīvošanas alejas posma no Kosmonautu ielas līdz Maskavas ielai rekonstrukciju, Rēzeknē nodrošinot Rēzeknes pilsētas industriālo teritoriju pieejamību uzņēmējdarbības attīstībai un Atbrīvošanas alejas posma no Maskavas ielas līdz pilsētas robežai rekonstrukciju.
 - b. ES fondu 2014.-2020.gada plānošanas perioda ietvaros Rēzeknes pilsētā un novadā ir īstenots projekts "Industriālo teritoriju tīklojuma izveide uzņēmējdarbības veicināšanai Rēzeknes pilsētas, Rēzeknes un Viļānu novados".
 - c. ES fondu 2014.-2020.gada plānošanas perioda ietvaros Rēzeknes pilsētā dome ir īstenojusi projektu "Pakalpojumu infrastruktūras attīstība deinstitucionalizācijas plānu īstenošanai", kura mērķis bija Palielināt Latgales reģionā ģimeniskai videi pietuvinātu un sabiedrībā balstītu sociālo pakalpojumu pieejamību dzīvesvietā personām ar invaliditāti un bērniem, kas atrodas ārpusģimenes aprūpē.
- 4. Ieviesēji:**
 - a. Rēzeknes pilsētas dome
 - b. Pašvaldības iestādes un kapitālsabiedrības
 - c. Nevalstiskās organizācija
 - d. Augstākās un profesionālās izglītības iestādes
 - f. Komersanti
- 5. Sadarbības partneri:**
 - a. Daugavpils pilsētas, Rīgas, Viļņas un Pēterburgas pilsētu un Rēzeknes novada pašvaldības
 - b. Kaimiņu valstu pierobežas reģionu pilsētu pašvaldības
 - c. Sadraudzības pilsētas
 - d. Latgales plānošanas reģiona administrācija
 - e. Eiroreģions "Ezeru zeme"
 - f. Reģiona komersanti un sabiedriskās organizācijas
 - g. Valsts pārvaldes iestādes un to aģentūras
- 6. Ieguvumi:**
 - a. Rēzeknei, kā otrajai lielākajai ģeogrāfiskajā centrā un pie Eiropas un TEN tīkla autoceļu un dzelzceļu mezgla izvietotajai pilsētai, ir lielas iespējas īstenot reģiona kopējās attīstības balsta funkciju, paaugstinot reģiona konkurētspēju, kalpojot par inovāciju attīstības centru, investīciju piesaistītāju un izplatītāju reģiona telpā

7. **Telpiskā piesaiste:** Rēzeknes pilsēta

8. **Uzdevumi:**

- a. Pilsētas starptautisko savienojumu (mezglu) – automaģistrāles, dzelzceļa – papildinoši infrastruktūras attīstības projekti
- b. Atbalsta pasākumi industriālo parku u.c. ražošanas teritoriju un loģistikas infrastruktūras attīstīšanai (t.sk. īpašumu atpirkšana)
- c. Starpreģionālā sabiedriskā transporta (autobusu, dzelzceļa) atbalsta pasākumi
- d. Publisko pakalpojumu kapacitātes stiprināšana un e-pārvaldes attīstība
- e. Tehnoloģiski ietilpīgo ražošanu zināšanu un lietišķo pētījumu bāzes attīstība
- f. Pilsētvides/publiskās telpas, pilsētu sabiedriskā transporta attīstības pasākumi saskaņā ar pilsētas attīstības programmu
- g. Industriālo un degradēto teritoriju revitalizācija un jaunu attīstības teritoriju izveide
- h. Atbalsts radošo industriju projektiem un kultūras menedžmenta projektiem
- i. Kultūras projekti un citi starptautiska līmeņa notikumi biznesā, kultūrvēsturē, zinātnē un sportā, izmantojot starptautiskās saiknes
- j. Veselības un rekreācijas tūrisma produktu attīstība
- k. Kultūrvēsturiskā mantojuma saglabāšana un pieejamības nodrošināšana
- l. Jaunu maršrutu/tīklu izveide tūrisma galamērķa attīstības veicināšana

9. **Finansējuma avoti:**

- a. Pašvaldības finansējums
- b. Privātās investīcijas
- c. Finanšu instrumenti
- d. ES fondi
- e. Pārrobežu sadarbības programmas
- f. ALTUM

10. **Finansējuma apjoms:** EUR 30 milj.

11. **Novērtēšanas rādītāji:**

- a. No jauna radītu darba vietu skaits
- b. Piesaistīto investīciju apjoms (eiro)
- c. Inovāciju un jaunu produktu attīstība (skaits)

12. **Atbildīgais par apakšprioritātes ieviešanu:** Rēzeknes pilsētas dome

3.3.2.3. Augšdaugavas novads

1. **Mērķis:** Augšdaugavas novada līdzsvarota teritorijas attīstība tās iedzīvotāju dzīves kvalitātes paaugstināšanai, dabas un kultūrvēsturisko vērtību saglabāšanai un prasmīgai izmantošanai.
2. **Apakšprioritātes pamatojums:**
 - a. Augšdaugavas novads nodrošina pieejamību Daugavpils pilsētas koncentrētiem resursiem. Novads ir lauku teritorija ap lielpilsētu, un visa novada dzīve norit lauku-pilsētas mijiedarbības procesu ietekmē. Augšdaugavas novads ir pierobežas telpa starp Latgales lielāko attīstības centru un reģiona lauku teritorijām.
 - b. Augšdaugavas novadam ir potenciāls kļūt par centru ekonomiskajā un kultūrtelpā triju valstu (Baltkrievijas, Krievijas, Lietuvas) tuvumā un autoceļu savienojumā ar šo valstu pilsētām, dzelzceļa savienojumā ar Rīgu, Viļņu un Pēterburgu.
3. **Līdzšinējās darbības:**
 - a. Augšdaugavas novads kā administratīvi teritoriāla vienība pastāvēs no 2021.gada, pēc pašvaldību vēlēšanām. Novadam būs jāapvieno divu spēcīgu novadu potenciāls vienā un novada attīstība jāveido pamatojoties uz jaunās teritorijas tās īpašajām iezīmēm un lomu Latgales reģionā ekonomikas sektoru attīstībā.
 - b. Latvijas-Krievijas pārrobežu sadarbības programmas 2014.-2020.gadam ietvaros piedalījies projektā “Amatniecība bez robežām”, kura mērķis bija jaunu pārrobežu amatniecības produktu un pakalpojumu izveidošana, kas izmantotu vietējos resursus un apmeklētāju piesaisti Latgales-Pleskavas reģionam varētu tikt reklamēti kā kopējie tūrisma produkti.
4. **Ieviesēji:**
 - a. Augšdaugavas novada dome
 - b. Pašvaldības iestādes un kapitālsabiedrības
 - c. Komersanti
 - d. Nevalstiskās organizācijas
 - e. Daugavpils universitāte
 - f. Daugavpils būvniecības tehnikums
5. **Sadarbības partneri:**
 - a. Rēzeknes, Rīgas, Viļņas un Pēterburgas pilsētu un Daugavpils pilsētas pašvaldības
 - b. Kaimiņu valstu pierobežas reģionu pilsētu pašvaldības
 - c. Pārrobežu partneri;
 - d. Izglītības iestādes, mūziklizglītības un tālākizglītības centri, kultūras, sporta un nevalstiskās organizācijas
 - e. LPR administrācija
 - f. Komersanti
 - g. VARAM
 - h. LIAA
 - i. Valsts pārvaldes iestādes un to aģentūras
6. **Ieguvumi:**
 - a. Novadam ir būtiskas priekšrocības būt reģiona kopējās attīstības balstam un dzinējspēkam
 - b. Pētniecības, inovāciju un komercdarbības attīstības potenciāls
 - c. Paaugstināt reģiona konkurētspēju, kalpot par zināšanu un investīciju piesaistītāju un izplatītāju reģiona telpā
 - d. Pievilcīga pilsētvide, kas veicina iedzīvotāju piesaisti jaunizveidotajam novadam
 - e. Kultūras un tūrisma galamērķis, kvalitatīvas kultūrvides baudīšanai
 - f. Ģeogrāfiskais novietojums un infrastruktūra sniedz būtiskas priekšrocības loģistikas nozares attīstībai
 - g. Loģistikas un kravu pārvadājumu sektora attīstība Daugavpils piepilsētas zonā
7. **Telpiskā piesaiste:** Augšdaugavas novada teritorija
8. **Uzdevumi:**

- a. Novada infrastruktūras un vides sakārtošana
- b. Uzņēmējdarbības, t.sk. uzņēmumu, kas sadarbojas ar pētniecības iestādēm pārejai uz klimatneitralitāti attīstība un cilvēkresursu attīstības veicināšana
- c. Sociālās sfēras, veselības, izglītības, kultūras un sporta iestāžu darba efektivitātes uzlabošana
- d. Kultūrvēsturiskā mantojuma saglabāšana un popularizēšana
- e. Līdzsvarota teritorijas attīstība
- f. Kvalificētu cilvēkresursu piesaiste un attīstība
- g. Vides kvalitātes uzlabošana
- h. Vides un pakalpojumu pieejamības nodrošināšana iedzīvotājiem
- i. Teritorijas atpazīstamības veicināšana
- j. Pilsoniskas, aktīvas sabiedrības veidošana
- k. Novada starptautisko savienojumu infrastruktūras attīstības projekti
- l. Atbalsta pasākumi industriālo parku u.c. ražošanas teritoriju un loģistikas infrastruktūras attīstīšanai
- m. Starpreģionālā sabiedriskā transporta (autobusu, dzelzceļa) atbalsta pasākumi
- n. Tehnoloģiski ietilpīgo ražošanu zināšanu un lietišķo pētījumu bāzes attīstība
- o. Industriālo un degradēto teritoriju revitalizācija un jaunu attīstības teritoriju izveide
- p. Kvalitatīvu pašvaldības pakalpojumu nodrošināšana
- r. ražošanas ēku un teritoriju energoefektivitātes uzlabošana, ražošanas ēku teritorijā esošo iekšējo un ārējo inženiertīklu un inženiersistēmu nomaiņa pret energoefektīvākām
- s. Ielu apgaismojuma nomaiņa uz energoefektīviem risinājumiem
- t. Tehnoloģiju un infrastruktūru izvēršana tīrai enerģijai par pieņemamu cenu, siltumnīcefekta gāzu emisijas samazināšanā, energoefektivitātē un atjaunojamo energoresursu enerģijā

9. Finansējuma avoti:

- a. Pašvaldības finansējums
- b. Privātās investīcijas
- c. Finanšu instrumenti
- d. ES fondi
- e. Pārrobežu sadarbības programmas

10. Finansējuma apjoms: EUR 30 milj.

11. Novērtēšanas rādītāji:

- a. No jauna radītu darba vietu skaits
- b. Piesaistīto privāto un publisko investīciju apjoms (eiro)
- c. Inovāciju un jaunu produktu attīstība (skaits)

12. Atbildīgais par apakšprioritātes ieviešanu: Augšdaugavas novada dome

3.3.2.4. Balvu novads

1. **Mērķis:** Reģionālas nozīmes attīstības centra Balvu pilsētas stiprināšana un līdzsvarota visa Balvu novada attīstība, pamatojoties uz tās īpašajām iezīmēm un lomu Latgales reģionā ekonomikas sektoru attīstībā.
2. **Apakšprioritātes pamatojums:**
 - a. Balvu novads ir nozīmīgs Ziemeļlatgales reģionālās nozīmes attīstības centrs, kura neatkārtājamo tēlu veido upju un ezeru ūdeņi, neskartās dabas skaistums, bagātais kultūrvēsturiskais mantojums.
 - b. Balvu novadā veiksmīgi attīstās kvalitatīvu un pieejamu sociālo pakalpojumu piedāvājums sadarbībā ar sociālās uzņēmējdarbības pārstāvjiem.
 - c. Tiek ieviesti tālākizglītības un augstākās izglītības risinājumi lauku teritoriju iedzīvotājiem, t.sk. lielu uzmanību veltot e-vides risinājumu izveidē.
 - d. Novads ir raksturojams kā Ziemeļlatgales “zaļo” inovāciju centrs kokapstrādes un mežu resursu pieejamības un izmantošanas ziņā sinerģijā ar apstrādes rūpniecības uzņēmumiem.
 - e.
3. **Līdzšinējās darbības:**
 - a. Igaunijas – Latvijas – Krievijas Pārrobežu sadarbības programmas atbalstītā projekta ietvaros ir izveidota Ziemeļlatgales nemateriālā kultūras mantojuma digitālā ekspozīcija.
 - b. Latvijas-Krievijas pārrobežu sadarbības programmas 2014.-2020.gadam ietvaros piedalījies projektā “Amatniecība bez robežām”, kura mērķis bija jaunu pārrobežu amatniecības produktu un pakalpojumu izveidošana, kas izmantotu vietējos resursus un apmeklētāju piesaisti Latgales-Pleskavas reģionam varētu tikt reklamēti kā kopējie tūrisma produkti.
 - c. ES fondu 2014.-2020.gada plānošanas perioda ietvaros pilsētvides projektu ietvaros Balvu pilsētas pašvaldība ir veikusi Balvu Valsts Ģimnāzijas rekonstrukcijas 1.kārta un Brīvības ielas posma rekonstrukcija no Balvu pilsētas administratīvās robežas līdz Šķērsielai pie parka.
 - d. ES fondu 2014.-2020.gada plānošanas perioda ietvaros Balvu pilsētā un novadā ir īstenots projekts “Uzņēmējdarbības attīstība Austrumu pierobežā (Balvu, Viļakas, Rugāju un Balinavas novada pašvaldība)”, kā arī projekts “Transporta infrastruktūras uzlabošana uzņēmējdarbības atbalstam”.
 - e. ES fondu 2014.-2020.gada plānošanas perioda ietvaros Balvu pilsēta un novada dome ir īstenojusi projektu “Pakalpojumu infrastruktūras attīstība deinstitucionalizācijas plānu īstenošanai”, kura mērķis bija Palielināt Latgales reģionā ģimeniskai videi pietuvinātu un sabiedrībā balstītu sociālo pakalpojumu pieejamību dzīvesvietā personām ar invaliditāti un bērniem, kas atrodas ārpusģimenes aprūpē.
4. **Ieviesēji:**
 - a. Balvu novada pašvaldība
 - b. Pašvaldības iestādes un kapitālsabiedrības
 - c. Nevalstiskās organizācijas
 - d. Izglītības iestādes, t.sk. reģiona augstskolas
5. **Sadarbības partneri:**
 - a. Latgales reģiona pašvaldības, īpaši - Rēzeknes pilsēta, Rēzeknes novada un Ludzas novada pašvaldības
 - b. Sadraudzības un sadarbības pilsētas
 - c. Augstskolas, novada izglītības iestādes, mūziklizglītības un tālākizglītības centri, kultūras, sporta un nevalstiskās organizācijas
 - d. LPR administrācija
 - e. Komersanti
 - f. VARAM
 - g. LIAA
 - h. Valsts pārvaldes iestādes un to aģentūras
6. **Ieguvumi:**
 - a. Pievilcīga vide komersantiem, iedzīvotājiem un Balvu novada viesiem
 - b. Attīstīta uzņēmējdarbības vide un paaugstināta konkurētspēja Balvu novadā
 - c. Uzlabot Balvu pilsētas un novada potenciālu sociālo, ekonomisko aktivitāšu un pakalpojumu nodrošināšanai novada iedzīvotājiem
 - d. Sakārtota infrastruktūra uzņēmējdarbības attīstībai un jaunu uzņēmumu izveidei

- e. Balvu novada ceļu tīkla infrastruktūra nodrošina satiksmes dalībniekiem drošu pārvietošanos, paaugstina Balvu novada un apkārtnējo teritoriju sasniedzamību un attīstību, t.sk., pārvietošanās iespējas un drošība

7. Telpiskā piesaiste: Balvu novads

8. Uzdevumi:

- a. Balvu novada infrastruktūras attīstība
- b. Ceļu un ielu infrastruktūras uzlabošana
- c. Ziemeļlatgales materiālā un nemateriālā kultūras un dabas mantojuma atjaunošana un attīstība (t.sk. Balvu muižas apbūves kompleksa revitalizācija; Balvu un Pērkonu ezeru apsaimniekošanas plāna īstenošana)
- d. Atbalsta pasākumi profesionālās izglītības, darbaspēka kvalifikācijas celšanas, mūžizglītības attīstībai, ieviešot E-studiju apmācības un citus inovatīvus risinājumus lauku teritorijai
- e. Specializēto (kokapstrādes u.c.) industriālo parku un saistītās infrastruktūras attīstības atbalsta pasākumi
- f. Sabiedriskā transporta atbalsta pasākumi pilsētas sabiedriskajam transportam un tā sasaistei ar pagastu teritorijām
- g. Reģionāla līmeņa centra pakalpojumu attīstība (pārvaldes, kultūras, sporta, sociālo pakalpojumi, u.c.)
- h. Inovatīvu pilsētvides projektu realizācija (ielu telpas uzlabošana, zaļo zonu iekārtošana, aktīvās atpūtas vietas, publiskās ārtelpas uzlabojumi, u.c.)
- i. Publisko pakalpojumu iestāžu kapacitātes stiprināšanas pasākumi un e-pārvaldes attīstība
- j. Jaunu attīstības teritoriju izveide

9. Finansējuma avoti:

- a. Pašvaldības finansējums
- b. Privātās investīcijas
- c. Finanšu instrumenti
- d. ES fondi
- e. Pārrobežu sadarbības programmas

10. Finansējuma apjoms: EUR 30 milj.

11. Novērtēšanas rādītāji:

- a. No jauna radītu darba vietu skaits
- b. Piesaistīto publisko un privāto investīciju apjoms (eiro)
- c. Tūrisma nozares ieņēmumu pieaugums novadā (eiro, %)

12. Atbildīgais par apakšprioritātes ieviešanu: Balvu novada pašvaldība

3.3.2.5. Līvānu novads

1. **Mērķis:** Reģionālas nozīmes attīstības centra Līvānu pilsētas un līdzsvarota visa Līvānu novada attīstība, pamatojoties uz tās īpašajām iezīmēm un lomu Latgales reģionā ekonomikas sektoru attīstībā.
2. **Apakšprioritātes pamatojums:**
 - a. Līvāni ir industriāla pilsēta, Latgales uzņēmējdarbības katalizators, tradicionālā mantojuma un 21.gs. tehnoloģiju apvienojums. Novadā ir izteikti attīstīta pašvaldības, uzņēmēju un nevalstisko organizāciju sadarbība.
 - b. Līvānu novada apkārtnē ir bagāta ar saldūdens resursiem - upēm, ezeru, kas rada potenciālu tūrisma un sporta aktivitāšu attīstībai.
3. **Līdzšinējās darbības:**
 - a. ES fondu 2014.-2020.gada plānošanas perioda ietvaros Līvānu novada dome ir īstenojusi vairākus projektus – “Publiskās infrastruktūras kvalitātes uzlabošana Līvānu industriālajās zonās, nodrošinot to sasniedzamību un radot piemērotu infrastruktūru uzņēmējdarbības attīstībai”, “Līvānu pilsētas ielas pārbūve uzņēmējdarbības attīstības veicināšanai”, “Pagasta ceļa pārbūve uzņēmējdarbības attīstības veicināšanai lauku teritorijā”.
 - a. ES fondu 2014.-2020.gada plānošanas perioda ietvaros ir veikta Līvānu 1. vidusskolas mācību vides uzlabošana veicot 2 skolas ēku pilnīgu iekštelpu remontu, iegādājoties IKT un saplākšņa mēbeles.
 - b. Latvijas-Krievijas pārrobežu sadarbības programmas 2014.-2020.gadam ietvaros piedalījies projektā “Amatniecība bez robežām”, kura mērķis bija jaunu pārrobežu amatniecības produktu un pakalpojumu izveidošana, kas izmantotu vietējos resursus un apmeklētāju piesaisti Latgales-Pleskavas reģionam varētu tikt reklamēti kā kopējie tūrisma produkti.
4. **Ieviesēji:**
 - a. Līvānu novada pašvaldība
 - b. Pašvaldības iestādes un kapitālsabiedrības
 - c. Nevalstiskās organizācijas
 - d. Izglītības iestādes, t.sk. reģiona augstskolas
5. **Sadarbības partneri:**
 - a. Latgales reģiona pašvaldības, īpaši - Rēzeknes pilsētas, Rēzeknes novada, Daugavpils un Preiļu
 - b. Jēkabpils pilsētas un Krustpils novada pašvaldības, sadraudzības pilsētas, veidojot sadarbības projektus starp pilsētām un reģioniem
 - c. Izglītības iestādes, mūziklizglītības un tālākizglītības centri, kultūras, sporta un nevalstiskās organizācijas
 - d. LPR administrācija
 - e. Komersanti
 - f. VARAM
 - g. LIAA
 - h. Valsts pārvaldes iestādes un to aģentūras
6. **Ieguvumi:**
 - a. Pievilcīga vide komersantiem, iedzīvotājiem un Līvānu novada viesiem
 - b. Attīstīta uzņēmējdarbības vide un paaugstināta konkurētspēja Līvānu novadā
 - c. Uzlabot Līvānu pilsētas un novada potenciālu sociālo, ekonomisko aktivitāšu un pakalpojumu nodrošināšanai novada iedzīvotājiem
 - d. Sakārtota infrastruktūra uzņēmējdarbības attīstībai un jaunu uzņēmumu izveidei
 - e. Līvānu novada ceļu tīkla infrastruktūra nodrošina satiksmes dalībniekiem drošu pārvietošanos, paaugstina Līvānu novada un apkārtējo teritoriju sasniedzamību un attīstību, t.sk., pārvietošanās iespējas un drošība
7. **Telpiskā piesaiste:** Līvānu novads
8. **Uzdevumi:**
 - a. Līvānu kā novada centra infrastruktūras attīstība
 - b. Ceļu un ielu infrastruktūras uzlabošana

- c. Uzņēmējdarbības atbalsta infrastruktūras izveide
- d. Atbalsta pasākumi profesionālās izglītības, darbaspēka kvalifikācijas celšanas, mūžizglītības attīstībai, ieviešot E-studiju apmācības un citus inovatīvus risinājumus lauku teritorijai
- e. Specializēto industriālo parku un esošos ražošanas teritoriju apkalpes infrastruktūras atbalsta pasākumi
- f. Atbalsta pasākumi pilsētas sabiedriskajam transportam un tā sasaistei ar novada pagastiem un apkārtni
- g. Reģiona līmeņa centra pakalpojumu attīstība (pārvaldes, kultūras, sporta, sociālo pakalpojumi, u.c.)
- h. Inovatīvu pilsētvides projektu realizācija (ielu telpas uzlabošana, zaļo zonu iekārtošana, aktīvās atpūtas vietas, publiskās ārtelpas uzlabojumi, u.c.)
- i. Publisko pakalpojumu iestāžu kapacitātes stiprināšanas pasākumi un e-pārvaldes attīstība
- j. industriālo un degradēto teritoriju revitalizācija un jaunu attīstības teritoriju izveide
- k. ūdensmalu izmantošana (Daugavas un Dubnas upes, Līvānu ezers)

9. Finansējuma avoti:

- a. Pašvaldības finansējums
- b. Privātās investīcijas
- c. Finanšu instrumenti
- d. ES fondi
- e. Pārrobežu sadarbības programmas

10. Finansējuma apjoms: EUR 22 milj.

11. Novērtēšanas rādītāji:

- a. No jauna radītu darba vietu skaits
- f. Jaunu ražošanas uzņēmumu skaits
- g. Piesaistīto privāto un publisko investīciju apjoms (eiro)

12. Atbildīgais par apakšprioritātes ieviešanu: Līvānu novada dome.

3.3.2.6. Ludzas novads

1. **Mērķis:** Reģionālas nozīmes attīstības centra Ludzas pilsētas un līdzsvarota visa Ludzas novada attīstība, pamatojoties uz tās īpašajām iezīmēm un lomu Latgales reģionā ekonomikas sektoru attīstībā.
2. **Apakšprioritātes pamatojums:**
 - a. Ludzas pilsēta ir reģionālas nozīmes centrs ar ciešu sadarbību ar Rēzeknes pilsētu. Ludzas novadu raksturo ezeru un pilsētas telpas vienotība, kuras potenciālu var izmantot.
 - b. Tūrisms ir uzskatāms par vienu no būtiskākajiem segmentiem novada attīstības nodrošināšanai. Ludzas senākās Latvijas pilsētas statuss un kultūrvēsturiskie objekti, dabas resursu daudzveidība, amatniecība un tradīciju mantojums paver plašas iespējas šīs nozares attīstībai novadā.
3. **Līdzšinējās darbības:**
 - a. ES fondu 2014.-2020.gada plānošanas perioda ietvaros Ludzas novadā ir īstenoti sekojoši projekti “Transporta infrastruktūras sakārtošana uzņēmējdarbības veicināšanai un tūrisma attīstībai Ludzas pilsētā”, “Transporta infrastruktūras attīstība Ludzas pilsētā”, “Transporta infrastruktūras attīstība Ludzas pilsētā”.
 - b. ES fondu 2014.-2020.gada plānošanas perioda ietvaros Ludzas novadā ir īstenots projekts “Infrastruktūras attīstība uzņēmējdarbības veicināšanai Ludzas, Kārsavas un Cīblas novados”.
 - c. ES fondu 2014.-2020.gada plānošanas perioda ietvaros Ludzas novada dome ir īstenojusi projektu “Pakalpojumu infrastruktūras attīstība deinstitucionalizācijas plānu īstenošanai”, kura mērķis bija Palielināt Latgales reģionā ģimeniskai videi pietuvinātu un sabiedrībā balstītu sociālo pakalpojumu pieejamību dzīvesvietā personām ar invaliditāti un bērniem, kas atrodas ārpusģimenes aprūpē.
4. **Ieviesēji:**
 - d. Ludzas novada pašvaldība
 - e. Pašvaldības iestādes un kapitālsabiedrības
 - f. Nevalstiskās organizācijas
 - g. Izglītības iestādes un reģiona augstskolas
5. **Sadarbības partneri:**
 - a. Latgales reģiona pašvaldības, īpaši - Rēzeknes pilsēta, Rēzeknes novads
 - b. Pleskavas apgabala administrācija (Krievija), veidojot sadarbības projektus starp reģioniem
 - c. Sadraudzības pilsētas, veidojot sadarbības projektus starp pilsētām un reģioniem;
 - d. Izglītības iestādes, mūzikā un tālākizglītības centri, kultūras, sporta un nevalstiskās organizācijas
 - e. LPR administrācija,
 - f. Eiroreģions "Ezeru zeme"
 - g. LPR administrācija
 - h. Komersanti
 - i. VARAM
 - j. LIAA
 - k. Valsts pārvaldes iestādes un to aģentūras
6. **Ieguvumi:**
 - a. Pievilcīga vide komersantiem, iedzīvotājiem un Ludzas novada viesiem
 - b. Attīstīta uzņēmējdarbības vide un paaugstināta konkurētspēja Ludzas novadā
 - c. Uzlabot Ludzas pilsētas un novada potenciālu sociālo, ekonomisko aktivitāšu un pakalpojumu nodrošināšanai novada iedzīvotājiem
 - d. Sakārtota infrastruktūra uzņēmējdarbības attīstībai un jaunu uzņēmumu izveidei
 - e. Ludzas novada ceļu tīkla infrastruktūra nodrošina satiksmes dalībniekiem drošu pārvietošanos, paaugstina Ludzas novada un apkārtnes teritoriju sasniedzamību un attīstību, t.sk., pārvietošanās iespējas un drošību
7. **Telpiskā piesaiste:** Ludzas novads
8. **Uzdevumi:**
 - a. Ludzas novada infrastruktūras attīstība
 - b. Ceļu un ielu infrastruktūras uzlabošana
 - c. Uzņēmējdarbības atbalsta infrastruktūras izveide

- d. Atbalsta pasākumi profesionālās izglītības, darbaspēka kvalifikācijas celšanas, mūžizglītības attīstībai, ieviešot E-studiju apmācības un citus inovatīvus risinājumus lauku teritorijai
- e. Specializēto industriālo parku un esošos ražošanas teritoriju apkalpes infrastruktūras atbalsta pasākumi
- f. Atbalsta pasākumi pilsētas sabiedriskajam transportam un tā sasaistei ar novada pagastiem un apkārtni novadu teritorijām
- g. Reģiona līmeņa centra pakalpojumu attīstība (pārvaldes, kultūras, sporta, sociālo pakalpojumi, u.c.)
- h. Pilsētas centra reģenerācijas projekts (ar privātīpašnieku iesaistošo komponenti)
- i. Inovatīvu pilsētvides projektu realizācija (ielu telpas uzlabošana, zaļo zonu iekārtošana, aktīvās atpūtas vietas, publiskās ārtelpas uzlabojumi, u.c.)
- j. Publisko pakalpojumu iestāžu kapacitātes stiprināšanas pasākumi
- k. Jaunu attīstības teritoriju izveide

9. Finansējuma avoti:

- a. Pašvaldības finansējums
- b. Privātās investīcijas
- c. Finanšu instrumenti
- d. ES fondi
- e. Pārrobežu sadarbības programmas

10. Finansējuma apjoms: EUR 15 milj.

11. Novērtēšanas rādītāji:

- a. No jauna radītu darba vietu skaits
- h. Jaunu ražošanas uzņēmumu skaits
- i. Piesaistīto privāto un publisko investīciju apjoms (eiro)

12. Atbildīgais par apakšprioritātes ieviešanu: Ludzas novada pašvaldība

3.3.2.7. Krāslavas novads

1. **Mērķis:** Reģionālas nozīmes attīstības centra Krāslavas pilsētas un līdzsvarota visa Krāslavas novada attīstība, pamatojoties uz tās īpašajām iezīmēm un lomu Latgales reģionā ekonomikas sektoru attīstībā.
2. **Apakšprioritātes pamatojums:**
 - a. Krāslavas novads ir starptautisks kontaktpunkts un tikšanās vieta pārrobežu sadarbības izcilībai. Tas ir reģionālas nozīmes attīstības centrs ar ciešu sadarbību ar Daugavpils pilsētu, citām Latgales pašvaldībām, Lietuvu, Baltkrieviju un Krieviju.
 - b. Krāslavas novads ar daudzajiem ezeriem un Daugavas lokiem ir pazīstams kā aktīvā tūrisma centrs, kā arī bagātīgā kultūrvēsturiskā mantojuma, amatnieku, kulinārā mantojuma tradīciju saglabāšanu un radošuma attīstību.
 - c. Krāslavas novads ir vieta uzņēmējdarbības attīstībai un ilgtspējīgai pašvaldības un uzņēmēju sadarbībai, veidojot kvalitatīvu dzīves un darba telpu.
 - d. Novads pie ES ārējās robežas ar Baltkrieviju.
3. **Līdzšinējās darbības:**
 - a. Krāslavas novada pašvaldība mērķtiecīgi īsteno projektus dažādās jomās pilsētvides un lauku teritoriju attīstībai, piesaistot ERAF, ESF, ELFLA līdzekļus. Īstenoti daudzi pārrobežu projekti profesionālās izglītības, kultūrvēsturiskā mantojuma saglabāšanai, tūrisma attīstībai sadarbībā ar Latgales plānošanas reģionu, Eiroreģionu "Ezeru zeme" un sadarbības pašvaldībām Latgalē, Lietuvā un Baltkrievijā.
 - b. ES fondu 2014.-2020.gada plānošanas perioda ietvaros Krāslavas novada dome īsteno projektu "Pakalpojumu infrastruktūras attīstība deinstitucionalizācijas plānu īstenošanai", kura mērķis ir palielināt Latgales reģionā ģimeniskai videi pietuvinātu un sabiedrībā balstītu sociālo pakalpojumu pieejamību dzīvesvietā personām ar invaliditāti un bērniem, kas atrodas ārpusģimenes aprūpē.
 - c. ES fondu 2014.-2020.gada plānošanas perioda ietvaros Krāslavas novadā tiek īstenoti SAM 5.6.2. 3.kārtas projekti "Dienvidlatgales pašvaldību degradēto teritoriju revitalizācija uzņēmējdarbības attīstībai (Krāslavas un Dagdas novada pašvaldība)" Krāslavas un Dagdas novadu ceļu tīkla rekonstrukcijai uzņēmējdarbības veicināšanai degradētajās teritorijās, "Dienvidlatgales pašvaldību teritoriju pilsētvides revitalizācija ekonomiskās aktivitātes paaugstināšanai (Daugavpils un Krāslavas novada pašvaldība)" Indras ielas ražošanas zonas Krāslavā attīstībai.
 - d. ES fondu 2014.-2020.gada plānošanas perioda ietvaros pilsētvides projektu ietvaros Krāslavas novada pašvaldība ir veikusi Krāslavas novada ceļu tīkla rekonstrukcijas uzņēmējdarbības veicināšanai 2.kārtu.
4. **Ieviesēji:**
 - a. Krāslavas novada pašvaldība
 - b. Pašvaldības iestādes
 - c. Komersanti
 - d. Nevalstiskās organizācijas
 - e. Izglītības iestādes (t.sk. arodskolu struktūrvienības un reģiona augstskolas)
5. **Sadarbības partneri:**
 - a. Latgales reģiona pašvaldības, īpaši - Daugavpils pilsētas, Daugavpils novada, Preiļu novada, Rēzeknes novada pašvaldības
 - b. Baltkrievijas un Lietuvas pilsētas un reģioni
 - c. Sadraudzības pilsētas, veidojot sadarbības projektus starp pilsētām un reģioniem
 - d. Izglītības iestādes, mūzikā un tālākizglītības centri, kultūras, sporta un nevalstiskās organizācijas
 - e. Eiroreģions "Ezeru zeme"
 - f. LPR administrācija un LSEZ
 - g. Komersanti
 - h. Nevalstiskās organizācijas
 - i. VARAM
 - j. LIAA
 - k. VRG "Krāslavas rajona partnerība"
 - l. Valsts pārvaldes iestādes un to aģentūras
6. **Ieguvumi:**

- a. Pievilcīga vide komersantiem, iedzīvotājiem un Krāslavas novada viesiem
- b. Attīstīta uzņēmējdarbības vide un infrastruktūra, paaugstināta konkurētspēja Krāslavas novadā uzņēmējdarbības attīstībai un jaunu uzņēmumu izveidei
- c. Uzlabots Krāslavas pilsētas un novada potenciāls sociālo, ekonomisko aktivitāšu un pakalpojumu nodrošināšanai novada iedzīvotājiem
- d. Krāslavas novada ceļu tīkla infrastruktūra nodrošina satiksmes dalībniekiem drošu pārvietošanos, paaugstina Krāslavas novada un apkārtējo teritoriju sasniedzamību un attīstību, t.sk., pārvietošanās iespējas un drošība

7. Telpiskā piesaiste: Krāslavas novads

8. Uzdevumi:

- a. Krāslavas novada sabalansēta infrastruktūras attīstība, tai skaitā lauku teritoriju attīstība un ilgtspējas nodrošināšana
- b. Ceļu un ielu infrastruktūras uzlabošana, tai skaitā pagastu savienojumi ar reģionālo centru, "Austrumu stīgas" posmu uzlabošana, tilta pāri Daugavai pārbūve
- c. Uzņēmējdarbības atbalsta infrastruktūras izveide (pievedceļu sakārtošana, jaunu specializēto industriālo parku (piem., Loģistikas centra) un esošo ražošanas teritoriju infrastruktūras attīstība
- d. Profesionālās un augstākās izglītības centru tīkls (t.sk. ar tālmācības elementu pielietojumu) un atbalsta pasākumi profesionālajai izglītībai, darbaspēka kvalifikācijas celšanai, mūžizglītībai, interešu un profesionālās ievirzes izglītības iestāžu attīstība
- e. Atbalsta pasākumi Krāslavas un Dagdas pilsētu sabiedriskajam transportam un tā sasaistei ar novada pagastiem un apkārtējo novadu teritorijām
- f. Reģionālā un vietējā līmeņa attīstības centru pakalpojumu attīstība un pieejamības uzlabošana (pārvaldes, kultūras, sporta, sociālie pakalpojumi, u.c.)
- g. Dabas un kultūras pieminekļu atjaunošana un jaunu funkciju piešķiršana, integrēšana reģionālā līmeņa tūrisma piedāvājumos (t.sk. Daugavas krastmalas izbūve, Krāslavas un Dagdas pilsētu vēsturisko centru atjaunošanas pasākumi, Krāslavas pils kompleksa reģenerācija, Krāslavas pilskalna attīstība u.c.)
- h. Tīkšanās vietu/ konferenču telpu un ar to saistīto pakalpojumu attīstības atbalsta pasākumi
- i. Inovatīvu pilsētvides projektu realizācija (ielu telpas uzlabošana, zaļo zonu iekārtošana, aktīvās atpūtas vietas, publiskās ārtelpas uzlabojumi, u.c.)
- j. Publisko pakalpojumu iestāžu kapacitātes stiprināšanas pasākumi un e-pārvaldes attīstība
- k. Jaunu attīstības teritoriju izveide

9. Finansējuma avoti:

- a. Pašvaldības finansējums
- b. Privātās investīcijas
- c. Finanšu instrumenti
- d. ES fondi
- e. Pārrobežu sadarbības programmas

10. Finansējuma apjoms: EUR 15 milj.

11. Novērtēšanas rādītāji:

- a. No jauna radītu darba vietu skaits
- b. Jaunu ražošanas uzņēmumu skaits
- c. Piesaistīto privāto un publisko investīciju apjoms (eiro)

12. Atbildīgais par apakšprioritātes ieviešanu: Krāslavas novada pašvaldība

3.3.2.8. Preiļu novads

1. **Mērķis:** Reģionālas nozīmes attīstības centra Preiļu pilsētas un līdzsvarota visa Preiļu novada attīstība, pamatojoties uz tās īpašajām iezīmēm un lomu Latgales reģionā ekonomikas sektoru attīstībā.
2. **Apakšprioritātes pamatojums:**
 - a. Latgales lauku saimnieku centrs un modernas pārvaldības paraugs, reģionālas nozīmes attīstības centrs, kas kļuvis par lauksaimnieku un lauksaimnieciskās darbības atbalsta centru Latgalē.
 - b. Preiļu novadam ir raksturīgi inovatīvi tūrisma risinājumi (Leļļu muzejs, Metāla mākslas galerija, Preiļu pils, u.c.) un kultūrvēsturiskā mantojuma izmantošana to radišanai, kā arī pašvaldības darba izcilība pilsētas-lauku attiecībās.
3. **Līdzšinējās darbības:**
 - a. ES fondu 2014.-2020.gada plānošanas perioda ietvaros Preiļu novadā ir īstenoti projekti "Uzņēmējdarbības vides uzlabošana un investīciju piesaistes veicināšana Preiļu novadā" un "Preiļu novada un ietekmes areāla pašvaldību uzņēmējdarbības vides infrastruktūras attīstība (Preiļu, Aglonas un Riebiņu novada pašvaldība)", "Preiļu novada uzņēmējdarbības vides attīstība", "Preiļu pils 1.stāva atjaunošana komercdarbības attīstības nodrošināšanai".
 - b. Latvijas-Krievijas pārrobežu sadarbības programmas 2014.-2020.gadam ietvaros piedalījies projektā "Amatniecība bez robežām", kura mērķis bija jaunu pārrobežu amatniecības produktu un pakalpojumu izveidošana, kas izmantotu vietējos resursus un apmeklētāju piesaisti Latgales-Pleskavas reģionam varētu tikt reklamēti kā kopējie tūrisma produkti.
 - c. ES fondu 2014.-2020.gada plānošanas perioda pilsētvides projektu ietvaros Preiļu novada pašvaldība ir īstenojusi Preiļu novada ielu un ceļu infrastruktūras uzlabošanu un Preiļu novada izglītības iestāžu infrastruktūras attīstības projektus.
4. **Ieviesēji:**
 - a. Preiļu novada pašvaldība
 - b. Pašvaldības iestādes un kapitālsabiedrības
 - c. Komersanti
 - d. Nevalstiskās organizācijas
 - e. Izglītības iestādes (t.sk. reģiona augstskolas)
5. **Sadarbības partneri:**
 - a. Latgales reģiona pašvaldības, īpaši – Daugavpils pilsēta, Daugavpils novads, Rēzeknes pilsētas pašvaldība, Rēzeknes novads, Krāslavas novads, Līvānu novads
 - b. Pārrobežu partneri
 - c. Izglītības iestādes, mūziklizglītības un tālākizglītības centri, kultūras, sporta un nevalstiskās organizācijas
 - d. LPR administrācija
 - e. Eiroreģions "Ezeru zeme"
 - f. LPR administrācija
 - g. Komersanti
 - h. VARAM
 - i. LIAA
 - j. Valsts pārvaldes iestādes un to aģentūras
6. **Ieguvumi:**
 - a. Pievilcīga vide komersantiem, iedzīvotājiem un Preiļu novada viesiem
 - b. Attīstīta uzņēmējdarbības vide un paaugstināta konkurētspēja Preiļu novadā
 - c. Uzlabot Preiļu pilsētas un novada potenciālu sociālo, ekonomisko aktivitāšu un pakalpojumu nodrošināšanai novada iedzīvotājiem
 - d. Sakārtota infrastruktūra uzņēmējdarbības attīstībai un jaunu uzņēmumu izveidei
 - e. Preiļu novada ceļu tīkla infrastruktūra nodrošina satiksmes dalībniekiem drošu pārvietošanos, paaugstina Preiļu novada un apkārtnes teritoriju sasniedzamību un attīstību, t.sk., pārvietošanās iespējas un drošība
7. **Telpiskā piesaiste:** Preiļu novads
8. **Uzdevumi:**

- a. Preiļu kā novada centra infrastruktūras attīstība
- b. Aglonas kā sakrālā tūrisma centra izveide un pastāvīga pilnveide
- c. Ceļu un ielu infrastruktūras uzlabošana
- d. Uzņēmējdarbības atbalsta infrastruktūras izveide
- e. Atbalsta pasākumi profesionālās izglītības, darbaspēka kvalifikācijas celšanas, mūžizglītības attīstībai, ieviešot E-studiju apmācības un citus inovatīvus risinājumus lauku teritorijai
- f. Esošo formālās un neformālās izglītības iestāžu tīkla attīstība
- g. Specializēto industriālo parku un esošo ražošanas teritoriju apkalpes infrastruktūras atbalsta pasākumi
- h. Atbalsta pasākumi pilsētas sabiedriskajam transportam un tā sasaistei ar novada pagastiem un apkārtējo novadu teritorijām
- i. Reģiona līmeņa centra pakalpojumu attīstība (pārvaldes, kultūras, sporta, sociālo pakalpojumi, u.c.)
- j. Pilsētas centra reģenerācijas projekts (ar privātīpašnieku iesaistošo komponenti)
- k. Inovatīvu pilsētvides projektu realizācija (ielu telpas uzlabošana, zaļo zonu iekārtošana, aktīvās atpūtas vietas, publiskās ārtelpas uzlabojumi, u.c.)
- l. Publisko pakalpojumu iestāžu kapacitātes stiprināšanas pasākumi un e-pārvaldes attīstība
- m. Jaunu attīstības teritoriju izveide

9. Finansējuma avoti:

- a. Pašvaldības finansējums
- b. Privātās investīcijas
- c. Finanšu instrumenti
- d. ES fondi
- e. Pārrobežu sadarbības programmas

10. Finansējuma apjoms: EUR 15 milj.

11. Novērtēšanas rādītāji:

- a. Jaunu darba vietu skaits
- b. Jaunu ražošanas uzņēmumu skaits
- c. Piesaistīto privāto un publisko investīciju apjoms (eiro)

12. Atbildīgais par apakšprioritātes ieviešanu: Preiļu novada pašvaldība

3.3.2.9. Rēzeknes novads

1. **Mērķis:** Sekmēt Rēzeknes novadu kā latgaliskās kultūras identitātes centru ar mūsdienīgu ražošanu, attīstītu lauksaimniecību un aktīvu, veselīgu dzīves un atpūtas vidi.
2. **Apakšprioritātes pamatojums:**
 - a. Rēzeknes novads attīstās kā viens no Latgales tūrisma centriem, ko veicina dabas un kultūrvēsturisko resursu pieejamība, kā arī infrastruktūras attīstība. Novadā jau vēsturiski attīstījusies kokapstrāde, lopkopība, graudkopība, zivsaimniecība, amatniecība un linkopība. Uzlabojoties ekonomiskajai situācijai, reģionā var attīstīties augkopība, dārzenkopība, augļkopība, ogkopība un mājražojumi, tajā skaitā bioloģiskās saimniecības, jo Rēzeknes novads atrodas ģeogrāfiski izdevīgā vietā, tīrā vidē.
 - b. Potenciālās attīstības jomas, kuras attīstīsies Rēzeknes novadā ir rūpnieciskā ražošana, loģistika, tūrisms un rekreācija un amatniecība. Daļa Rēzeknes novada teritorijas ietilpst Austrumu pierobežas zonā, kuru attīstot tiks veicināta loģistikas infrastruktūras attīstība.
3. **Līdzšinējās darbības:**
 - a. ES fondu 2014.-2020.gada plānošanas perioda projektu ietvaros Rēzeknes novada pašvaldība ir īstenojusi projektu "Rēzeknes novada pašvaldības vidusskolu infrastruktūras attīstība".
 - b. Latvijas-Krievijas pārrobežu sadarbības programmas 2014.-2020.gadam ietvaros piedalījies projektā "Amatniecība bez robežām", kura mērķis bija jaunu pārrobežu amatniecības produktu un pakalpojumu izveidošana, kas izmantotu vietējos resursus un apmeklētāju piesaistei Latgales-Pleskavas reģionam varētu tikt reklamēti kā kopējie tūrisma produkti.
 - c. Lauksaimniecības fonda lauku attīstībai Latvijas Lauku attīstības programmas 2014.-2020. gadam ietvaros realizēts apjomīgs projekts "Pašvaldības ceļu infrastruktūras uzlabošana Rēzeknes novadā". Projekts tika īstenots ar mērķi uzlabot Rēzeknes novada pašvaldības grants ceļu kvalitāti (kopā 18 pašvaldības autoceļiem vai to posmiem) lauku uzņēmējdarbības sekmēšanai un sasniedzamības nodrošināšanai vietējiem iedzīvotājiem.
 - d. Eiropas Reģionālās attīstības fonda projekta "Industriālo teritoriju tīklojuma izveide uzņēmējdarbības veicināšanai Rēzeknes pilsētas, Rēzeknes un Viļānu novados" īstenošanas rezultātā tika īstenoti novada komersantiem nozīmīgu autoceļu un ielu (kopā 13 autoceļi/ielas) pārbūves darbi. Projekta mērķis bija, balstoties uz komersantu vajadzībām, komercdarbībai nepieciešamās publiskās infrastruktūras sakārtošana privāto investīciju apjoma pieaugumam un uzņēmējdarbības attīstībai Rēzeknes pilsētā, Rēzeknes un Viļānu novadā, reģenerējot degradētās teritorijas.
4. **Ieviesēji:**
 - a. Rēzeknes novada dome
 - b. Pašvaldības iestādes un kapitālsabiedrības
 - c. Komersanti
 - d. Nevalstiskās organizācijas
 - e. RTA
5. **Sadarbības partneri:**
 - a. Latgales reģiona pašvaldības un novadu pašvaldības, kas robežojas
 - b. Kaimiņu valstu pierobežas reģionu partneri
 - c. Pārrobežu partneri
 - d. Izglītības iestādes, mūžizglītības un tālākizglītības centri, veselības, sabiedriskā transporta jomas, kultūras, sporta un nevalstiskās organizācijas
 - e. LPR administrācija
 - f. Komersanti
 - g. Eiroreģions "Ezeru zeme"
 - h. Latgales reģiona Tūrisma asociācija "Ezerzeme"
 - i. VARAM
 - j. LIAA

- k. Valsts pārvaldes iestādes un to aģentūras

6. Ieguvumi:

- a. Rēzeknes novada tuvumā attīstās Eiropas un TEN tīkla autoceļu un dzelzceļu mezgli, līdz ar to ir lielas iespējas paaugstināt reģiona konkurētspēju, kalpojot par investīciju piesaistītāju un izplatītāju reģionā
- b. Pievilcīga vide komersantiem, iedzīvotājiem un Rēzeknes novada viesiem
- c. Attīstīta uzņēmējdarbības vide un paaugstināta konkurētspēja Rēzeknes novadā
- d. Uzlabot Rēzeknes novada potenciālu sociālo, ekonomisko aktivitāšu un pakalpojumu nodrošināšanai novada iedzīvotājiem
- e. Sakārtota infrastruktūra uzņēmējdarbības attīstībai un jaunu uzņēmumu izveidei
- f. Rēzeknes novada ceļu tīkla infrastruktūra nodrošina satiksmes dalībniekiem drošu pārvietošanos, paaugstina novada un apkārtnes teritoriju sasniedzamību un attīstību, t.sk., pārvietošanās iespējas un drošība

7. Telpiskā piesaiste: Rēzeknes novads

8. Uzdevumi:

- a. Novada starptautisko savienojumu (mezglu) – automaģistrāles, dzelzceļa – papildinoši infrastruktūras attīstības projekti
- b. Atbalsta pasākumi industriālo parku u.c. ražošanas teritoriju un loģistikas infrastruktūras attīstīšanai (t.sk. īpašumu atpirkšana)
- c. Starpreģionālā sabiedriskā transporta (autobusu, dzelzceļa) atbalsta pasākumi
- d. Tehnoloģiski ietilpīgo ražošanu zināšanu un lietišķo pētījumu bāzes attīstība
- e. Industriālo un degradēto teritoriju revitalizācija un jaunu attīstības teritoriju izveide
- f. Atbalsts radošo industriju projektiem
- g. Kultūras projekti un citi starptautiska līmeņa notikumi biznesā, kultūrvēsturē, zinātnē un sportā, izmantojot starptautiskās saiknes

9. Finansējuma avoti:

- a. Pašvaldības finansējums
- b. Privātās investīcijas
- c. Finanšu instrumenti
- d. ES fondi
- e. Pārrobežu sadarbības programmas

10. Finansējuma apjoms: EUR 15 milj.

11. Novērtēšanas rādītāji:

- a. Tūrisma nozares ieņēmumu pieaugums novadā (eiro, %)
- b. Jaunu ražošanas uzņēmumu skaits
- c. Piesaistīto privāto un publisko investīciju apjoms (eiro)

12. Atbildīgais par apakšprioritātes ieviešanu:

- a. Rēzeknes novada dome

3.3.3. Prioritāte Vide un klimats

3.3.3.1. Siltumnīcefekta gāzu emisiju samazināšana

1. **Mērķis:** Energoefektivitātes veicināšana un siltumnīcefekta gāzu emisiju samazināšana.
2. **Apakšprioritātes pamatojums:**
 - a. SEG emisijas Latvijā rodas galvenokārt tādos tautsaimniecības sektoros kā enerģētika, transports, rūpnieciskie procesi un produktu izmantošana, lauksaimniecība un atkritumu apsaimniekošana.
 - b. Latvijai ir noteikts mērķis līdz 2030. gadam par 6% (salīdzinot ar 2005. gadu) samazināt SEG emisijas ES emisijas kvotu tirdzniecības sistēmā neiekļautajās darbībās. Kopumā līdz 2050. gadam Latvija un arī Eiropas Savienība (ES) ir apņēmusies nodrošināt klimatneitrālu ekonomiku, kas nozīmē, ka siltumnīcefekta gāzu (SEG) emisijas būs līdzsvarā ar to piesaisti.
 - c. Lai sekmētu klimatneitralitātes mērķu sasniegšanu, nepieciešams plānot rīcības visos tautsaimniecības sektoros, piemēram, optimizēt transporta infrastruktūru, mainīt iedzīvotāju pārvietošanās paradumus, palielināt resursefektīvu un videi draudzīgu transportlīdzekļu veidu lietošanu; īstenot videi draudzīgu dzīvesveidu, un uzņēmumiem pielāgoties pasaules tirgus tendencēm un sekmīgi īsteno aprites ekonomiku; pašvaldībām ilgtspējīgas attīstības plānošanai, veicināt viedu, klimatneitrālu un elastīgu pilsētvidi, tostarp pilsētvides attīstībā izvēloties zaļo infrastruktūru.
3. **Līdzšinējās darbības:**
 - a. Ir īstenotas ES fondu programmas ēku energoefektivitātes paaugstināšanai, kā arī atbalsts sniegts transporta sektora, atbalstot gan sabiedriskā transporta nomaiņu uz videi draudzīgākiem transportlīdzekļiem, gan investējot pašvaldību ielu apgaismojuma nomaiņai uz daudz energoefektīvākiem risinājumiem.
 - b. Klimata pārmaiņu finansēšanas instruments ir valsts budžeta līdzekļu programma ar mērķi veicināt globālo klimata pārmaiņu novēršanu, pielāgošanos klimata pārmaiņu radītajām sekām un sekmēt siltumnīcefekta gāzu emisijas samazināšanu (piemēram, īstenojot pasākumus ēku energoefektivitātes uzlabošanai gan sabiedriskajā, gan privātajā sektorā, tehnoloģiju, kurās izmanto atjaunojamās energoresursus attīstīšanu un ieviešanu, kā arī īstenojot integrētus risinājumus siltumnīcefekta gāzu emisijas samazināšanai).
4. **Ieviesēji:**
 - a. VARAM
 - b. LPR administrācija
 - c. LPR pašvaldības
 - d. Privātie komersanti
 - e. Pašvaldību kapitālsabiedrības
 - f. Mājsaimniecības
5. **Sadarbības partneri:**
 - a. VARAM
 - b. LPR administrācija
 - c. LPR pašvaldības
 - d. Augstākās izglītības iestādes
 - e. Komersanti
 - f. Pašvaldību kapitālsabiedrības
6. **Ieguvumi:**
 - a. Nodrošinot pāreju uz klimatneitrālu ekonomiku industriālajās zonās un publiskajās ēkās ar augstu energopatēriņu, sekmējot uzņēmumu transformāciju un klimatam draudzīgu darba vietu saglabāšanu vai jaunu izveidi, kā arī radot priekšnosacījumus reģionu ekonomiskajai izaugsmei, rezultātā palielināsies nodarbināto skaits uzņēmumos, kas guvuši labumu no investīcijām publiskajā infrastruktūrā, attīstot zaļās industriālās teritorijas.
 - b. Palielināsies piesaistīto privāto nefinanšu investīciju apjoms.
7. **Telpiskā piesaiste:** Latgales plānošanas reģiona teritorija
8. **Uzdevumi:**

- a. Pašvaldību īpašumā esošo ēku (t.sk. dzīvojamo daudzstāvu ēku) energoefektivitātes paaugstināšana
- b. Apkurē izmantoto apkures iekārtu nomaina pret modernākām un efektīvākām iekārtām
- c. Atjaunojamo energoresursu izmantošana ēkās
- d. Vides pieejamības uzlabošanas pasākumu īstenošana, atbilstoši būvnormatīvos noteiktajām prasībām
- e. Ēku energosertifikācija un būvdarbi energoefektivitātes palielināšanai, t.sk., viedās pārvaldības risinājumi
- f. Esošo rūpnieciskās ražošanas jaudu modernizēšana, uzstādot energoefektīvākas ražošanas un ražošanu nodrošinošas blakus procesu iekārtas
- g. Ražošanas ēku un teritoriju energoefektivitātes uzlabošana, ražošanas ēku teritorijā esošo iekšējo un ārējo inženiertīklu un inženiersistēmu nomaina pret energoefektīvākām
- h. Ielu apgaismojuma nomaina uz energoefektīviem risinājumiem
- i. Tehnoloģiju un infrastruktūru izvērsana tīrai enerģijai par pieņemamu cenu, siltumnīcefekta gāzu emisijas samazināšanā, energoefektivitātē un atjaunojamo energoresursu enerģijā
- j. Atbalsts māsaimniecībām pārejai uz atjaunojamajiem energoresursiem

9. Finansējuma avoti:

- a. ES fondi
- b. pašvaldības finansējums
- c. Klimata pārmaiņu finansēšanas instruments vai līdzīgs

10. Finansējuma apjoms: EUR 86 milj.

11. Novērtēšanas rādītāji:

- a. Sniegtais atbalsts energoefektivitātes pasākumiem privātajā sektorā ražošanas uzņēmumiem un industriālajām zonām (objektu skaits)
- b. Sniegtais atbalsts energoefektivitātes pasākumiem publiskajā sektorā (objektu skaits)
- c. Samazināts CO2 izmešu daudzums (kg/gadā)

12. Atbildīgais par apakšprioritātes ieviešanu:

- a. VARAM
- b. LPR administrācija
- c. LPR pašvaldības

3.3.3.2. Ūdenssaimniecība un notekūdeņi

1. **Mērķis:** Veicināt ilgtspējīgu ūdenssaimniecības pakalpojumu sniegšanu.
2. **Apakšprioritātes pamatojums:**
 - a. Lai nodrošinātu negatīvās ietekmes uz vidi samazināšanu un virzītos uz klimatneitralitātes mērķiem, nepieciešams uzlabot ūdenssaimniecības pakalpojumu efektivitāti, nodrošinot atbilstošas infrastruktūras jaudas un uzlabojot darbības efektivitāti un energoefektivitāti. Klimata pārmaiņu radītie intensīvie nokrišņi lietus ūdeņu un gruntsūdeņu veidā rada būtisku papildu slodzi novecojušajām, notekūdeņu attīrīšanas iekārtām.
 - b. Notekūdeņu attīrīšanas procesā rodas daudz notekūdeņu dūņu, tām ir ierobežota pielietojamība, bet neatbilstoša to uzglabāšana un apsaimniekošana var radīt vides piesārņojuma risku. Lai dūņu apsaimniekošanā veicinātu pāreju uz aprites ekonomikas principiem, tiks investēts atbilstošas dūņu, apstrādes un pārstrādes infrastruktūras izveidē, t.sk., nodrošinot atbilstošu dūņu uzglabāšanu un atūdeņošanu.
 - c. Uzlabojot iedzīvotāju dzīves vides kvalitāti un publisko pakalpojumu pieejamību pilsētā, nepieciešams attīstīt sabiedriskās ūdenssaimniecības pakalpojumu izmantošanu, uzlabot to pieejamību un nodrošināt kvalitatīvu dzīves vidi reģiona vietējiem iedzīvotājiem, samazinot apkārtējā vidē novadīto piesārņojumu, tāpēc tiks investēts ūdensapgādes un kanalizācijas tīklu attīstībā, veicinot arī iedzīvotāju pieslēgšanos centralizētajiem tīkliem.
3. **Līdzšinējās darbības:**
 - a. Līdz ar ES fondu pieejamo atbalstu Latvijai ir veiktas investīcijas ūdenssaimniecības infrastruktūras attīstībai aglomerācijās ar cilvēku ekvivalentu lielāku par 2000 un ūdensapgādes un kanalizācijas sistēmas pakalpojumu kvalitātes attīstībai un uzlabošanai un nodrošinot pieslēgšanas iespējas iedzīvotājiem.
 - b. Papildus pašvaldības izstrādāja katra individuālu atbalsta mehānismu, lai nodrošinātu gala pieslēgumu izveidi gan centralizētajai ūdensapgādes sistēmai, bet jo īpaši centralizētajai kanalizācijas sistēmai. Šim mērķim pašvaldības var izmantot valsts aizdevumu programmu ūdenssaimniecības projektiem.
4. **Ieviesēji:**
 - a. Komersanti
 - b. Pašvaldību kapitālsabiedrības
 - c. LPR novadu pašvaldības
5. **Sadarbības partneri:**
 - a. VARAM
 - b. LPR administrācija
6. **Ieguvumi:**
 - a. Vides piesārņojuma mazināšana
 - b. Izveidota infrastruktūra, kas nodrošinās veco un jaunsaražoto notekūdeņu dūņu apsaimniekošanu videi drošā veidā
 - c. Kvalitatīvi un pieejami ūdenssaimniecības un kanalizācijas pakalpojumi iedzīvotājiem
7. **Telpiskā piesaiste:** Latgales plānošanas reģiona teritorija
8. **Uzdevumi:**
 - a. Notekūdeņu attīrīšanas iekārtu tehnoloģiju un elementu modernizācija un pielāgošana atbilstošai jaudai, attīrīšanas kvalitātei, piesārņojuma novēršanai
 - b. Notekūdeņu dūņu apsaimniekošanas (apstrādes) infrastruktūras attīstība
 - c. Veco, nolietoto ūdensapgādes un kanalizācijas tīklu un infrastruktūras objektu, atjaunošana un pārbūve, kā arī jaunu tīklu izbūve ciemu teritorijās ar cilvēku ekvivalentu līdz 2000
 - d. Ūdens noteces sistēmu izveidei, paplašināšanai un pārbūvei
 - e. Atbalsta pasākumi gala pieslēgumu nodrošināšanai māsasaimniecībām un komersantiem

9. Finansējuma avoti:

- a. ES fondi
- b. finanšu instrumenti

10. Finansējuma apjoms: EUR 85 milj.

11. Novērtēšanas rādītāji:

- a. Pieslēgumu skaits pie centralizētās ūdensapgādes sistēmas
- b. Pieslēgumu skaits pie centralizētās kanalizācijas sistēmas

12. Atbildīgais par apakšprioritātes ieviešanu:

- a. LPR pašvaldības
- b. Komersanti

3.3.3.3. Atkritumu apsaimniekošana

1. **Mērķis:** Izveidot videi draudzīgu un ilgtspējīgu atkritumu apsaimniekošanas infrastruktūru.
2. **Apakšprioritātes pamatojums:**
 - a. Saskaņā ar EK Ziņojumu par Latviju⁶, Latvijā ir jāpalielina atkritumu pārstrāde, jāuzlabo dalītās atkritumu savākšanas efektivitāte un tai sekojošā šķirošanas kvalitāte, kā arī jāveicina aprites ekonomikas pamata radīšana, lai noteiktā apjomā un termiņā sasniegtu atkritumu direktīvās un Latvijas tiesību aktos izvirzītos mērķus.
 - b. Pašvaldībām organizējot, plānojot un veicot atkritumu apsaimniekošanu, jāievēro prasības šādā prioritārajā secībā: novērst atkritumu rašanos; samazināt radīto atkritumu daudzumu (apjomu) un bīstamību; veicināt atkritumu sagatavošanu atkārtotai izmantošanai; atkārtoti izmantot pienācīgi sagatavotus atkritumus; veicināt atkritumu pārstrādi; veikt atkritumu reģenerāciju citos veidos, piemēram, iegūstot enerģiju; veikt atkritumu apglabāšanu tādā veidā, lai netiktu apdraudēta vide, cilvēku dzīvība un veselība; nodrošināt slēgto atkritumu izgāztuvju un atkritumu poligonu rekultivāciju atbilstoši normatīvo aktu prasībām.
 - c. Latgales reģionā ir divi atkritumu apsaimniekošanas reģioni – Austrumlatgales un Dienvidlatgales reģions.
 - d. Tāpat ES direktīvas un Latvijas likumdošana uzliek arvien lielākas prasības jautājumos par iepakojuma atkārtotas lietošanas un reģenerācijas apjomiem, tādējādi liekot sabiedrībai saudzīgāk izturēties pret vidi un dabas dotajiem resursiem. Izlietotā iepakojuma efektīva savākšana un pārstrāde lielā mērā ir atkarīga no tā, vai tas ir sašķirots vai ne.
3. **Līdzšinējās darbības:**
 - a. Līdz šim būtisku atbalstu atkritumu sistēmas izveidē, pilnveidošanā un attīstībā ir sniegušas ES fondu programmas vairāk nekā 10 gadu garumā. ES fondu investīcijas ir atbalstījušas šķirotu atkritumu savākšanas laukumu infrastruktūras izveidi, paplašināšanu; sadzīves atkritumu dalītās vākšanas punktu izveidošanu; normatīvo aktu prasībām neatbilstošo atkritumu izgāztuvju rekultivācijai; atkritumu apsaimniekošanas infrastruktūras izveidei; kā arī investīcijas dažāda veida atkritumu atkārtotas izmantošanas, pārstrādes un reģenerācijas veicināšanai.
 - b. Atšķirībā no dalītās atkritumu šķirošanas sistēmas, depozīta sistēma finansiāli motivē sabiedrību vākt un nodot atkritumus. Depozīta sistēmas nozīmīgākie dalībnieki ir ražotāji, importētāji, mazumtirgotāji un patērētāji. Viens no depozīta sistēmas pamatelementiem ir sistēmas operators. Tā pārzina ir loģistika, informācijas uzskaite un kontrole, depozīta sistēmā iesaistīto tirgotāju reģistrācija, līgumu slēgšana ar apakšuzņēmējiem, kā arī norēķinu veikšana par depozīta sistēmu ar ražotājiem, pārstrādātājiem un tirgotājiem. Patērētājs iemaksā depozītu mazumtirgotājam, mazumtirgotājs – ražotājam, savukārt ražotāji – sistēmas operatoram, kas naudu patur, līdz tā tiek izmaksāta patērētājam. Šobrīd ir noris aktīvs taras depozītu sistēmas ieviešanas posms izvēloties depozītu sistēmas operatoru īstenojot iepirkuma procedūru, lai no 2022.gada 1.janvāra Latvijā sāktu darboties taras depozītu sistēma.
4. **Ieviesēji:**
 - a. LPR pašvaldības
 - b. Pašvaldību kapitālsabiedrības
 - c. atkritumu apsaimniekošanas komersanti
5. **Sadarbības partneri:**
 - a. Komersanti
 - b. VARAM
 - c. LPR administrācija
6. **Ieguvumi:**
 - a. Atkritumu apsaimniekošanas sistēma izveidota atbilstoši Atkritumu apsaimniekošanas plānam
7. **Telpiskā piesaiste:** Latgales plānošanas reģiona teritorija
8. **Uzdevumi:**

⁶ <https://ieej.lv/romvw>

- a. Atkritumu dalītās savākšanas sistēmas izveidošana un paplašināšana, aptverot jaunas materiālu grupas, ieguldot finansējumu infrastruktūras attīstībā, kā arī šķirošanas līniju un tehnoloģiju modernizēšanā
- b. Organisko kompostēšanas laukumu izveide
- c. Atbalsts atkritumu pārstrādei, reģenerācijai, t.sk., biogāzes ieguvei, pastiprinātu uzmanību veltot bioloģiski noārdāmo atkritumu tostarp notekūdeņu dūņu pārstrādei

9. Finansējuma avoti:

- a. ES fondi
- b. Privātais finansējums
- c. Finanšu instrumenti

10. Finansējuma apjoms: EUR 30 milj.

11. Novērtēšanas rādītāji:

- a. Dalīti savākti atkritumi (tonnas/gadā)
- b. Pārstrādāto atkritumu apjoms (tonnas/gadā)

12. Atbildīgais par apakšprioritātes ieviešanu: LPR pašvaldības

3.3.3.4. Dabas aizsardzība

1. **Mērķis:** Dabas ilgtspējīga apsaimniekošana, attīstot videi draudzīgu tūrisma un dabas infrastruktūru.
2. **Apakšprioritātes pamatojums:**
 - a. Latgalē ir liela virszemes ūdeņu daudzveidība, ainaviski pievilcīga dabas vide un ievērojamas valsts mežu platības.
 - b. Latgalē atrodas Rāznas nacionālais parks, dabas parks Daugavas loki un vairāki dabas liegumi un dabas parki, kas ietilpst *Natura 2000* teritorijās.
 - c. Ekotūrisms, labai draudzīgs tūrisms, ūdens izmantošana, pie Daugavas esošo pašvaldību sadarbība, ezeru izmantošana, ĪADT apsaimniekošana attīstās nepietiekami. ĪADT (193 120 ha platībā jeb 13% no reģiona teritorijas platības), kur noteikts īpašs režīms un ierobežota saimnieciskā darbība, bieži tiek uztverts kā slogs.
 - d. Nepieciešams paaugstināt zināšanas par dabas teritoriju dažādiem apsaimniekošanas modeļiem, lai nodrošinātu to ilgtspējīgu izmantošanu, nekaitējot ekosistēmām un vienlaikus atbalstītu vietējo ekonomiku.
3. **Līdzšinējās darbības:**
 - a. Daugavpils Universitātes un Rēzeknes Augstskolas zinātniski pētnieciskā darbība un realizētie projekti bioloģiskās daudzveidības, vides saglabāšanas, kā arī tūrisma attīstības jomās.
 - b. Aizsargājamo dabas teritoriju tīkls *NATURA 2000* un apsaimniekošanas pieredze (Rāznas nacionālais dabas parks, aizsargājamais ainavu apvidus Augšdaugava, dabas parks „Daugavas loki”, u.c.).
 - c. 2014.-2020.gada ES fondu ietvaros īstenoti projekti antropogēno slodzi mazinošas infrastruktūras izveidei “Kvalitatīvas tūrisma un dabas izziņas infrastruktūras tīkla veidošana antropogēnās slodzes mazināšanai dabas parkā „Daugavas loki”; Kvalitatīvas tūrisma un dabas izziņas infrastruktūras tīkla veidošana antropogēnās slodzes mazināšanai aizsargājamo ainavu apvidū “Augšzeme”.
4. **Ieviesēji:**
 - a. Pašvaldības vai to iestādes, kas apsaimnieko ĪADT
 - b. Pašvaldības, kuru teritorijā ĪADT
 - c. Privātie ezeru un ĪADT apsaimniekotāji
 - d. Izglītības iestādes
 - e. Latgales reģiona attīstības aģentūra
5. **Sadarbības partneri:**
 - a. Vietējās iniciatīvu grupas (partnerības)
 - b. Tūrisma uzņēmumi
 - c. NVO
 - d. Reģionālās vides dienesta un dabas aizsardzības pārvaldes filiāles
6. **Ieguvumi:**
 - a. ĪADT un dabas mantojuma saglabāšana, samazinot ārējās vides un cilvēku ietekmi.
 - b. Dabas teritoriju pieejamības un iespējas aktīvai atpūtai, veselīgam dzīvesveidam nodrošināšana.
 - c. Tūrisma attīstība veicināšana un dažādošana.
7. **Telpiskā piesaiste:** Latgales plānošanas reģiona teritorija
8. **Uzdevumi:**
 - a. Dabas aizsardzības programma “Daugavas loki”
 - b. Rāznas Nacionālā parka programmas īstenošana
 - c. Ezeru apsaimniekošanas projekti, t.sk. infrastruktūras izveide
 - d. Dabas aizsargājamo teritoriju izmantošana ekonomiskajām aktivitātēm, sportam, aktīvai atpūtai
 - e. Vietējās dabas un kultūrvides resursu infrastruktūras izveide izmantošanai tūrisma aktivitātēm
 - f. ĪADT aizsardzības un apsaimniekošanas pasākumu īstenošana *Natura 2000* teritorijās
 - g. Veselības maršrutu izveidi, izmantojot dabas aizsardzības plānā paredzēto infrastruktūru
 - h. Zaļās infrastruktūras elementu izveide ārpus *Natura 2000* teritorijas
 - i. Publisko dabas teritoriju labiekārtošana

- j. Apmācības, izglītības, konsultēšanas un informēšanas pasākumi prasmju attīstībai, pārkvalificēšanai, izpratnes veicināšanai

9. Finansējuma avoti:

- a. Pašvaldību finansējums
- b. Pārrobežu sadarbības programmu finansējums
- c. ES fondi

10. Finansējuma apjoms: EUR 12 milj.

11. Novērtēšanas rādītāji:

- a. Antropogēnās slodzes samazināšanās ĪADT (% no attiecīgās ĪADT)
- b. Aktīvā tūrisma izmantošanā iekļautu ezeru, upju un ĪADT skaits

12. Atbildīgais par apakšprioritātes ieviešanu: LPR pašvaldības

3.3.4. Prioritāte Pakalpojumi

3.3.4.1. KAC un IT pakalpojumi

1. **Mērķis:** Mūsdienīga, efektīva un sasniedzama pašvaldība, kas rūpējas par tās iedzīvotāju dzīves kvalitāti.
2. **Apakšprioritātes pamatojums:**
 - a. Valsts un pašvaldību vienoto klientu apkalpošanas centru (VPVKAC) izveides pamatā ir **Koncepcija par publisko pakalpojumu sistēmas**. Valsts pārvaldes iekārtas likuma 98. pants nosaka, ka VPVKAC valsts pārvaldes pakalpojumus pēc iespējas sniedz viena klientu apkalpošanas centra ietvaros klātienē vai elektroniski arī tad, ja to sniegšanā ir iesaistītas vairākas iestādes vai citi tiesību subjekti.
 - b. VPVKAC ir jānodrošina šādi pakalpojumi:
 - i. “klienta darba vietas” nodrošināšana. Iekļauj VPVKAC darba laikā iedzīvotājam brīvi un bez maksas pieejamu darba vietu, kas tehniski aprīkota ar datoru, interneta pieslēgumu, ir nodrošināta iespēja kopēt, drukāt un skenēt neliela apjoma dokumentāciju, kas attiecināma uz valsts pārvaldes pakalpojumiem, ir arī brīvpieejas internetu darbam ar personālo datoru;
 - ii. informēšana par pieprasītākajiem valsts pārvaldes iestāžu pakalpojumiem;
 - iii. palīdzība valsts pārvaldes pakalpojumu portālā <https://www.latvija.lv> pieejamo e-pakalpojumu pieteikšanā;
 - iv. apmācība darbā ar datoru, internetu, valsts pārvaldes pakalpojumu portālu <https://www.latvija.lv>;
 - v. atsevišķu valsts pārvaldes pakalpojumu pieteikšana ar VPVKAC personāla palīdzību pilnvarotā e-pakalpojuma risinājumā;
 - vi. VSAA un VID pakalpojumu pieteikšana papīra formā;
 - vii. valsts pārvaldes pakalpojumu portāla <https://www.latvija.lv> lietotāju telefonisku konsultāciju sniegšana;
 - viii. atbilžu sniegšana iedzīvotājiem e-pastā un sociālajos tīklos.
3. **Līdzšinējās darbības:**
 - a. VPVKAC ir pakalpojumu pieteikšanas vietas pašvaldībās, kur iedzīvotāji vienkopus var pieteikt atsevišķus pieprasītākos valsts pakalpojumus un pašvaldības pakalpojumus. Patlaban VPVKAC darbojas **93 pašvaldībās**, kopā 122 vietās.
4. **Ieviesēji:**
 - a. LPR pašvaldības
5. **Sadarbības partneri:**
 - a. LPR pašvaldību kapitālsabiedrības
 - b. VARAM
 - c. Nozaru ministrijas un aģentūras
 - d. LPR administrācija
6. **Ieguvumi:**
 - a. Vieda, moderna, sasniedzama un informēta pārvalde
 - b. Pakalpojumu pieejamība
 - c. Iedzīvotāju pārvietošanās pakalpojumu saņemšanai samazināšana
 - d. Lauku apdzīvotības veicināšana
7. **Telpiskā piesaiste:** Latgales plānošanas reģiona teritorija
8. **Uzdevumi:**
 - a. Pašvaldības iestāžu procesu digitalizācija
 - b. IKT iegāde un noma
 - c. Viedo tehnoloģiju iegāde un uzstādīšana pilsētas drošības pasākumu īstenošanai, t.sk. šo datu apstrādes iekārtu iegāde
 - d. Ar pašvaldības pakalpojumu nodrošināšanu saistītu mobilo lietotņu izstrāde
 - e. Informācijas sistēmu izstrāde iedzīvotāju līdzdalības nodrošināšanai sabiedriskos procesos

- f. Attālināti nolasāmu ūdenssaimniecības un siltumapgādes skaitītāju iegāde un uzstādīšana, atbilstošas programmatūras un iekārtu iegāde un uzstādīšana

9. Finansējuma avoti:

- a. ES fondi
- b. Pašvaldības finansējums
- c. Privātais finansējums

10. Finansējuma apjoms: EUR 24 milj.

11. Novērtēšanas rādītāji:

- a. Jaunu izveidotu un pielāgotu klientu apkalpošanas centru skaits
- b. Elektroniski noformētu iesniegumu skaits par valsts un pašvaldību pakalpojumiem

12. Atbildīgais par apakšprioritātes ieviešanu:

- a. LPR pašvaldības
- b. LPR administrācija
- c. VARAM

3.3.4.2. Sociālie pakalpojumi un veselības aprūpe

1. **Mērķis:** Sociālo un veselības pakalpojumu kvalitātes un pieejamības uzlabošana.
2. **Apakšprioritātes pamatojums:**
 - a. Reģionā darbojas septiņas (?) slimnīcas, divas no tām - SIA "Daugavpils reģionālā slimnīca" un SIA "Rēzeknes slimnīca" - atbilst IV aprūpes līmenim, abām esot vadošajām ārstniecības iestādēm pār sadarbības teritoriju ar citiem reģiona novadiem.
 - b. Publisko pakalpojumu pieejamība un pakalpojumu kvalitāte veselības aprūpes jomā ir būtisks priekšnosacījums iedzīvotāju vēlmei dzīvot reģionā, kā arī ir saistāma ar darbaspēka pieejamību un kvalitāti reģionā. Mūsdienīga un droša veselības aprūpes infrastruktūra, speciālistu pieejamība un atbilstoši darba vides apstākļi ir tie nosacījumi, kas visvairāk ietekmē pakalpojumu pieejamību un kvalitāti.
 - c. Sociālo pakalpojumu pieejamība pašvaldībās kā institūcijās, tā dzīvesvietā ir būtiska cienīgu dzīves apstākļu nodrošināšanai invalīdiem un personām, kuras nevar par sevi parūpēties, kā arī risina viņu ģimenes locekļu nodarbinātības jautājumus, integrāciju darba tirgū, tādējādi atvieglojot aprūpes slogu ģimenei vai tuviniekiem.
 - d. Tāpat būtiska ir sabiedrībā balstītu sociālo pakalpojumu sniegšana, lai maksimāli sekmētu aprūpējamā pašaprūpes iespējas un neatkarīgas dzīves iespējas.
3. **Līdzšinējās darbības:**
 - a. ES fondu projekti ir sekmējuši infrastruktūras un aprīkojuma uzlabošanu reģiona slimnīcās. Tāpat īstenoti sadarbības projekti labākai pakalpojumu pārvaldībai. Tiek veiktas investīcijas pakalpojumu pieejamības nodrošināšanai.
 - b. Lai uzlabotu pieejamību ārstniecības un ārstniecības atbalsta personām, kas sniedz pakalpojumus prioritārajās veselības jomās – sirds un asinsvadu, onkoloģijas, bērnu, sākot no perinatālā un neonatālā perioda, un garīgās veselības jomās, iedzīvotājiem reģionos, tiek turpināts īstenot projektu "Ārstniecības un ārstniecības atbalsta personu pieejamības uzlabošana ārpus Rīgas".
4. **Ieviesēji:**
 - a. LPR pašvaldības, pašvaldību iestādes un kapitālsabiedrības
 - b. Valsts iestādes
 - c. Valsts, nevalstisko organizāciju un privātie sociālās rehabilitācijas un sociālās aprūpes sniedzēji, brīvprātīgie
 - d. Privātiem komersanti
5. **Sadarbības partneri:**
 - a. Labklājības ministrija un tās padotībā esošās iestādes
 - b. Veselības ministrija un tās padotībā esošās iestādes
6. **Ieguvumi:**
 - a. Efektīvas un stipras sociālā atbalsta sistēmas pašvaldībās
 - b. Paaugstinās sociālā darba speciālistu kvalifikācija
 - c. Mazinātas atšķirības sociālo pakalpojumu saņemšanās iespējās starp pilsētu un lauku iedzīvotājiem
 - d. Uzlabojas sociālā un veselības atbalsta pasākumu kvalitāte reģionā
7. **Telpiskā piesaiste:** Latgales plānošanas reģiona teritorija
8. **Uzdevumi:**
 - a. Sociālās un veselības aprūpes telpu pieejamība, kā arī telpu pielāgošana personām ar invaliditāti un funkcionāliem traucējumiem
 - b. Sociālās un veselības aprūpes ēku rekonstrukcija (t.sk. ēku siltināšana), kā arī ēku pieejamība un pielāgošana personām ar invaliditāti un funkcionāliem traucējumiem
 - c. Rehabilitācijas pakalpojumu sniegšanai nepieciešamās infrastruktūras izveide, tajā skaitā jaunbūve
 - d. Rehabilitācijas pakalpojumu sniegšanai nepieciešamā aprīkojuma iegāde un uzstādīšana
 - e. Telemedicīnas risinājumu iegāde un ieviešana sociālās un veselības aprūpē
 - f. Inovatīvu risinājumu sociālo pakalpojumu sniegšanā (mobīlā brigāde, ģimenes asistenta u.c.) ieviešana

- g. Sociālā darba speciālistu un aprūpētāju kvalifikācijas paaugstināšana, apmācību programmu pilnveidošana un to pieejamības nodrošināšana
- h. Atbalsts veselības aprūpes speciālistu līdzdalībai sociālo pakalpojumu sniegšanā (t.sk. starpprofesionāļu komandā), sadarbībai ar ģimenes ārstiem, slimnīcām
- i. Kopēji pašvaldību sociālo dienestu un vietējo iniciatīvas grupu lokāli, uz apkaimes iedzīvotājiem vērsti sociālie projekti
- j. Atbalsts brīvprātīgo darbam
- k. Atbalsts jaunu sociālo pakalpojumu izstrādei un ieviešanai

9. Finansējuma avoti:

- a. ES fondi
- b. Pašvaldību finansējums
- c. Privātais finansējums

10. Finansējuma apjoms: EUR 30 milj.

11. Novērtēšanas rādītāji:

- a. Sociālo un veselības aprūpes pakalpojumu dažādošanās, pakalpojumu groza paplašināšanās (skaits)
- b. Sociālās un veselības aprūpes pakalpojumu sniegšanā nodarbināto skaita pieaugums (%)

12. Atbildīgais par apakšprioritātes ieviešanu: LPR novadu pašvaldības

3.3.4.3. Tūrisms un kultūra, sports un jaunatne

1. **Mērķis:** Kultūras telpas, tūrisma un sporta produktu attīstība Latgales reģiona iedzīvotāju it īpaši jauniešu dzīves kvalitātes uzlabošanai.
2. **Apakšprioritātes pamatojums:**
 - a. Latgalē ir liela virszemes ūdeņu daudzveidība, ainaviski pievilcīga dabas vide, ievērojamas valsts mežu platības.
 - b. Ekotūrisms, dabai draudzīgs tūrisms, ūdens izmantošana, pie Daugavas esošo pašvaldību sadarbība, ezeru izmantošana, īpaši aizsargājamo dabas teritoriju apsaimniekošana attīstās nepietiekami. Īpaši aizsargājamās dabas teritorijas (193 120 ha platībā jeb 13% no reģiona teritorijas platības), kur noteikts īpašs režīms un ierobežota saimnieciskā darbība, nabadzības apstākļos tiek uztverts kā slogs.
 - c. Apakšaktivitātei ir cieša sasaiste ar apakšaktivitāti “2.2.3. Attīstības centru mobilitātes infrastruktūras uzlabojumi” un apakšaktivitāti “2.4.3. Gudrā mobilitāte un mikromobilitāte”, kuru ietvaros īstenoties projekti rada kultūr-tūrisma pieejamību.
 - d. Izmantojot inovāciju un tehnoloģiju sniegtās iespējas, atjaunot kultūras mantojumu un attīstīt kultūras un tūrisma infrastruktūru, jaunus pakalpojumus. Minētie ieguldījumi nodrošinās plašāku kultūras un tūrisma pakalpojumu pieejamību, veicinās sabiedrības radošumu un sociālo iekļaušanos, tāpat tiks nodrošināta pievilcīga vide vietējiem iedzīvotājiem, kā arī attīstīts autentisks tūrisma galamērķa piedāvājums.
 - e. Iesaistīt jauniešus pašvaldību un novada aktivitātēs, izteikt viedokli, apgūt un pārņemt zināšanas no vecākās paaudzes meistariem, izmantot reģiona dabas sniegtās iespējas, lai veicinātu jauniešu veselīgu dzīvesveidu (uzturs un sports), tādējādi veicot jauniešu interesi palikt Latgales reģionā un sniegt savu pienesumu tā attīstībā.
3. **Līdzšinējās darbības:**
 - a. Vairākas novada pašvaldības, uzņēmumi un Nevalstiskās organizācijas ir iesaistījušās NVA projektā “Subsidētās darba vietas bezdarbniekiem”. Projekta ietvaros jauniešiem bezdarbniekiem tiek piedāvātas prakses vietas uzņēmumos ar mērķi iegūt jaunas prasmes un zināšanas tādā veidā sekmējot jauniešu interesi par mācībām un darba tirgu.
 - b. Pašvaldībām un jaunatnes organizācijām katru gadu ir iespēja piedalīties Izglītības un zinātnes ministrijas (IZM) rīkotajos atklātajos konkursos, lai pretendētu uz valsts budžeta finansējumu dažādu jauniešu iniciatīvu un jaunatnes organizāciju darbības atbalstam.
 - c. Latvijas-Lietuvas pārrobežu programmas ietvaros tik īstenots projekts “Riska grupas jauniešu sociālā integrācija, balstoties uz sporta aktivitātēm (risk-free)” ar mērķi veicināt Latvijas – Lietuvas pierobežu teritorijā dzīvojošo riska grupas bērnu un jauniešu sociālo integrāciju caur sportu, uzlabojot sabiedrisko āra sporta infrastruktūru un aktivitāšu pieejamību, kā arī nodrošinot sociālā atbalsta sistēmu un sadarbību starp organizācijām, lai radītu sporta kultūru šajās teritorijās.
4. **Ieviesēji:**
 - a. LPR pašvaldības
 - b. Īpaši aizsargājamo dabas teritoriju administrācija
 - c. Nevalstiskās organizācijas
5. **Sadarbības partneri:**
 - a. Publiskie un privātie partneri
 - b. Nevalstiskās organizācijas
 - c. Komersanti
 - d. Latgales reģiona Tūrisma asociācija “Ezerzeme”
6. **Ieguvumi:**
 - a. Reģiona, kā tūrisma galamērķa konkurentsipējas stiprināšana un eksporta veicināšana
 - b. Kultūras un vēstures mantojuma saglabāšana
 - c. Sakoptas teritorijas un pievilcīgāka vide pašvaldību iedzīvotājiem
 - d. Jauniešu piederības sajūtas savam reģionam stiprināšana
7. **Telpiskā piesaiste:** Latgales plānošanas reģiona teritorija

8. Uzdevumi:

- a. Kultūras mantojuma objektu/būvju renovācija, konservācija, restaurācija
- b. Latgales tūrisma klastera izveide uz Latgales tūrisma asociācijas bāzes
- c. Teritoriju labiekārtošana
- d. Vietējas, nacionālas un starptautiskās nozīmes sporta un kultūras objektu būvniecība, renovācija, rekonstrukcija
- e. Tūrisma aktīvās atpūtas objektu labiekārtošana, infrastruktūras sakārtošana, pakalpojumu kvalitātes un pieejamības uzlabošana
- f. Tūrisma pakalpojumu dažādošana
- g. Atbalsts īpaši aizsargājamo dabas teritoriju antropogēnās slodzes mazināšanas pasākumu īstenošanai
- h. Atbalsts ar Latgales reģiona tradīciju saglabāšanu un vēsturi saistītos tūrisma un kultūras objektos
- i. Tehnoloģiju ieviešana kultūras un tūrisma informācijas pieejamības veicināšanai
- j. Radošo industriju centru attīstība
- k. Tūrisma produktu un pakalpojumu tematiskie tīklojumi

9. Finansējuma avoti:

- a. ES fondi
- b. Valsts finansējums
- c. Pašvaldību finansējums
- d. Privātais finansējums

10. Finansējuma apjoms: EUR 75 milj.

11. Novērtēšanas rādītāji:

- a. Renovēti vai atjaunoti kultūrvēsturiski objekti (skaits)
- b. Picaug tūrisms (tūristu skaits, %)

12. Atbildīgais par apakšprioritātes ieviešanu: LPR pašvaldības

3.4.Stratēģiskais virziens: UZŅEMUMI

3.4.1. Prioritāte Iesācēji

1. **Mērķis:** Sniegt atbalstu uzņēmējdarbības iesācējiem un veicināt iedzīvotājos, it īpaši jauniešos ieinteresētību uzņēmējdarbības uzsākšanā un attīstīšanā.
2. **Apakšprioritātes pamatojums:**
 - a. Lai nodibinātu uzņēmumu un uzsāktu pakalpojumu sniegšanu vai preču ražošanu, bez iniciatīvas, riska un uzņēmības bieži vien pietrūkst zināšanu par to, kā nodibināt uzņēmumu, kādas prasības ir jāievēro atkarībā no komercdarbības veida, grāmatvedības organizēšana, projektu vadība, produkta/pakalpojuma reklāma utml.
 - b. Ir nepieciešams atbalsts skaidras darbības vīzijas definēšanai. Šādu atbalstu efektīvi ir sniegt, veidojot lokālus multifunkcionālos konsultāciju centrus, kas piedāvā sākot no konsultācijām līdz pakalpojumu un īstermiņa telpu nodrošināšanai komercdarbības uzsākšanai vai inkubatoru, kuru uzdevums ir attīstīt produktus/pakalpojumus, kā arī palielināt dalībnieku resursus un zināšanas, lai nākotnē inkubācijas atbalstu saņēmušais komersants kļūtu par konkurētspējīgu uzņēmumu.
 - c. Augstas pievienotās vērtības zinātnes un industriālie parki, kas sniegtu jaunu stimulu reģiona ekonomiskai, tehnoloģiskajai, teritoriālajai izaugsmei, radot jaunas darba vietas, mazinot sociālo un ekonomisko krīzes ietekmi un stiprinot reģiona izaugsmes potenciālu.
3. **Līdzšinējās darbības:**
 - a. Lai veicinātu iedzīvotāju iesaisti uzņēmējdarbībā, ALTUM ir pieejama programma “Starta aizdevums” investīcijām un apgrozāmiem līdzekļiem, kā arī programma “Mikrokredīts” neliela biznesa sākšanai vai attīstīšanai mikrouzņēmumiem un biznesa uzsācējiem. Šajā programmā aizdevumu var saņemt arī pirms uzņēmuma dibināšanas.
 - b. LIAA Biznesa Inkubatori, kas veicina jaunu un sekmīgu uzņēmumu rašanos, nodrošinot tiem nepieciešamo atbalstu – mentoru atbalstu, grantus, telpas, biznesa atbalsta pakalpojumus (juridiskās konsultācijas, grāmatvedības pakalpojumus, dažādu ekspertu konsultācijas par mārketinga aktivitātēm, biznesa attīstību un tml.).
 - c. Ar ES fondu atbalstu augstākās izglītības iestādes sadarbībā ar zinātniskiem institūtiem, komersantiem, biedrībām un nodibinājumiem var veidot Studentu inovāciju programmas, kurās studenti var saņemt grantus posmam no ideju izstrādes līdz produkta dzīvotspējas validācijas posmam. Mērķis ir sniegt atbalstu, lai veicinātu jaunu uzņēmumu attīstību.
 - d. Visas Latgales novadu pašvaldības sniedz atbalstu komersantiem, organizējot maza mēroga biznesa ideju grantu konkursu.
4. **Ieviesēji:**
 - a. ALTUM
 - b. LIAA
 - c. Biznesa inkubatori
 - d. Augstākās izglītības iestādes
 - e. LPR pašvaldības
5. **Sadarbības partneri:**
 - a. LPR administrācija
 - b. Komersanti
 - c. Biznesa inkubatori
 - d. Mācību centri
 - e. Valsts un pašvaldību iestādes un/vai kapitālsabiedrības
6. **Ieguvumi:**
 - a. Vietējā uzņēmējdarbības potenciāla efektīvā izmantošana
 - b. Lokālo resursu apvienošana un vietējās partnerības nodrošināšana starp uzņēmējiem
 - c. Uzņēmēju kapacitātes stiprināšana
 - d. Privāto investīciju pieaugums reģionā
 - e. Uzņēmīgāki iedzīvotāji
 - f. Uzņēmumu ieguldījums prasmēs viedai specializācijai, industriālai pārejai un inovatīvai uzņēmējdarbībai, tādā veidā veicinot ekonomiskās pārmaiņas Latgales reģionā

7. **Telpiskā piesaiste:** Latgales plānošanas reģiona teritorija
8. **Uzdevumi:**
- a. Lokālu multifunkcionālu atbalsta punktu izveide – telpu aprīkošana, speciālistu piesaiste, mācību / konsultāciju materiālu izstrāde, mācību / konsultāciju nodrošināšana
 - b. Izveidot biznesa (zinātnes) inkubatorus uzņēmējdarbības attīstībai nacionālās nozīmes attīstības centros
 - c. Esošo inkubatoru darbības turpinājums
 - d. Industriālo parku izveide, t.sk. infrastruktūras un komunikāciju izbūve
 - e. Tirgus izpētes, konsultācijas
 - f. Kompleksu uzņēmējdarbības pakalpojumu sniegšana
9. **Finansējuma avoti:**
- a. ES fondi
 - b. Privātais finansējums
 - c. Pašvaldību finansējums
10. **Finansējuma apjoms:** EUR 120 milj.
11. **Novērtēšanas rādītāji:**
- a. Jaundibināto uzņēmumu skaits
 - b. Darba vietu skaita pieaugums (%)
12. **Atbildīgais par apakšprioritātes ieviešanu:**
- a. ALTUM
 - b. Biznesa inkubatori
 - c. Augstākās izglītības iestādes,
 - d. LPR pašvaldības
 - e. LPR administrācija
 - f. Mācību centri

3.4.2. Prioritāte Alpīnisti

1. **Mērķis:** Teritorijas funkcionalitātes uzlabošana, veicinot privātā sektora preču un pakalpojumu attīstīšanu, augstākas pievienotās vērtības radīšanu vai inovatīvu jaunu pakalpojumu sniedzēju un preču ražotāju saimnieciskās darbības uzsākšanu.
2. **Apakšprioritātes pamatojums:**
 - a. Latgales reģiona uzņēmumu radītā pievienotā vērtība uz vienu nodarbināto ir zemāka nekā Latvijā vidēji un zemāka nekā ES vidējais rādītājs. Arī zināšanu ietilpīgo nozaru devums Latgales IKP ir zemāks nekā ES un Latvijā vidēji.
 - b. Jaunu tehnoloģiju iepazīšana, izpēte un ieviešana ražošanā var būt dārgs un ilgstošs process, kuru reģiona komersanti nevarēs atļauties bez mērķtiecīga ES un valsts atbalsta.
 - c. Ne tikai valsts atbalsta esamība ir noteicošais inovāciju ieviešanā, bet arī šī atbalsta praktiska pieejamība MVK: trūkst informācijas par iespējam pietiekamiem uz šo atbalstu, par atbalsta saņemšanas nosacījumiem un par projektu īstenošanas detaļām.
 - d. Veicinot uzņēmumu pāreju uz augstāku pievienoto vērtību, var sasniegt ne tikai IKP un eksporta pieaugumu, bet arī nodrošināt labāk atalgota darba iespējas reģiona iedzīvotājiem.
 - e. Inovāciju un pievienotās vērtības atbalstam Latgalē ir jābūt īpaši labvēlīgam, lai kompensētu uzņēmumiem atrašanos Latgalē ar tās attālumu līdz Rīgai un eksporta ostām.
3. **Līdzšinējās darbības:**
 - a. Izglītības un zinātnes ministrijas (IZM) vadībā tika īstenots ERAF atbalsts praktiskas ievirzes pētījumiem.
 - b. EM vadīja atbalstu jaunu produktu un tehnoloģiju izstrādei kompetences centru ietvaros.
 - c. Tika sniegts arī atbalsts tehnoloģiju pārneses sistēmas pilnveidošanai, atbalsts pētniecības organizācijām pētniecības rezultātu komercializācijai, inovāciju vaučeru piešķiršana MVK un lielajiem komersantiem jaunu produktu un tehnoloģiju izstrādei, rūpnieciskā īpašuma tiesību nostiprināšanai un sertificēšanas pakalpojumiem augsti kvalificētu darbinieku piesaistei.
 - d. EM arī vadīja atbalstu jaunu produktu un tehnoloģiju ieviešanai ražošanā un komersantu produktivitātes paaugstināšanai, vienlaikus veicinot komersantu pašu ieguldījumus pētniecībā un attīstībā.
4. **Ieviesēji:**
 - a. Altum
 - b. CFLA
 - c. LIAA
 - d. Latgales SEZ pārvalde
 - e. Rēzeknes SEZ pārvalde
 - f. Reģiona pašvaldības
5. **Sadarbības partneri:**
 - a. LPR administrācija
 - b. Reģiona pašvaldības
 - c. Komersanti
 - d. Augstskolas un pētniecības institūti
6. **Ieguvumi:**
 - a. Tiks kāpināti uzņēmumu eksporta apjomi, ražots produkts ar augstu pievienoto vērtību, kā arī izveidotas jaunas darba vietas
 - b. Degradēto teritoriju atgriešana ekonomiskajā aprīvē
 - c. Jaunas noliktavu telpas, biroja un ofisa telpas, piebraucamie ceļi
 - d. Industriālo teritoriju revitalizācija, veicot publiskās infrastruktūras sakārtošanu un nepieciešamo inženierkomunikāciju ierīkošanu, privāto investīciju piesaisti
7. **Telpiskā piesaiste:** Latgales plānošanas reģiona teritorija
8. **Uzdevumi:**

- a. Pašvaldības un privāto industriālo parku un loģistika centru attīstība, t.sk. teritorijas apbūves plāna izstrāde, ceļu un laukumu izbūvei, lokālās/publiskās infrastruktūras izbūvei
- b. Esošo ražošanas uzņēmumu darbības paplašināšanai un jaunu produktu ražošanai/pakalpojumu sniegšanai, ražošanas līniju, iekārtu, tehnoloģiju, biznesa sistēmu iegāde un ieviešana, jaunu biznesa modeļu ieviešana
- c. B2B segmentu un sadarbības modeļu identificēšana, B2B modeļa izstrāde Latgales reģionam

9. Finansējuma avoti:

- a. ES fondi
- b. Privātais finansējums

10. Finansējuma apjoms: EUR 90 milj.

11. Novērtēšanas rādītāji:

- a. Sakoptas degradētās teritorijas (ha)
- b. Jaunizveidoti uzņēmumi (skaits)
- c. Ieviestās inovācijas (skaits)

12. Atbildīgais par apakšprioritātes ieviešanu:

- a. ALTUM
- b. CFLA
- c. LIAA
- d. Latgales SEZ pārvalde
- e. Rēzeknes SEZ pārvalde
- f. LPR pašvaldības
- g. LPR administrācija

3.4.3. Prioritāte Čempioni

1. **Mērķis:** Veicināt vietējo komersantu nostiprināšanos un biznesa paplašināšanu, attīstot jaunus projektus un uzlabojot to starptautisko konkurētspēju un darbību ārvalstu tirgos.
2. **Apakšprioritātes pamatojums:**
 - a. Katrs reģions darbojas investoru piesaistē, bet vienlaicīgi ir nepieciešams sniegt atbalstu jau veiksmīgiem vietējiem komersantiem jaunu projektu un produktu izstrādē un ieviešanā ražošanā un esošo projektu un produktu uzlabošanā.
 - b. Reģiona tirgu ierobežotā apjoma dēļ ir jāizveido atbalsta mehānisms uzņēmumiem, lai tie varētu virzīt savus produktus / pakalpojumus globālajā tirgū, atbalstu vienlaikus arī fokusējot zināšanu ietilpīgu, tai skaitā, tehnoloģiski intensīvu uzņēmumu eksportspējas veicināšanai.
 - c. Reģionā veiksmīgi strādājošie komersanti var ar labāku precizitāti identificēt jaunas biznesa iespējas, ko ne vienmēr var izstrādāt administratīvās kapacitātes vai valsts atbalsta trūkuma dēļ – reģionam ir jāsniedz atbalsts savu čempionu turpmākai veiksmīgai darbībai un paplašināšanai.
3. **Līdzšinējās darbības:**
 - a. Latgales SEZ ir izveidots kā papildu atbalsta instruments Latgalē, kas sniedz iespēju šim kultūrvēsturiskajam novadam attīstīties līdzvērtīgi citiem Latvijas reģioniem. Ikvienas teritorijas attīstības pamats ir cieši saistīts ar uzņēmējdarbības vides attīstību, lai veicinātu Latgales reģiona attīstību, piesaistot ieguldījumus ražošanas un infrastruktūras attīstībai un jaunu darbavietu radīšanai.
 - b. Rēzeknes SEZ izveidota 1997. gada 23. aprīlī, pamatojoties uz Rēzeknes Speciālās ekonomiskās zonas likumu. Šis likums nosaka RSEZ pārvaldīšanas un izmantošanas kārtību, prasības komercdarbības un ieguldījumu veikšanai, kā arī RSEZ pārvaldes funkcijas un uzdevumus. Nodokļu atvieglojumi RSEZ būs piemērojami līdz 2035. gada 31. decembrim. RSEZ kopplatība ir 1155 ha. Tā ietver Rēzeknes pilsētu un Rēzeknes novada Vērēmu, Griškānu, Ozolaines pagastu administratīvo teritoriju un ir viens no nozīmīgākajiem starptautisko transporta koridoru krustpunktiem ar tiešu piekļuvi starptautiskajiem tirgiem ES, Krievijā un NVS.
 - c. Izglītības un zinātnes ministrijas vadībā tika īstenots ERAF atbalsts praktiskas ievirzes pētījumiem.
 - d. EM vadīja atbalstu jaunu produktu un tehnoloģiju izstrādei kompetences centru ietvaros.
 - e. Tika sniegts arī atbalsts tehnoloģiju pārnesei sistēmas pilnveidošanai, atbalsts pētniecības organizācijām pētniecības rezultātu komercializācijai, inovāciju vaučeru piešķiršana MVK un lielajiem komersantiem jaunu produktu un tehnoloģiju izstrādei, rūpnieciskā īpašuma tiesību nostiprināšanai un sertifikācijas pakalpojumiem augsti kvalificēto darbinieku piesaistei.
 - f. EM arī vadīja atbalsts jaunu produktu un tehnoloģiju ieviešanai ražošanā un komersantu produktivitātes paaugstināšanai, vienlaikus veicinot komersantu pašu ieguldījumus pētniecībā un attīstībā.
 - g. 2007.-2013.gada plānošanas periodā tika īstenota aktivitāte „Augstas pievienotās vērtības investīcijas”, kas sniedza liela apjoma atbalstu uzņēmumu privātās infrastruktūras un iekārtu tehnoloģiju modernizācijai.
4. **Ieviesēji:**
 - a. CFLA
 - b. LIAA
 - c. LPR novadu pašvaldības
 - d. Komersanti
 - e. Reģiona pašvaldības
5. **Sadarbības partneri:**
 - a. LPR pašvaldības
 - b. LPR administrācija
 - c. Komersanti
 - d. Publiskie un privātie partneri
 - e. Augstākās izglītības iestādes
6. **Ieguvumi:**
 - a. Izveidotas jauna labi atalgotas darbavietas

- b. Veiktās nefinanšu investīcijas jaunu iekārtu un tehnoloģiju ieviešanai t.sk. uzņēmumi, kas sadarbojas ar pētniecības iestādēm pārejai uz klimatneitralitāti
- c. Pieauga reģiona IKP un eksports
- d. Izveidojas stabila uzņēmējdarbības vide
- e. Veidojas klasteri ar reģiona MVK

7. Telpiskā piesaiste:

- a. Latgales plānošanas reģiona teritorija

8. Uzdevumi:

- a. Inovāciju pētniecības centru (pētniecības klasteru / inkubatoru) izveide, piesaistot zinātniekus
- b. Zaļo industriālo parku izveidi kā transformāciju uz klimatneitrālu ekonomiku
- c. Jaunu, inovatīvu, eksportspējīgu produktu zinātniskā pētniecība un izstrāde
- d. Dalība starptautiskās nozaru izstādēs, konferencēs (semināros), tirdzniecības misijās, nacionālajā stendā u.c
- e. Cits atbalsts komersantiem jaunu tirgu apgūšanai un eksporta veicināšanai, t.sk. komersanti, kas sadarbojas ar pētniecības iestādēm pārejai uz klimatneitralitāti
- f. Esošo tehnoloģiju un tehnoloģisko procesu modernizācija
- g. Ražošanas, noliktavu un biroja telpu modernizācija un izbūve un nodrošināšana atbilstoši komersantu vajadzībām
- h. Publiskās infrastruktūras un uzņēmējdarbībai nepieciešamās infrastruktūras izbūve un modernizācija atbilstoši komersantu prasībām
- i. Pieslēgumu tīkliem izbūve un modernizācija (elektrība, ūdens, notekūdeņi, siltums, telekomunikācijas, gāze u.c.)
- j. Publiskā līdzfinansējuma nodrošināšana iekārtu iegādei un biznesa procesu modernizācijai
- k. Atbalsts nodarbināto un potenciālo jaunu darbinieku mācībām, apgūstot uzņēmumu pieprasītās praktiskās iemaņas
- l. Nodokļu (IIN, NĪN u.c.) atlaides SEZ ietvaros un ārpus tām
- m. Konsultācijas par ES fondu un citu publiskā atbalsta projektu izstrādi un vadību

9. Finansējuma avoti:

- a. ES fondi
- b. Privātais finansējums
- c. SEZ atbalsts

10. Finansējuma apjoms: EUR 13 milj.

11. Novērtēšanas rādītāji:

- a. Radītas augsti kvalificētas un labi apmaksātas jaunas darba vietas (skaits)
- b. Eksporta pieaugums (%)
- c. Palielinājums ražotnes – pētniecības centra produktivitātē, salīdzinājumā ar vidējo produktivitāti Latvijā (%)

12. Atbildīgais par apakšprioritātes ieviešanu:

- a. ALTUM
- b. CFLA
- c. LIAA
- d. LPR administrācija
- e. Latgales SEZ pārvalde
- f. Rēzeknes SEZ pārvalde
- g. LPR pašvaldības

3.4.4. Prioritāte Investori

1. **Mērķis:** Sekmēt labvēlīgu vidi investīciju piesaistei reģionā jaunu darba vietu radīšanai un jaunu speciālistu nodarbināšanai.
2. **Apakšprioritātes pamatojums:**
 - a. Reģionam nepieciešams sniegt jaunu stimulu ekonomiskai, tehnoloģiskajai, teritoriālajai izaugsmei, radot jaunas darba vietas, mazinot sociālo un ekonomisko krīzes ietekmi un stiprinot reģiona izaugsmes potenciālu
 - b. Pašlaik reģiona uzņēmējdarbības vide nav pievilcīga starptautisko investīciju piesaistei, kas traucē nodrošināt tautsaimniecības izaugsmi un pilnīgu nodarbinātību – tas nosaka nepieciešamību veidot tādus valsts atbalsta instrumentus, kas motivētu jaunu uzņēmumu ienākšanu reģionā.
 - c. Latgales reģions nekonkurē tikai ar pārējiem Latvijas reģioniem vai ar pierobežas Lietuvas pašvaldību sniegto piedāvājumu – konkurence ir ES vai pat globālajā līmenī, kas pieprasa veidot modernu un pievilcīgu atbalsta instrumentu paketi.
3. **Līdzšinējās darbības:**
 - a. 2014.-2020.gada ES fondu programmu ietvaros ir veikta vairāku pašvaldību degradēto teritoriju revitalizācija ar mērķi nākotnē piedāvāt šo infrastruktūru investoriem.
 - b. Latgales uzņēmējdarbības centrs (LUC) ir veidots kā pilotprojekts Latgales programmas ietvaros ar mērķi nodrošināt informatīvos un konsultatīvos pasākumus uzņēmējdarbības atbalstam. Savas darbības laikā LUC izveidojis sadarbību ar vairākām valsts institūcijām un sabiedriskajām organizācijām (LIAA, LTRK, Altum, SIA „Latvijas Lauku konsultāciju un izglītības centru”, reģionālie biznesa inkubatori u.c.), kas sniedz uzņēmējdarbības atbalsta pakalpojumus reģionā.
 - c. Latgales SEZ ir izveidots kā papildu atbalsta instruments Latgalē, kas sniedz iespēju šim kultūrvēsturiskajam novadam attīstīties līdzvērtīgi citiem Latvijas reģioniem. Ikvienas teritorijas attīstības pamats ir cieši saistīts ar uzņēmējdarbības vides attīstību, lai veicinātu Latgales reģiona attīstību, piesaistot ieguldījumus ražošanas un infrastruktūras attīstībai un jaunu darbavietu radīšanai.
 - d. Rēzeknes SEZ izveidota 1997. gada 23. aprīlī, pamatojoties uz Rēzeknes Speciālās ekonomiskās zonas likumu. Šis likums nosaka RSEZ pārvaldīšanas un izmantošanas kārtību, prasības komercdarbības un ieguldījumu veikšanai, kā arī RSEZ pārvaldes funkcijas un uzdevumus. Nodokļu atvieglojumi RSEZ būs piemērojami līdz 2035. gada 31. decembrim. RSEZ kopplatība ir 1155 ha. Tā ietver Rēzeknes pilsētu un Rēzeknes novada Vērēmu, Griškānu, Ozolaines pagastu administratīvo teritoriju un ir viens no nozīmīgākajiem starptautisko transporta koridoru krustpunktiem ar tiešu piekļuvi starptautiskajiem tirgiem ES, Krievijā un NVS.
 - e. Latgales reģions un LUC veiksmīgi nodrošina investoru piesaistes un kontakta mājaslapu „Invest in Latgale” (Invest.Latgale.LV) angļu, latviešu un krievu valodās. Tiek organizēti arī investīciju forumi, kas piesaista reģiona un ārvalstu dalībniekus.
4. **Ieviesēji:**
 - a. Latgales SEZ pārvalde
 - b. Rēzeknes SEZ pārvalde
 - c. LPR pašvaldības
 - d. LPR administrācija
5. **Sadarbības partneri:**
 - a. Latgales SEZ pārvalde
 - b. Rēzeknes SEZ pārvalde
 - c. LPR pašvaldības
 - d. EM
 - e. VARAM
 - f. LIAA
 - g. Augstākās izglītības iestādes
 - h. Komersanti, u.c. publiskie un privātie partneri
6. **Ieguvumi:**
 - a. Izveidotas jauna labi atalgotas darbavietas
 - b. Veiktās nefinanšu investīcijas jaunu iekārtu un tehnoloģiju ieviešanai
 - c. Picauga reģiona IKP un eksports

- d. Izveidojas stabila uzņēmējdarbības vide
- e. Veidojas klasteri ar reģiona MVK

7. **Telpiskā piesaiste:** Latgales plānošanas reģiona teritorija

8. **Uzdevumi:**

- a. Ražošanas, noliktavu un biroja telpu modernizācija un izbūve un nodrošināšana investoram
- b. Publiskās infrastruktūras un uzņēmējdarbībai nepieciešamās infrastruktūras izbūve un modernizācija atbilstoši komersantu prasībām
- c. Pieslēgumu tīkliem izbūve un modernizācija (gāze, elektrība, ūdens, notekūdeņi, siltums, telekomunikācijas, gāze u.c.)
- d. Publiskā līdzfinansējuma nodrošināšana iekārtu iegādei un biznesa procesu modernizācijai
- e. Atbalsts nodarbināto un potenciālo jaunu darbinieku mācībām, apgūstot investora pieprasītās praktiskās iemaņas
- f. Nodokļu (IIN, NĪN u.c.) atlaides SEZ ietvaros un ārpus tām
- g. Konsultācijas par ES fondu un citu publiskā atbalsta projektu izstrādi un vadību
- h. Viesmīlības sektora modernizācija un infrastruktūras izbūve

9. **Finansējuma avoti:**

- a. ES fondi
- b. Privātais finansējums
- c. SEZ atbalsts
- d. Pašvaldību finansējums

10. **Finansējuma apjoms:** EUR 120 milj.

11. **Novērtēšanas rādītāji:**

- a. Nefinanšu investīcijas (eiro)
- b. Piesaistīti ārvalstu investori (skaits)

12. **Atbildīgais par apakšprioritātes ieviešanu:**

- a. LPR administrācija
- b. Latgales SEZ pārvalde
- c. Rēzeknes SEZ pārvalde
- d. LPR pašvaldības
- e. CFLA
- f. LIAA

3.4.5. Prioritāte Sirdis

1. **Mērķis:** Veicināt maznodrošināto iedzīvotāju, bezdarbnieku un iedzīvotāju no dažādām sociālā riska grupām nodarbinātību un ienākumu paaugstināšanu, atbalstu lauku kopienai un iedzīvotāju ar līdzīgām interesēm un sociālām problēmām pašorganizēšanos.
2. **Apakšprioritātes pamatojums:**
 - a. Sociālais uzņēmējs (*angļu val. - social entrepreneur*) ir kāds, kurš pamana sociālu problēmu un izmanto uzņēmējdarbības principus, lai organizētu un vadītu uzņēmumu un rada sociālas pārmaiņas šīs problēmas mazināšanā. Parasti biznesā uzņēmuma darbību mēra ar peļņu un kapitāla atdevi, savukārt sociālais uzņēmums iegulda sociālajā kapitālā. Lai arī parasti sociālie uzņēmēji tiek uztverti kā brīvprātīgie un bezpeļņas organizācijas, viņu darbības var tikt savienotas ar peļņas gūšanu, tādējādi paaugstinot arī sociālajā uzņēmējdarbībā iesaistīto labklājības līmeni.
 - b. Ar sociālo uzņēmējdarbību programmā tiek saprastas aktivitātes, kuras organizē pašvaldības, nevalstiskās organizācijas, brīvprātīgie un sabiedriski aktīvi iedzīvotāji, lai mācītu darba iemaņas dažādām sociālā riska grupām un vienlaikus organizētu viņu saražotās produkcijas vai sniegto pakalpojumu pārdošanu. Sociālo uzņēmumu darbība ir balstīta uz biznesa plānu. Ja uzņēmums gūst peļņu, to novirza uzņēmuma paplašināšanai, kopienas un iesaistīto darbinieku sociālo problēmu risināšanai.
 - c. Sociālā uzņēmuma statusu Latvijā var iegūt sabiedrības ar ierobežotu atbildību, kas īsteno radošu saimniecisko darbību ar labvēlīgu sociālo ietekmi, piemēram, sniedz sociālos pakalpojumus, veido iekļaujošu pilsonisko sabiedrību, veicina izglītību, atbalsta zinātni, strādā pie vides aizsardzības un saglabāšanas, nodrošina dzīvnieku aizsardzību vai veicina kultūras daudzveidību.
 - d. Sociālā uzņēmējdarbība ieņem arvien svarīgāku vietu sociāli iekļaujošās vides un labklājības veicināšanā Latvijā, un tai ir liels potenciāls arī reģionu konkurētspējas veicināšanā un sociālās nevienlīdzības mazināšanā. Sociālie uzņēmumi, piemēram, var sniegt būtisku ieguldījumu sociālās atstumtības riska grupu nodarbināšanā un iekļaušanā sabiedrībā, sociālo pakalpojumu sniegšanā, sociālo inovāciju radīšanā, vietējo mazo un vidējo uzņēmumu stiprināšanā, kā arī daudzās citās sabiedrībai būtiskās jomās. Šobrīd vērojama tendence, ka arī reģionos rodas arvien vairāk sociālo uzņēmumu (Labklājības ministrijas Sociālo uzņēmumu reģistrā uz 01.04.2020. 5% sociālie uzņēmumi ir no Latgales reģiona), tomēr vēl arvien trūkst vienota redzējuma un lokālu atbalsta mehānismu sociālās uzņēmējdarbības stiprināšanai un uzsākšanai.
3. **Līdzšinējās darbības:**
 - a. Latvijā ir visai ierobežotā pieredze ar sociālu uzņēmumu atbalstu. Tomēr sociālā uzņēmējdarbība var būt veiksmīgs ceļš riska grupu pārstāvju integrācijai darba tirgū un sabiedrībā, kā arī to socio-ekonomiskās situācijas uzlabošanai un sociālā un ekonomiskā riska mazināšanai.
 - b. Darbojas ALTUM sociālās uzņēmējdarbības atbalsta grantu programma, kā ietvaros līdz 2022.gadam sociālo uzņēmumu attīstībai ir pieejami teju 7 miljoni eiro.
 - c. 2018. gada 1. aprīlī stājās spēkā Sociālā uzņēmuma likums, kā mērķis ir radīt labvēlīgu vidi sociālajai uzņēmējdarbībai. Jaunā likuma mērķis ir veicināt sabiedrības dzīves kvalitāti un sekmēt sociālās atstumtības riskam pakļauto iedzīvotāju nodarbinātību. Likums dod tiesisko ietvaru, paredzot gan kritērijus sociālā uzņēmuma statusa iegūšanai, gan kārtību, kā valsts atbalstīs šāda veida uzņēmējdarbību. Likuma darbības rezultātā ir reģistrēti aptuveni 100 sociālie uzņēmumi.
 - d. Likums sociālajiem uzņēmumiem paredz vairākus atbalsta pasākumus. Šo statusu ieguvis uzņēmums var ar uzņēmuma ienākuma nodokli aplikamajā bāzē neietvert virkni izdevumu, piemēram, darbinieku rehabilitācijas un sociālās iekļaušanas pasākumu izmaksas, izdevumus personu integrācijai darba tirgū, tādu aktīvu iegādei, kas kalpo statūtos noteikto mērķu sasniegšanai, kā arī ziedojumus sabiedriskā labuma organizācijām. Otra daļa atbalsta instrumentu formulēti kā valsts un pašvaldību tiesības piešķirt noteiktus atvieglojumus un atbalstu – tiesības dāvināt (ziedot) kustamu mantu, piešķirt nekustamā īpašuma nodokļa atlaides, nodot piederošo mantu bezatlīdzības lietošanā.
 - e. Par sociālās uzņēmējdarbības veicināšanu un attīstību Latvijā ir atbildīga Labklājības ministrija. Sociālā uzņēmuma statusu piešķir Labklājības ministrija, balstoties uz īpaši izveidotās Sociālo uzņēmumu komisijas izvērtējumu. Ministrija uztur arī Sociālo uzņēmumu reģistru, publicējot to savā mājaslapā.
 - f. Sociālā uzņēmējdarbība kā atbalstāmā aktivitāte ir iekļauta arī Nacionālajā Attīstības Plānā 2021. - 2027.gadam. Prioritātes "Uzņēmumu konkurētspēja un materiālā labklājība", rīcības virziens "Darbs un ienākumi" iekļauj atbalstu sociālajai uzņēmējdarbībai: "Kvalitatīvu (t. sk. drošu) darba vietu izveide

un uzturēšana, sociāli atbildīgas uzņēmējdarbības sekmēšana un atbalsts sociālās uzņēmējdarbības attīstībai".

4. **Ieviesēji:**
 - a. Altum
 - b. LM
 - c. VID
 - d. CFLA
 - e. Reģiona pašvaldības
5. **Sadarbības partneri:**
 - a. LPR administrācija
 - b. LPR pašvaldības
 - c. Valsts iestādes
 - d. NVO
6. **Ieguvumi:**
 - a. Veicina jaunu sociālo uzņēmumu rašanos
 - b. Stiprina esošos sociālos uzņēmumus
 - c. Veicina zināšanu, prasmju un pieredžu apmaiņu starp sociālajiem uzņēmumiem un citiem uzņēmējdarbības un pilsoniskās sabiedrības sektoriem
 - d. Rada labvēlīgu vidi sociālo uzņēmumu un vietējo pašvaldību mijiedarbībai, sadarbībai un atbalsta saņemšanai
7. **Telpiskā piesaiste:** Latgales plānošanas reģiona teritorija
8. **Uzdevumi:**
 - a. Informācijas kampaņas par sociālās uzņēmējdarbības nozīmi un saturu
 - b. Inkubācijas un konsultatīvs atbalsts sociālās uzņēmējdarbības iesācējiem
 - c. Granti dzīvotspējīgu sociālās uzņēmējdarbības projektu īstenošanai, sociālā mērķa sasniegšanai: biznesa idejai jābūt dzīvotspējīgai, ar būtisku sociālo ietekmi ilgtermiņā
9. **Finansējuma avoti:**
 - a. ES fondi
 - b. Pašvaldību budžets
 - c. Valsts nodokļu atvieglojumi
10. **Finansējuma apjoms:** EUR 30 milj.
11. **Novērtēšanas rādītāji:**
 - a. Izveidoti sociālie uzņēmumi (skaits)
 - b. Nodarbinātības pieaugums sociālajos uzņēmumos (%)
 - c. Atstumtības riskam pakļauto iedzīvotāju skaits samazinās (%)
12. **Atbildīgais par apakšprioritātes ieviešanu:**
 - a. ALTUM
 - b. LPR administrācija
 - c. LPR pašvaldības

4. Ieviešanas uzraudzības kārtība

4.1.1. Jēdzieni un skaidrojumi

1. **Partneri** – prioritāšu un apakšprioritāšu ieviešanā iesaistītas organizācijas Latgales reģionā - valsts iestādes filiāle Latgalē, pašvaldība, izglītības iestāde, uzņēmums, Latgales plānošanas reģiona administrācija, nevalstiska organizācija, u.c. juridiska persona.
2. **Atbildīgais Partneris par prioritāti vai apakšprioritāti ieviešanas uzraudzību** – Partnera organizācija, kuru pārējie Partneri izvēlējuši prioritātes / apakšprioritātes koordinēšanai.
3. **Ieviešanas uzraudzības ziņojums** – Uzraudzības ziņojumu sagatavo Atbildīgā Partnera organizācija reizi divos gados un iesniedz Latgales plānošanas reģiona administrācijai.
4. **Ieviešanas novērtējuma ziņojums** – Ieviešanas novērtējuma ziņojumu sagatavo Latgales plānošanas reģions, iekļaujot ziņojumus par prioritātēm un apakšprioritātēm. Ieviešanas novērtējuma ziņojumu sagatavo divas reizes – 2025.gada 1.ceturksnī un 2028.gada 1.ceturksnī.
5. **Teritorijas attīstības rādītājs** (*no angļu val. - impact*) – rādītāji, kas ir noteikti stratēģiskajiem mērķiem un tos analizē, lai nodrošinātu plānošanas reģiona iespējas īstenot Latgales stratēģiju un identificētu pozitīvas/negatīvas pārmaiņas sociālajā un ekonomiskajā situācijā un to cēloņus.
6. **Politikas rezultātu rādītāji** (*no angļu val. – outcome*) – rādītāji, kas ir noteikti vidēja termiņa mērķiem un tos analizē, lai novērtētu programmas ieviešanu realizētās politikas efektivitāti tās ieviešanā un kā tiek sasniegti Latgales stratēģijas rezultāti vidējā termiņā.
7. **Darbības rezultātu rādītāji** (*no angļu val. – outputs*) – rezultatīvie rādītāji, kas ir noteikti prioritātēm vai apakšprioritātēm, un saskaņā ar ko tiek mērīta ieviešanu darbības efektivitāte prioritāšu vai apakšprioritāšu īstenošanā.

4.2. Vispārīgie jautājumi

8. Latgales plānošanas reģiona Attīstības programmas 2021-2027 ieviešanas uzraudzības kārtība nosaka procedūras informācijas apkopošanai, novērtēšanai, ziņojumu sagatavošanai un lēmumu pieņemšanai, kā arī ieviešanas uzraudzībā iesaistīto institūciju kompetenci.
9. Programmas ieviešanas uzraudzības sistēmas mērķis ir efektīvas un prioritāšu un apakšprioritāšu noteiktajiem mērķiem atbilstoša ieviešanas progresa uzraudzība.
10. Ieviešanas uzraudzības sistēmas uzdevumi ir:
 - a. Nodrošināt reģiona attīstības novērtēšanas iespējas, identificējot pārmaiņas Latgales reģiona situācijā kopumā un pa jomām;
 - b. Identificēt, vai Programmas rādītāju sasniegšana norit kā plānots;
 - c. Parādīt ieviešanas progresu un sasniegumus;
 - d. Nodrošināt ar informāciju par Programmas ieviešanas sasniegumiem sabiedrību, politiķus un citas ieinteresētās puses;
 - e. sekmēt Partneru - pašvaldību, valsts institūciju, uzņēmēju un sabiedrības koordinētu darbību Latgales reģiona attīstības jautājumos;
 - f. Identificēt jaunas problēmas un iespējas, kas saistītas ar Latgales reģiona attīstību un kurām nepieciešams veltīt tālāku izpēti un attiecīgu lēmumu pieņemšanu to risināšanai;
 - g. Pamatot attīstības programmas aktualizācijas nepieciešamību;
 - h. Sniegt ieviešanas Partneriem informāciju, kas nepieciešama darbības programmu tālākiem papildinājumiem;
 - i. Nodrošināt izsekojamu Eiropas Savienības fondu finansējuma apguvi Latgales plānošanas reģionā;
 - j. Apkopot informāciju, lai novērtētu Latgales programmas ietekmi ilgtermiņa stratēģisko mērķu sasniegšanai.

4.3. Ieviešanas uzraudzības kārtība

11. Prioritāšu un apakšprioritāšu uzraudzībā veido dialogu ar sabiedrību. Reizi divos gados par prioritāri vai apakšprioritāti atbildīgā institūcija (sk. Tabulu Nr.1) sagatavo pārskatu par prioritātes / apakšprioritātes sasniegumiem, pārskata sagatavošanā piestāstot pārējās prioritātes / apakšprioritātes ieviešanā iesaistītās institūcijas (piemēram, citas pašvaldības, kapitālsabiedrības, izglītības institūcijas, utml.).
12. Pārskatu gatavo apakšprioritātes līmenī, izņemot par Latgale 2030 stratēģiskajam virzienam “Efektīvi uzņēmumi” atbilstošajām prioritātēm, kur pārskatu gatavo prioritāšu līmenī.
13. Pārskatā ietver:
 - a. Partneru rīcībā esošo sociāli ekonomisko informāciju;
 - b. Projektu, kas realizēti prioritātes / apakšprioritātes ietvaros, informāciju un prioritātes / apakšprioritātes rezultātīvos rādītājus;
 - c. LPR attīstības padomes vai pašvaldību vadītāju vērtējumu;
 - d. Iedzīvotāju viedokli;
 - e. Sabiedrībā pazīstamu ekspertu vērtējumu;
 - f. Statistiku un publiskā sektora iestāžu rīcībā esošos datus vai teritorijas attīstības rādītājus.
14. LPR administrācija koordinē prioritāšu / apakšprioritāšu ieviešanas uzraudzības ziņojumu sagatavošanu un apkopo kopējā Latgales programmas ieviešanas uzraudzības ziņojumā, ko publicē www.lpr.gov.lv.
15. Partneri, mainoties situācijai (normatīvais regulējums, pieejamais ES fondu finansējums, u.c.), lemj par izmaiņām prioritātēs / apakšprioritātēs un sagatavo to papildinājumus vai pat jaunas prioritātes / apakšprioritātes. Lēmumu pieņem LPR AP.
16. Prioritāšu / apakšprioritāšu ieviešanas uzraudzībai tiek piesaistīts tehniskās palīdzības finansējums.

4.4. Ieviešanas novērtēšanas kārtība

17. LPR administrācija sagatavo Ieviešanas novērtējuma ziņojumu ik divus gadus programmas darbības laikā: 2023.g., 2025.g. un 2027.gadā.
18. Latgales plānošanas reģions izmanto novērtēšanas ziņojumu, formulējot Latgales pašvaldību kopējo viedokli un aizstāvēt reģiona intereses, kā arī izdarot grozījumus programmā.
19. Ieviešanas novērtēšanas ziņojumu sagatavo, balstoties uz prioritāšu / apakšprioritāšu ieviešanas uzraudzības ziņojumiem, kā arī ņem vērā gadu izmaiņas, balstoties uz:
 - a. LPR attīstības padomes jeb pašvaldību vadītāju vērtējumu;
 - b. Sabiedrībā pazīstamu ekspertu vērtējumu;
 - c. Statistiku un publiskā sektora iestāžu rīcībā esošajiem datiem.

4.5. Ieviešanas uzraudzības rādītāji

4.5.1. Ilgtermiņa attīstības rādītāji

3.tabula. Latgales plānošanas reģiona teritorijas ilgtermiņa attīstības rādītāji (Latgales stratēģija 2030)

Attīstības rādītājs	Mērvienība	Bāzes gads	Bāzes rādītājs	Starpposma gads	Starpposma vērtība	Mērķis 2030	Informācijas avots
Ekonomisko aktīvo iedzīvotāju īpatsvars	% no reģiona iedzīvotāju skaita vecumā no 15 līdz 64 gadiem	2009.g.	69,2%	2019.g.	71,8%	80%	CSP
Nodarbinātības līmenis	% no reģiona iedzīvotāju skaita vecumā no 15 līdz 64 gadiem	2008.g.	64,7%	2019.g.	64,0%	80%	CSP

Attīstības rādītājs	Mērvienība	Bāzes gads	Bāzes rādītājs	Starpposma gads	Starpposma vērtība	Mērķis 2030	Informācijas avots
Darba vietas	Darba vietu skaits reģionā	2008.g.	97 tūkst.	2019.g.	71,2 tk	130 tūkst.	CSP
Bezdarba līmenis	% no ekonomiski aktīvajiem vecumā no 15 līdz 64 gadiem	2010.g.	21%	2019.g.	11%	8%	NVA
Mēneša vidējā bruto darba samaksa	% no ES vidējās bruto darba samaksas līmeņa	2009.g.	33%	2019.g.	32,6%	60%	CSP, Eurostat
	EUR vidējā gadā	2009.g.	454	2020.g. 3.cet.	802	-	CSP
Iedzīvotāju skaits	Iedzīvotājs	2010.g.	337,8 tūkst.	2019.g.	260 tūkst.	300 tūkst.	CSP
Iedzīvotāju starpreģionu migrācija	Iedzīvotājs	2009.g.	-1126	2019.g.	-858	0	CSP
Dabiskais pieaugums	Iedzīvotājs	2009.g.	Tiks papildināts	2019.g.	-2 620	Tiks papildināts	CSP
Iedzīvotāju ilgtermiņa migrācijas saldo	Iedzīvotājs	2009.g.	-1126	2019.g.	-1 638	1000	CSP
Iedzīvotāju izglītības līmenis	% ar augstāko izglītību;	2000.g.	6,8	2019.g.	16,3		CSP
	% ar profesionālo izglītību	2000.g.	15,5	2019.g.	26		CSP
Latgales reģiona IKP	Faktiskajās cenās, tūkst. EUR	2009.g.*	1 588 642	2017.g.	1 915 428		CSP
Latgales reģiona IKP	EUR uz 1 iedz.	2009.g.*	4526	2019.g.	7164		CSP
Privātā sektora saražotās pievienotās vērtības īpatsvars kopējā pievienotajā vērtībā**	%	2007.g.	72%	2017.g.	72,62%	82%	CSP
Publiskā sektora saražotās pievienotās vērtības īpatsvars kopējā pievienotajā vērtībā**	%	2007.g.	28%	2017.g.	27,38%	18%	CSP
Ekonomiski aktīvās statistikas vienības uz 1000 iedz.	Vienības uz 1000 iedz.	2008.g.	48	2019.g.	67	100	CSP
Ekonomiski aktīvās statistikas	Mikro	2008.g.	15 268	2019.g.	16 738	pieaug	CSP
	Mazās		1 001		472	pieaug	
	Vidējās		190		232	pieaug	

Attīstības rādītājs	Mērvienība	Bāzes gads	Bāzes rādītājs	Starpposma gads	Starpposma vērtība	Mērķis 2030	Informācijas avots
vienības	Lielās		28		132	pieaug	
	Kopā		16 487		17 574	pieaug	
Nabadzības riska indekss Latgales reģionā	%	2008.g.	42	2018.g.	40,4	30	CSP
Nefinanšu investīcijas Latgales reģionā	salīdzināmajās cenās; milj. EUR	2008.g.	406,1	2017.g.	197,9		CSP
Pašvaldību pamatbudžeta ieņēmumi uz 1 iedz. Latgales reģionā	EUR	2009.g.	762	2018.g.	1114.15		pašvaldības
Latgales reģiona teritorijas attīstības līmeņa indekss	Indekss	pēc 2009.gada datiem, salīdzinot ar 2009.gada vidējiem rādītājiem	-1,164	2019.g.	-1,306		VRAA
Apsaimniekotās LIZ	%	2010.g.	82%	2020.g.	84,2%	96%	LAD

* Balstīts uz 2007.g. datiem un Latvijas IKP dinamiku 2007.-2009. gados

** Publiskā sektora PV īpatsvars tiek aprēķināts, summējot valsts pārvaldes un aizsardzības, obligātās sociālās apdrošināšanas, Izglītības un sabiedrisko, sociālo un individuālo pakalpojumu (NACE sektori O, M, L) kopējo pievienoto vērtību; privātā sektora īpatsvars tiek rēķināts, atņemot no 100% publiskā sektora PV īpatsvaru

4.5.2. Vidēja termiņa attīstības rādītāji

4.tabula. Latgales plānošanas reģiona teritorijas vidēja termiņa attīstības rādītāji (Latgales reģiona attīstības programma programma 2021-2027)

Teritorijas attīstība (impact)	Mērvienība	Bāzes gads	Bāzes rādītājs	Informācijas avots
Nodarbinātības līmenis (15-74 g. vecuma grupā)	%	2019.g.	56,1%	CSP
Darba vietu skaits reģionā	skaits	2019.g.	71,2 tk	CSP
Bezdarba līmenis (15-74 g. vecuma grupā)	%	2019.g.	6,7%	CSP
Vidējā bruto darba samaksa (no ES vidējā līmeņa)	%	2019.g.	32,6%	CSP, Eurostat
Iedzīvotāju skaits (pēc faktiskās dzīvesvietas)	skaits	2019.g.	260 226	CSP
Izmaiņas pēdējos 5 gados	skaits	2019.g.	-26 012	CSP
Iedzīvotāju skaits laukos un pilsētās (pēc faktiskās dzīvesvietas)	proporcija	2019.g.	40/60	CSP
Privātā sektora saražotās pievienotās vērtības īpatsvars IKP	%	2017.g.	72,62%	CSP
Publiskā sektora saražotās pievienotās vērtības īpatsvars IKP	%	2017.g.	27,38%	CSP
Uzņēmumu skaits (ekonomiski aktīvās vienības – kapitālsabiedrības, zemnieku un zvejnieku saimniecības, individuālie komersanti, pašnodarbinātie) uz 1000 iedz.	skaits	2019.g.	67	CSP
IKP ikgadējais pieaugums	%	2017.g.	7,8%	CSP
Kapitālieguldījumu vērtība uzņēmumu materiālajos aktīvos	EUR	2018.g.	121,3 milj	CSP
Pievienotā vērtība uz vienu nodarbināto	EUR	2018.g.	12,18 tk	CSP

Teritorijas attīstība (impact)	Mērvienība	Bāzes gads	Bāzes rādītājs	Informācijas avots
uzņēmumos				
Neapsaimniekotās (neizmantotās) LIZ (proporcionāli no visas LIZ)	%	2020.g.	15,8%	LAD

4.5.3. Vidēja termiņa darbības rezultātu rādītāji

5.tabula. Darbības rezultātu rādītāji Latgales reģiona attīstības programmas 2021-2027 ieviešanā

Prioritātes	Darbības rezultāti (outputs)
Ekselence	Nodibināti studentu „spin-off” uzņēmumi (skaits)
	Veikti tirgus orientēti starpdisciplināri pētījumi (skaits)
	Pieaudzis iesniegto patentu skaits
	Izstrādātas un ieviestas STEM starpdisciplinārās programmas visās Latgales plānošanas reģiona pašvaldībās (skaits)
	Veikti uzņēmumu pasūtīti pētījumi (skaits)
	Grādu vai kvalifikāciju ieguvušo skaits
	Jaunu prakses vietu skaits lauksaimniecības un autotransporta uzņēmumos, t.sk. ārpus Latgales reģiona
	Jaunu lauksaimniecības un autotransporta nozares uzņēmumu skaits
	Iedzīvotāju, jo īpaši jauniešu īpatsvara, pieaugums (skaits)
	Studējošo un profesionālo kvalifikāciju vai grādu ieguvušo iedzīvotāju īpatsvara pieaugums, (skaits, %)
	Profesionālo kvalifikāciju ieguvušo iedzīvotāju īpatsvara pieaugums (%)
Arods un mūžizglītība	Jaunu mācību programmu un moduļu ieviešana (skaits)
	Samazinās to reģiona iedzīvotāju skaits, kas ir bezdarbnieki vai nespēj atrast darbu neatbilstošas kvalifikācijas dēļ (skaits)
	Ieviesti nodarbināto apmācības pasākumi (cilvēku skaits)
	Apmācīti darbinieki atbilstoši vietējā darba tirgus vajadzībām, vietējo uzņēmēju vajadzībām (cilvēku skaits)
	Vietējo uzņēmumu ražīguma pieaugums (%)
	Darba zaudējuma riska samazinājums kvalifikācijas dokumentu neesamības dēļ (skaits, %)
	Palielinās uzņēmumu mērķorientēti īstenotu kvalifikācijas apmācību skaits (cilvēku skaits)
Maģistrāles	Rekonstruēties galvenie autoceļi (km)
	Jaunizveidoti savienojumi (maršruti)
	Kravu plūsmas pieaugums (%)
	Pasažieru plūsmas pieaugums (%)
	Nodarbinātības pieaugums (%)
	Uzlabota un paaugstināta robežu šķēršana (min.)
	Jauni uzņēmumi pierobežā (skaits)
	Piesaistītas privātās investīcijas (eiro)
	Jaunas darba vietas (skaits)
Ceļi	Nokļūšana līdz nacionālas nozīmes centram (min)
	Nokļūšana līdz reģionālas nozīmes centram no jebkura vietējā centra reģionā (min)
	Nokļūšana no novada centra līdz pagasta centriem pa asfaltētu ceļu (km)
	Uzņēmējdarbības vides attīstība (skaits)
	Tūrisma nozares ieņēmumu pieaugums novadā (eiro, %)
IT	Mājsaimniecības, kurām ir piekļuve ātrgaitas platjoslas internetam (skaits)
	Komersanti, kam ir piekļuve ātrgaitas platjoslas internetam (skaits)
	E-komercijas pieaugums (skaits)
	Izveidoti vai pilnveidoti publiskie interneta punkti (skaits)
	Novada iedzīvotāji, kuriem ir pieejams publiskais interneta punkts (skaits)
	Digitāli sniegto pakalpojumu skaita proporcijas pieaugums pret klātienē sniegto publisko pakalpojumu skaitu (%)
	Nodarbinātības rādītāju pieaugums, ko sekmējusi IKT prasmju apguve vai

	uzlabošana (%)
	IKT izmantošana ražošanā un pakalpojumu nodrošināšanā (skaits)
Mobilitāte	Iegādāti skolēnu autobusi un cits autotransports (skaits)
	Ierīkotas elektrotransporta uzlādes stacijas (skaits)
	Efektīva sabiedriskā transporta sistēma reģionā (maršrutu skaits)
	Ceļā pavadītā laika samazinājums (min.)
	Samazināsies izdevumi sabiedriskā transporta un transporta infrastruktūras uzturēšanai (eiro)
	Samazināts CO2 izmešu daudzums (kg/gadā)
	Tūrisma nozares ieņēmumu pieaugums novadā (eiro, %)
Idejas	Jaunizveidotas darba vietas (skaits)
	Jaunizveidoti uzņēmumi (skaits)
	Atbalstīto uzņēmumu skaits
	Ekonomiskā aktivitāte Latgales reģionā pieaugums
Pašvaldības	No jauna radītu darba vietu skaits
	Piesaistīto investīciju apjoms (eiro)
	Inovāciju un jaunu produktu attīstība (skaits)
	Piesaistīto publisko un privāto investīciju apjoms (eiro)
	Tūrisma nozares ieņēmumu pieaugums novadā (eiro, %)
	Jaunu ražošanas uzņēmumu skaits
Vide un klimats	Sniegtais atbalsts energoefektivitātes pasākumiem privātajā sektorā ražošanas uzņēmumiem un industriālajām zonām (objektu skaits)
	Sniegtais atbalsts energoefektivitātes pasākumiem publiskajā sektorā (objektu skaits)
	Samazināts CO2 izmešu daudzums (kg/gadā)
	Pieslēgumu skaits pie centralizētās ūdensapgādes sistēmas
	Pieslēgumu skaits pie centralizētās kanalizācijas sistēmas
	Dalīti savākti atkritumi (tonnas/gadā)
	Pārstrādāto atkritumu apjoms (tonnas/gadā)
	Antropogēnās slodzes samazināšanās ĪADT (% no attiecīgās ĪADT)
	Aktīvā tūrisma izmantošanā iekļauto ezeru, upju un ĪADT skaits
Pakalpojumi	Jaunu izveidotu un pielāgotu klientu apkalpošanas centru skaits
	Elektroniski noformētu iesniegumu skaits par valsts un pašvaldību pakalpojumiem
	Sociālo un veselības aprūpes pakalpojumu dažādošanās, pakalpojumu groza paplašināšanās (skaits)
	Sociālās un veselības aprūpes pakalpojumu sniegšanā nodarbināto skaita pieaugums (%)
	Renovēti vai atjaunoti kultūrvēsturiski objekti (skaits)
	Pieaug tūrisms (tūristu skaits, %)
Iesācēji	Jaundibināto uzņēmumu skaits
	Darba vietu skaita pieaugums (%)
	Veiktas privātās investīcijas (milj.EUR)
Alpīnisti	Sakoptas degradētās teritorijas (ha)
	Jaunizveidoti uzņēmumi (skaits)
	Ieviestās inovācijas (skaits)
Čempioni	Radītas augsti kvalificētas un labi apmaksātas jaunas darba vietas (skaits)
	Eksporta pieaugums (%)
	Palielinājums ražotnes – pētniecības centra produktivitātē, salīdzinājumā ar vidējo produktivitāti Latvijā (%)
Investori	Nefinanšu investīcijas (EUR)
	Piesaistīti ārvalstu investori (skaits)
Sirdis	Izveidoti sociālie uzņēmumi (skaits)
	Nodarbinātības pieaugums sociālajos uzņēmumos (%)
	Atstumtības riskam pakļauto iedzīvotāju skaits samazinās (%)

Saīsinājumu saraksts

ALTUM – AS Attīstības finanšu institūcija ALTUM
CFLA – Centrālā finanšu un līgumu aģentūra
DU – Daugavpils Universitāte
EM – Ekonomikas ministrija
ERAF – Eiropas Reģionālās attīstības fonds
ES – Eiropas Savienība
IIN - Iedzīvotāju ienākuma nodoklis
IKP – Iekšzemes kopprodukts
IKT – Informācijas un komunikācijas tehnoloģijas
IZM – Izglītības un zinātnes ministrija
ĪADT – Īpaši aizsargājamas dabas teritorijas
LIAA – Latvijas Investīciju un attīstības aģentūra
LLKC – SIA Latvijas Lauku konsultāciju un izglītības centrs
LM – Labklājības ministrija
LPR – Latgales plānošanas reģions
LTRK – Latvijas Tirdzniecības un rūpniecības kamera
LVRTC – Latvijas Valsts radio un televīzijas centrs
MVK – Mazie, vidējie komersanti
NĪN – Nekustamā īpašuma nodoklis
NVO – Nevalstiskās organizācijas
NVS – Neatkarīgo valstu savienība
RTA – Rēzeknes Tehnoloģiju akadēmija
SEZ – Speciālā ekonomiskā zona,
STEM – Zinātne, tehnoloģijas, inženierzinātnes un matematika (no angļu val. *science, technology, engineering and mathematics*)
TEN-T – Trans-eiropas Transporta Tīkls
VARAM – Vides aizsardzības un reģionālās attīstības aģentūra
VID – Valsts ieņēmumu dienests
VSAA – Valsts sociālās apdrošināšanas aģentūra